Kecskeméti közéleti lap

Köztér

Köszöntők

Ára: 38 Ft

III. évfolyam 8. szám 2000. augusztus

A körforgalom bevált

Rekordgyorsasággal bevégeződött a Petőfi Sándor utcai körforgalom kiépítése. Ezzel egy neuralgikus közlekedési "helyzet" szűnt meg, s a körforgalmat hamar megkedvelő kecskeméti autósok sem túráztatják idegeiket, ha a Dobó körútról a Petőfi utcára akarnak hajtani. Mintaszerűen elkészültek a járdasziget úttestlejárói, a kerekesszékkel, babakocsival közlekedők, örömére. Beültették a csomópont közepére a 15 éves messziről hozott tölgyfát is, amely sárguló levelekkel jelzi nem igazán tetszik neki az alföldi klíma. Ámbár lehetséges, hogy csak a fokozottabb gondoskodást igényelné (mondjuk: vizet), mert a kőmedence amellyel körbeépítették, eléggé különbözik a tölgyfakedvelte párásmohos erdőtalajtól. (Reménykedjünk.)

KECSKEMÉTIEK TALÁLKOZÓJA

Tavaly fogalmazódott meg a Millenniumi Bizottság ülésén, hogy a 2000. év alkalmas arra, hogy ünnepi keretek között vendégül lássuk azokat, akik Kecskemétről elszármaztak. Hosszú szervezőmunka kezdődött, melyben kiemelkedő szerepet játszott Font Sarolta, a Polgármesteri Hivatal Kulturális Osztályának munkatársa. A feladat hatalmas volt, a város lakosságának figyelmét kellett felhívnunk arra, hogy hívják haza elszármazott ismerőseiket, barátaikat, rokonaikat, illetve össze kellett állítani egy névsort azokról, akiknek névreszóló meghívót küldünk. Ebben kiemelkedő szerepet játszott Kerekes Magdolna és Heltai Nándor.

Közel száz személyre számítottunk, akinek a többsége meg is érkezett 2000. július 21-én pénteken.

Sokan nem tudtak jönni, de ők is meghatódottan és örömmel vették, hogy egykori városukban számontartják őket, számítanak rájuk. Szerencsére sikerült emlékezetes programokat kínálnunk.

Ha a város vezetése, a Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya és a Kulturális Osztály ki tudja használni a kínálkozó lehetőséget, a kapcsolatokat életben tartja, akkor a hozadék ma még beláthatatlan. Ehhez azonban szándék és szakember kell.

Szeberényi Gyula Tamás
a Millenniumi Bizottság elnöke
(Összeállítás a 8-9. oldalon)

ARCOK a Köztér-ben

Orosz László irodalomtörténész 75 éves (7. oldal)

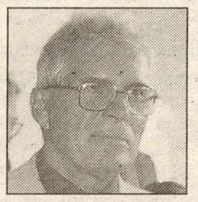

Mikulás Ferenc stúdióvezető 60 éves (7. oldal)

Jászberényi Emese rádiószerkesztő Marosvásárhelyről

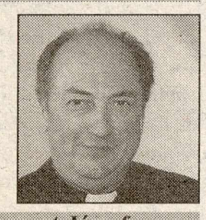

Ruppert József piarista igazgató hazalátogatott

Farkas Gábor az Európa Jövője találkozó létrehozója

Mézes Rudolf Galántáról

Sok kecskeméti igazi barátként üdvözli a felvidéki Mézes Rudolfot. Két nap itt a csiperós gyerekeivel, majd indulás Székelyföldre. Az augusztus 25-27.-ei Deáki községbeli millenniumi rendezvényre a kecskeméti érdeklődőket is várják. Természetesen ő az egyik fő szervező, valamint a CSEMADOK galántai választmánya.

CÉLTÁMOGATÁS A VÁROSNAK

Ez évben megkezdett beruházások finanszírozására összesen mintegy 2,2 milliárd forint költségvetési céltámogatást nyert el a megyében több települési önkormányzat, illetve önkormányzati intézmény.

Mint Nyitray András országgyűlési képviselő az erről tartott sajtótájékoztatón elmondta, Dunapataj iskolafelújításra, Baja és Kiskunfélegyháza szennyvíztisztító-telep, további öt település - közöttük Kecskemét - pedig szennyvízhálózat fejlesztésére kapott támogatást. A Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat Kórháza 37,8 millió forintot, a Kalocsai Kórház 8,4 millió forintot nyert el gép- és műszerbeszerzésre. A képviselő hangsúlyozta: a nyertes megyei pályázók cáfolatul szolgálnak azokra a sajtóhírekre, miszerint csak kormánypárti vezetésű települések kaptak céltámogatást. Bács-Kiskunban egyébként négymilliárd forint feletti összegre pályáztak az önkormányzatok, ennek felét nyerték el.

A sajtótájékoztatón Jánosi István alpolgármester ismertette a kecskeméti nyertes pályázatokat. Kecskemét főgyűjtő csatorna vezetékeire 128 millió forintot, a Szeleifalu csatornázására 130 millió forintot kapott a város. Mindkét beruházás ebben az évben indult, és 2003-ban fejeződik be.

HÍVOGATÓ

Örömünnep az éjszakában. Augusztus 18-án (péntek) napnyugtától napkeltéig tartó zenés-táncos piknikpartira várja Kecskemét város polgárait a Szent Hubertus parkba (Nyíri erdő) a rendezvény házigazdája, özv. Szulyovszky Lászlóné Ágnes asszony és a szervező, Sugár György, akik egy csillagoktól ragyogó holdfényes éjben reménykednek.

Sakkmatiné a Főtéren. Augusztus 20-án délelőtt a főtéri sörsátorban rendezik meg a szellemi sport szerelmesei számára másodízben kiírt "István Király Emlékversenyt", melynek fővédnöke dr. Szécsi Gábor polgármester. Felvilágosítás a Napsugár Szabadidősport Egyesület telefonszámán: 76/ 475-493.

Kitüntetések

Kecskemét város Közgyűlése több saját kitüntetés odaítéléséről döntött, melyet ünnepélyesen adtak át a Városházán.

Szociális díjban részesült **Kocsis Pálné**, a II. számú Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat családgondozója.

Egészségügyi díjat kapott **Anitics Istvánné** csoportvezető körzeti védőnő, **dr. Fischer László** gyermekgyógyász háziorvos, a MEDITRES Kft. kollektívája (alapító tagjai: **dr. Benedek Magdolna** fogorvos, **dr. Faragó Katalin** háziorvos, **dr. Pongrácz József** gyermekgyógyász háziorvos), **dr. Nagy Márta** szemész főorvos és **dr. Serényi Péter** patológus főorvos.

A Köztisztviselők Napján az Év Köztisztviselője címet kapta **Latyák Márta** anyakönyvvezető, az okmányiroda vezetője, címzetes főtanácsosi címet **Lemhényi Attiláné, Mészárosné Juhász Sarolta** és **Kolozsi R. Gyula**, címzetes tanácsosi címet **Deák Zsuzsanna, Kovácsné Ferenczi Gabriella** és **Csendőr Elek** - a Polgármesteri Hivatal dolgozói.

BÚCSÚ CSIPERÓTÓL

Sokan hiszik még ma is azt, hogy az Európa Jövője Gyermektalálkozó Kecskemétnek -ugyan örömmel végzett, de- csak áldozatokat jelent. Pedig kecskeméti gyerekek százai is eljutottak a viszont-csoportokban (a köztes években) külföldre. A barátságokon kívül pedig az idelátogató gyerekek szüleiknek is elmondják élményeiket, akik utána üzletemberként, is kíváncsiak lesznek városunkra. Leegyszerűsítve: az "egy gyerekre fordított" kecskeméti adóforintok milliókkal kamatozhatnak… És még egy fontos dolog: amikor a nemzet egységéről annyit beszélünk, tudnunk kell, hogy kevés fiatalnak tudunk akkora örömet, életre szóló élményt szerezni, mint az életükben először az anyaországba, Kecskemétre érkező határon túli kis magyaroknak.

Fazonigazítás?

Köszönet, elismerés, öröm és büszkeség. A VI. Európa Jövője Gyermektalálkozó sikerét, a rendező egyesületet és segítőinek munkáját dicséri, hogy a rendezvény mára az ország és Kecskemét egyik nagy büszkesége lett.

Szomorúan, de meg kell jegyeznünk valamit.

Hihetnénk, régen túlnőttünk azon, hogy a kezdeményezők, szervezők közül kit, mikor, milyen jelzőkkel illessenek a négyévente változó, különböző polcokon elhelyezkedő politikusok. De nem. Némelyiket főleg az bántja, hogy a gyermektalálkozó szervezésében olyan különböző korú, foglalkozású, vallású, pártállású, beosztású emberek a közös és magasabbrendű célok (mint például a tolerancia, magyarságmegőrzés, európaiság, gyermekszeretet) érdekében tudnak és akarnak úgy együtt dolgozni, hogy még a különbözőségeik is inkább összekötik őket.

Miután a tamáskodók, a keresztbetevők is belátták, hogy ellenlépéseik értelmetlenek, így azokkal felhagytak.

Most más a retorika.

Kisebbíteni a belső és helyi erőfeszítések értékét, felnagyítani a máshonnan eredő (csak félsikerrel megakadályozott és tényleg nélkülözhetetlen) támogatásokat és "forrásaikat". Hiszen egy egész (tíz éve jól működő) egyesületet lecserélni hatalmi eszközökkel ma már azért csak nehéz…

Előléptek tehát, de nem azzal, hogy "bocs' igazatok volt, jó ez,". Hanem azzal: sokat köszönhettek nekünk. Legyetek is előre hálásak, mert különben jövőre…

Lehet, hogy nincs borotválkozótükrük?!

Hírös Hét

Az 1934-ig visszanyúló hagyományokkal bíró rendezvénysorozat a térség termelési kultúrájának, tudományos eredményeinek, kulturális értékeinek bemutatását szolgálja. A szakmai kiállítások, tudományos tanácskozások éppen úgy részét képezik, mint a szórakozás és a tájjellegű vendéglátás.

Konferenciák, tanácskozások:

22-23-án: Vidékfejlesztési Konferencia, Vállalkozói Napok a Tudomány és Technika Házában,

24-25-én: Nyári Jogi Akadémia a Tudomány és Technika Házában,

25-én Alföld Fórum 2000. a Városháza Dísztermében, Szőlő-bor Konferencia a Tudomány és Technika Házában.

Kiállítások:

22-27-ig: Térségi Kertészeti és Élelmiszeripari Kiállítás az Erdei Ferenc Művelődési Központban,

22-27-ig: Kézműves udvar a Városháza udvarán és a főtéren,

22-27-ig Borfesztivál a főtéren,

22-től Időszaki művészeti kiállítás a Bozsó Gyűjteményben és a Kecskeméti Képtárban.

Kulturális szórakoztató programok: A főtéri színpadon egyhetes fesztivál, Különleges hangszerek fesztiválja, Tájjellegű vendéglátás.

KODÁLY FESZTIVÁL

Augusztus 3., csütörtök 21 óra Főtér - szabadtéri vetítés: Ragyogj! (Shine) - színes, feliratos ausztrál film.

Augusztus 7., hétfő 20 óra Naiv Művészek Múzeumának udvara: Kecskeméti évszázadok - zenés irodalmi összeállítás.

Augusztus 10., csütörtök 21 óra Főtér: Találkozás Vénusszal - angol film.

Augusztus 14., hétfő 20 óra Kodály Intézet nagyterme: Liszt: Magyar történelmi (arc)képek, dal és zongoraest.

Augusztus 17., csütörtök 21 óra Főtér - szabadtéri vetítés: Csendszimfónia (Mr. Holland's Opus) amerikai film.

Augusztus 20., vasárnap 19 óra Nagytemplom: a "Magyarok Világkórusa 2000" díszhangversenye.

Augusztus 28., hétfő 20 óra Református Újkollégium: a Kecskeméti Szimfonikus Zenekar hangversenye.

Cikk Hollós Lászlóról

A Természet Világa című folyóirat májusi számában kecskeméti vonatkozású írás olvasható a szarvasgomba történetéről és híres kutatójáról, Hollós László kecskeméti reáliskolai tanárról. A cikk szerzője, Székely Gábor (Kecskeméti Református Kollégium Gimnáziuma) a Természet Világa országos pályázatának II. díját kapta. Felkészítő tanára: Vetéssy Katalin.

VITÁNYI IVÁN 75 ÉVES

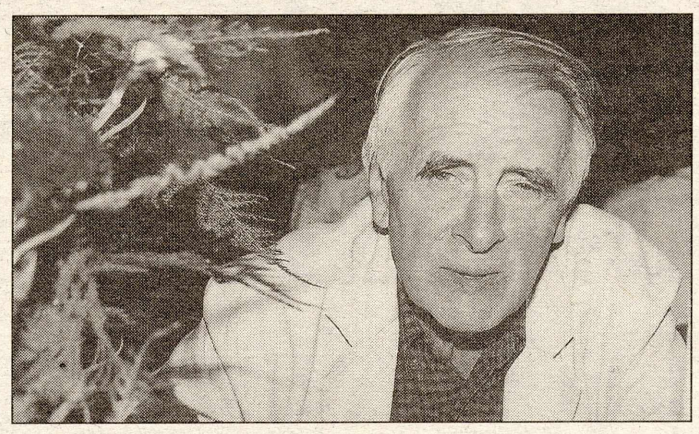

Vitányi Iván 75. születésnapjáról számos újság megemlékezett. Cikkeinek, beszédeinek újabb gyűjteménye nemrégiben jelent meg. Az ünnepelttel készítendő interjú előtt éhemet elverni a nagykörúti Mc Donald's-ba ugrottam be, hogy onnan a szomszédos Európa Kávéházba siessek a megbeszélt találkozóra. Ezredfordulós életünk tükre is a két "vendéglátó intézmény" egymásmellettisége. Valamiképpen rímel arra a kettősségre, amely Vitányi Iván személyiségében teljes harmóniában van jelen. A Köztér augusztusi számának aktualitására is gondolva azzal a kérdéssel indítottam a beszélgetést, hogy miként emlékezik életének azokra az éveire, amikor a lélek még eredendően fogékony az "István király intelmeire"? Hogyan alakult ki és milyen a magyarságtudata? Kerestem azokat az okokat is, amelyek benne a másság iránti érzékenységet és az elfogadást kialakították.

- Nekem valahogy tényleg a párhuzamos kötődésben alakult az életem. A magyar értelmiséget két csoportra szokták osztani, a nép-nemzetire és a polgári, liberális, urbánus értelmiségre. Én kezdettől fogva mind a kettőhöz hozzátartozom. Nem úgy, hogy félig ide, félig oda, hanem mind a kettőhöz: teljesen. A negyvenes évek végén egyszerre álltam közel Veres Péterhez és Lukács Györgyhöz. Mindkettőjükben tudtam az értéket tisztelni. Lukácsnak egyszakos tanítványa voltam Heller Ágnesékkal egyetemben, Veres Péternek meg már negyvenháromban, itt a pesti sportcsarnokban, egy nagy népi gyűlésen, én szavaltam a "Ha nem lehettél szálfát". Azt hiszem, hogy ezt a kettőt nagyon is lehetne ma is együtt látni. Olyan nemzeti gondolkodást, amely minden hagyományt meg akar tartani, meg akar őrizni, és ezeket harmonikusan tudja az európaiságba is fordítani.

Hogy ez miért alakult ki így bennem, ezen érdekes elgondolkozni. Ha életrajzomban keresem a választ (ennek egy szakasza véletlenül Bács-Kiskun megyéhez is kötődik), akkor magyarázat, hogy gyerekkorom egy részét Ráckevén, aztán Bácsalmáson, majd Kiskunhalason töltöttem.

Mindhárom helyen meghatározó, egymásba fonódó élményeim voltak. Ráckevén az, hogy ott rácok éltek, rác iskolatársaim voltak. Így észre kellett vennem, hogy nemcsak "olyanok" vannak, mint én. Bácsalmáson azért, mert egyszerre voltak svábok is, és voltak bunyevácok. Azt is meg kellett ismernem, hogy ilyenek és olyanok is vannak. Rögtön az első nap, a harmadik elemiben (akkor kerültem oda), azt kellett tapasztalnom, hogy a tanító bácsi felolvasta a névsort. Témon Iván barátomnál, aki bunyevác, azt mondta, hogy Témon János. Témon Iván erősködött: - tanító bácsi, Iván vagyok! Mire a tanító azt mondta: - édes fiam, ilyen név, hogy Iván, Magyarországon nincs. Itt Jánosok vannak, te János vagy. Amikor engem felhívtak, nekem is ezt mondták. Én is tiltakoztam, hogy én is Iván vagyok. Nem nyugodtam bele. Mint úri gyereknek, az apám bement, és közölte a tanító úrral, hogy én Iván vagyok. Akkor végre Ivánnak vettek. De szegény Témon Iván csak egy suszternek volt a gyereke, így hát János maradt... Ezt az igazságtalanságot, máig nagyon mélyen őrzöm. Apámtól kérdeztem: - hát akkor mi lesz a Témonnal? Az apám mondta, hogy őt a Témon nem érdekli.

Kiskunhalason pedig nem bizonyultam jó magyarnak. Tótnak neveztek egyszerűen azért, mert eredetileg Zemplén-Bereg-Ugocsa megyéből valók a szüleim, így hát nem tudtam "ő"-vel beszélni. Ezért azt mondták, hogy ez nem jó magyar, hanem tót. Egyszerre meg lettem bélyegezve, mint nem jó magyar. Nem barátkoztak szinte velem mások, mint a szintén nem magyarnak ítélt zsidó gyerekek. Illetve ők jobban befogadtak. Elmenekültem tehát az iskolából a KIÉ-be, a Keresztény Ifjúsági Egyesületbe, ahol ismét elfogadtak. A paraszt- és iparos gyerekek nem törődtek azzal, hogy én "ő"-zök-e vagy se.

Ezek az élmények felébresztették azt a gondolatot, hogy az emberek különbözők, nem megítélni, hanem a különbözőségükben kell elfogadni őket. Mire aztán már kamasz lettem, ez a világ legtermészetesebb filozófiája volt bennem. Amitől sok bajom volt persze, és megéltem azt, hogy az ember egyszerre beletartozik egy közösségbe, de közben azt nézi, és tudja, hogy van más közösség is. Így állandóan le kell fordítani a maga számára a különböző közösségek nyelvét. Ez posztmodern gondolkodás, a posztmodern filozófiának ez az alapja. A gondolatokat a különböző nyelveken - most nem magyar vagy német - , hanem a különböző gondolkodási - és réteg nyelveken lévő gondolatokat egymásba kell tudni fordítani. Ez bennem mint élmény gyökerezett, és megmaradt. Ugyanakkor nagyon mélyen érdeklődtem mindarról, ami sajátlagosan az enyém. Ez pedig történelmileg Bartók révén került hozzám. Úgy, hogy gyerekkoromban a cigányzenén nőttem fel. A családom és környezetem azt mondta: ez a magyar zene. Amikor megismerkedtem Bartókkal, mint a villámcsapás ért, hogy magyarnak lenni nem azt jelenti, amit a középosztálybeli lét, hanem amit a tíz vagy tizenötmilliós magyarság jelent.

- Később, népművelőként, közéleti emberként mi vezetett - ellenzékiség, nemzeti küldetéstudat vagy valami más -, amikor a Népművelési Intézet élén védted, mentetted - ahogy csak lehetett - a magyar népi-nemzeti kulturális értékeket?

- A magam gondolkodását úgy tudom megfogalmazni, ha elfogadom a másságot és a különbözőséget. Természetesen ugyanakkor a magam különbözőségében is keresem ennek a gyökereit. Bartók ebben az értelemben is útmutató volt. Tőle akkor is, és most is azt lehet tanulni - ha még lehet valamit tanulni tőle -, hogy egyszerre a legmodernebb és a legősibb. Ő maga is végrehajtja azt a fordítást, amit az előbb mondtam, hogy lehet őt egyszerre Veres Péter és Lukács György oldaláról is nézni. Veres Péter oldaláról benne van a magyar népzenének az elmúlt kétezer éve, Lukács György oldaláról - mondjuk egy európai szellemi gondolkodás oldaláról - pedig az akkor legmodernebb zenének minden modernsége és újítása. Tehát egyszerre kell mind a kettőt nézni. De ezt csak úgy lehet, ha igyekszünk a legmodernebb gondolatokat megismerni és alkalmazni, másrészt pedig megtartjuk azt, ami a hagyományainkat jelenti. Kultúrában, művészetben, mindabban, ami ennek része. Az a népzenei- és néptánc kultúra, amelyet a hagyomány őriz, az nemcsak azáltal valami, hogy sajátosan magyar. Mert természetesen a népművészetben ez a sajátosan magyar mindig úgy értelmezendő, hogy nagyon közel áll egymáshoz a magyar és mondjuk a román. Közelebb áll a népművészetben, mint ahogy a hivatalos civil kultúrában. Sajátosan az is a jellemzője, hogy évezredek során a népi lett az a fajtájú kultúra, ami minden embernek a kultúrája lehet. Nemcsak egy aktív és tevékeny kultúra lett - nem olyan, amit fogyasztunk, mint valami árut -, hanem ami szerint élünk is. Ha az ember szereti a zenét, táncot - amivel úgy is akar foglalkozni, hogy maga is énekel, táncol. Az nem elérhető, hogy mindenki eltáncolja a Hattyúk tavát. De az elképzelhető, hogy mindenki táncoljon - valamilyen színvonalon - néptáncot a saját ízlése szerint. Tehát az a gondolat volt bennem, hogy a kultúra - ez a kodályi, bartóki, akármilyen -, legyen mindenkié. Ezért (magától értetődően), szükségesnek éreztem, hogy mindent, ami ezeknek a hagyományoknak az ápolására épít, azt segíteni és támogatni kell. Az Intézetet is azért vállaltam el akkor, mert úgy éreztem, hogy ebben tudok segíteni. Hogy meg tudom magyarázni és meg tudom védeni a hatalommal szemben és olykor a társadalommal szemben is ennek a szükségességét.

Lejegyezte: Kerényi György

A hatvanas, hetvenes évek viszonylag konszolidált, békés együttélése volt a különféle, később (főleg a nyolcvanas években) polarizálódó irányzatoknak. Ezek azután természetes pártosodásba fordultak át. A nyolcvanas évek végétől, kilencvenes évek elejétől eltelt tíz évben már egy egyértelműen polarizált helyzet alakult ki. Nemcsak az értékeknek, de sok embernek is védőernyőt, és egzisztenciát is nyújtottál korábban az Intézetben. Számos kollégád, barátod, politikai értelemben messzebb került tőled, mint valaha. Látsz-e közeljövőbeli esélyt arra, hogy ismét a régi közös ügyek legyenek az elsődlegesek mások számára is? Van-e ébredés, józanodás?

- Nem, ezt nem érzem. Túlságosan sok a polarizáló erő ebben a pillanatban. Úgy van ez, hogy amikor a normális gondolkodásba belejátszik a hatalom, akkor az átszínezi és megváltoztatja azt. Ahhoz ennek a mai ifjú, és a hatalmat frissen kezébe kapó nemzedéknek is rá kell egyszer jönni: a hatalom nem minden. Hogy a társadalom sokkal szélesebb és szervesebb dolog, mint amit a hatalom önmagában mozdítani tud. Egészséges, szerves gondolkodás kellene, amely helyére tudja tenni a dolgokat. Ennek sajnos most még nem látom a lehetőségét és feltételeit.

NÉMETH MIKLÓS KECSKEMÉTEN

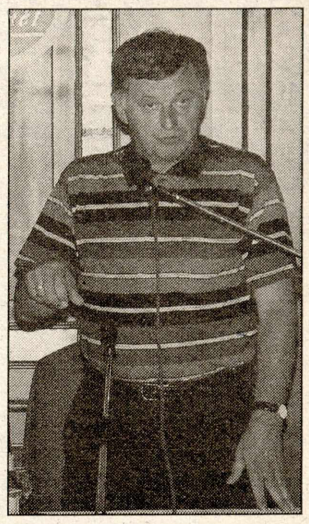

A kecskeméti Hozam Klub vendége volt Németh Miklós, exminiszterelnök. A fórumon, illetve utána elhangzott gondolataiból idézünk most néhányat, a teljesség igénye nélkül. Mint ismeretes, az 1990-ben egyéni körzetben, független képviselőként (Borsod-megye, Szerencs) megválasztott Németh Miklós közel tíz évet a londoni székhelyű EBRD Bank alelnökeként töltött el. Az MSZP-ben akkor felfüggesztett tagságát most felújítva úgy döntött, hogy egy olyan időszakban, amikor a "kihívások a szociáldemokrata pártoknak való -" helyzet van, újra politikai feladatot vállal -, még el nem döntött szerepkörben.

Véleménye szerint a nagy megrázkódtatásokkal járó piacgazdasági átalakulás itthoni alapjai és keretei stabilak. A legnagyobb gondok az infrastruktúrában, a környezetvédelemben, a vidék és agrárium helyzetében, illetve a feketegazdasággal összefüggésben vannak. Szerinte folyamatosan köszönetet kell mondani a védtelen, bérből és fizetésből élőknek, akik máig a legnagyobb terheket viselik.

Az egészségügyre vonatkozóan - ott, ahol a WC papírt is a család viszi a betegnek - a válság kifejezés nem pontos, ott már az emberi méltóság is megkérdőjeleződik. A pedagógusok lámpást hordozó szerepe máig igaz, és a társadalom számára a legszentebb dolog kellene legyen a gyermeket nevelő ember megbecsülése. Fájdalmasnak tartja az idősek helyzetét és a közbiztonság állapotát.

Úgy értékeli, hogy EU-ba való felvételünk már nemcsak az egzakt gazdasági mutatók alapján fog eldőlni, hanem inkább a társadalmi deficitekre kell figyelnünk. Be kell bizonyítanunk, hogy a demokratikus jogokon kívül aszerint működő demokratikus intézményrendszerünk is van (beleértve a kisebbségek ügyét, a nyilvánosságot, a sajtót), hogy a más vélemény kimondása, a hatalom józan kritikája ne vonja maga után a megfélemlítést, az adóhatósági vizsgálatot stb. Elfogadhatatlan rossz üzenetnek tartja gyermekeink számára is, hogy ma a politikai élet minden oldalán rendszeresen megsértik az alkotmányt és a törvényeket is. Tehát ténylegesen azt gondoljuk-e Európáról, amit várnak tőlünk, vagy csak mondjuk…

Az MSZP-ről szólva nemzeti, népben gondolkodó pártot szeretne, amely megtalálja a patriotizmus mai értelmezését, és amely bátran szembe tud nézni a (saját) múlttal is, (beleértve Trianont, vagy az agráriumban elkövetett hibákat is, kormányzati ciklusoktól függetlenül).

Szorgalmazta a hatalom decentralizálását, az önkormányzatok és a civil szféra tényleges megerősítését, részükre több jog és eszköz átadását az állam részéről, ezáltal is depolitizálva a jelenlegi túl pártos közéletet.

A "harmadik utas" gondolkodással, amely az európai országok jelentős részében teret nyert, az a gond szerinte, hogy felülről indult, így nincs igazi társadalmi felhajtóereje.

Ezért is fontos, hogy a nevelésben természetessé kell válnia az áldozathozatalra és a társadalmi szolidaritásra nevelésnek, hogy az "újgazdag" réteg - saját érdekében is - ne hagyja hátra a leszakadókat.

TISZTELT SZERKESZTŐSÉG!

Az általam olvasott négy lap között a Köztér is a kedveltek közé tartozik. A júniusi számot levelesládámban megtaláltam. Mint a figyelmességet jelentő ajándékot nagyon köszönöm! Csak azért nem előbb írtam, mert gyanítottam találok még olyan közérdekű cikket, melyre a reagálást nem tudom kikerülni. Ez már fiatalkori "betegségem".

A "Jöttem, látok…" cikk értékét (Németh Miklósról szóló írás - A szerk.) roppant emeli Kocsis András sajtó-csokra, mivel a főszereplője hazatérésének céljára tévedésmentesen lehet következtetni. Az egészben az általa elmondottak ezt igazolják. A következőket mondja: "Mint boldog állampolgár jól érzem magam itthon." Felmerül a kérdés, akkor 89 után miért hagyta itt?! Erről nem beszélt. Mert megszűnik ezután a bólogatásért járó jó fizetés? Vagy csak Kovács László elvtárs csalogatására jött haza? Aki szerint a posztkommunista párt várja haza mint zsidók a Messiást, a Megváltót.

Mondja többek között, az egyirányú eltérések indulatokat gerjeszt számára. A megszálló szovjetek gyarmati diktatúrája negyven éve alatt hány irányú eltérést engedélyeztek a bennszülötteknek? "Mintha az ország toporogna egyfajta diktatórikus előszobában." De persze a hetvenkét százalékos párt, és a pártdiktatúra alatt??!

"…90 óta , meg már előtte is mondtuk, hogy mi az európai integrációt komolyan gondoljuk…" 90 előtt ki hallotta??!

A kommunizmustól örökölt óriási adósság hazánk teljes produktumának, a GDP-nek háromnegyedét ennek törlesztése és kamata viszi el. A 40 évtől örökölt. Mégis meghívóihoz hasonlóan szintén az adósság növelésére biztatja a kormányt. A sunyi szándék mindenki előtt ismert. Többektől hallottam, a kommunizmus bacilusa olyan veszedelmes mint a rák betegsége, aki idejében nem veszi észre oda jut ahová az öt ország, ahová erőszakkal hurcolták be a kórt.

A keletnémetek Ausztriába történt kiengedése után Horn Gyula hősként ünnepeltette magát. Pedig erre a központi bizottság utasította. Adandó alkalommal Pozsgay Imre mondta el, aki szintén a bizottság tagja volt. 1989 - Németh Miklós "hőstette" is e bizottság utasítására történt.

Tisztelt Szerkesztőség! Gratulálunk n m-nek, aki ezt a cikket lejegyezte! Több olvasójukkal beszélgetve megtudtam, hogy bennük is hasonló gondolatokat ébresztett.

Maradok továbbra is olvasójuk!

Tisztelettel: Izsák P. György
ny. tanár

BRÜSSZELI NAGYKÖVETÜNK A DÁN "HÍDRÓL"

Kiskunfélegyházán tartotta közgyűlését a kecskeméti Dán Kulturális Intézet Egyesület, melynek elnökét, hazánk brüsszeli NATO nagykövetét, Simonyi Andrást kérdeztük ebből az alkalomból. Az uniós csatlakozással Kecskemétnek és a vidéki bekapcsolódásnak milyen lehetőségei vannak ? Egy ilyen civil szervezet, mit tehet?

- A kérdés sokrétű. Budapest egy egyedülálló jelenség, világváros Magyarországon csak egy van. Tehát nem hiszem, hogy vele kell versenyezni. Amit mi csinálunk, először is a jelzés. Miért van itt a Dán Kulturális Intézet Kecskeméten? Azért, mert annak idején, kapóra jött, hogy Viborg megye és Bács-Kiskun megye között létrehoztunk egy együttműködést. Szemben azzal, hogy Dán Intézet mindig fővárosokban, vagy nagyvárosokban volt, most próbáljuk meg, hogy fővároson kívül legyen. Ennek egyik üzenete az, hogy nemcsak fővárosban lehet gondolkodni, a másik pedig, hogy az Európa Unió-s csatlakozásban jelentős regionális fejlesztési programok lesznek. Fontos csoportosulás a nem kormányzati szféra, a civil szféra , ahol az állampolgárokhoz, közösségekhez kell közelebb vinni a programokat. Az ő segítségükkel kell erősíteni a felzárkózást. Az összes program, az összes civil mozgás csak komplementer lehet ahhoz, amit a gazdasági fejlődés jelent. Tehát ahhoz, hogy egy térség felzárkózzon, a legnagyobb nyitottságot kell mutatnia a gazdasági, technológiai fejlődéshez. Nem véletlen, hogy az internet technológiáról ennyit beszéltünk itt is. Az internet társadalom egy posztintegrációs kategória. Azok a területek tudnak felzárkózni a legjobban, amelyek magukénak teszik ezt a legújabb technológiát, oktatásban, társadalom-szervezésben, gazdaságban, kereskedelemben, sorolhatnám tovább. Az is látványos, hogy az autópálya kiépítése milyen nagy fejlődést hozott Kecskemétnek. Szociális értelemben a felzárkózás hihetetlenül meggyorsult. A mi kis szervezetünk ezekben is segített. Lehetünk egy kis katalizátor és egy híd Dániával. Segíthetünk a magyar közösségek; települések, kisvárosok önbizalmát növelni, hogy nem egy és ördöngős dolog a csatlakozás. Rendkívül sok tapasztalat van a világban. amit érdemes átvenni, és sok tapasztalat vár átadásra.

- Az Egyesült Államokban, magas rangú, NATO tisztviselőknek tartott előadást a Walt-Disney cég alelnöke. Előtte viccelődtünk, hogy igen a Donald-kacsa, meg a többiek jönnek és előadást tartanak nekünk… De kiderült, hogy az egyik legizgalmasabb előadásra került sor. A Walt-Disneynek a computer technológiáért, a látványtervezésért felelős alelnöke, elmagyarázta: hosszú távon, amikor az internet technológia tökéletesen elterjedt lesz a világban, akkor az egyes régiókat, országokat az fogja kiemelni ebből az egyébként technológiailag egységesülő világból, hogy az igazi hozzáadott értéke az egyes országoknak az alkotóképessége lesz. Az hogy a kulturális örökség milyen mértékben tud érvényesülni ebben a nagy globalizálódó közösségben. Szerintem ez csak azt bizonyítja, hogy abszolút nem kell félnünk, hiszen Magyarország egy hihetetlenül erős nemzeti és kulturális identitással rendelkező ország. Ha saját értékeinket nem túlozva, hogy csak magyar kultúra van a világon-, helyén kezeljük és büszkék vagyunk arra, amit létrehoztunk itt és azt alkotó módon tovább fejlesztjük és integráljuk ezzel az új technológiával, akkor nem kell félnünk az új fejlődéstől.

A Dán Kulturális Intézet Egyesület egyik kezdeményezője és alapító szervezője, dr. Dombóvári Ottó - mivel augusztustól a szentedrei városi önkormányzat jegyzője lesz - lemondott titkári megbízatásáról. Helyére Molnár Juditot választotta a közgyűlés.

Sajtótájékoztató az SZDSZ-nél

Az SZDSZ helyi szervezetének vendége volt a párt elnöke Magyar Bálint, aki dr. Adorján Mihály városi elnökkel közös sajtótájékoztatót tartott. A párt őszi kongresszusára készítik elő a "korszakváltás programját". Aktuális kérdésekről szólva komoly gondként tartják számon, hogy nincs nálunk diplomás minimálbér, a szociálpolitika csak a "szavazóképeseket" preferálja, hogy elmaradtak a tartós intézményi reformok a költségvetésben, a közigazgatásban, az adó és szociálpolitikában valamint az agráriumban. Rossznak tartják a demokratikus intézmények helyzetét. A "nemzeti" szó (lásd: autópálya, földalap, Nemzeti Színház stb.) lassan a "lenyúlás" szinonimája lesz - két év óta zsákmányszerzés folyik az országban - mondta Magyar Bálint. Adorján Mihály ismét szorgalmazta, hogy a helyi kábeltévé esetleges eladásából származó bevételből jelentősen javítsa a város az oktatási intézmények és a közműhálózat állapotát.

Kecskeméti közéleti lap Köztér

A SZENT KORONA ESZMEISÉGÉRŐL

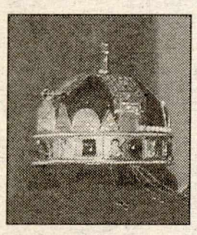

A Szent Korona állami jelentősége kialakulásának előzményei voltak. A magyar az egyetlen finn-ugor, sőt uráli-nép, mely messze visszanyúlva az első évezredbe, történelmet írt. Az összes többi rokon nép megmaradt békés halász-vadász és földműves sorban. László Gyula "kettős honfoglalás" elméletének VII. századi szereplői -, akik már az (ős) magyar nyelv egyik változatát honosították meg itt, s akik a többi rokon-néphez hasonlóan könnyen voltak szolgasorba foghatók, s akik elődei lehetnek a későbbi magyar jobbágyságnak, parasztságnak.

A Kazár Birodalomba került és ott is maradt ősmagyar népcsoport azonban feltehetően egy kedvező történeti pillanatban - amikor a gyengülő birodalomnak katonákra volt szüksége -, harcosok társadalmává emelkedhetett és egy másik kedvező pillanatban elindulhatott a teljes szabadság megszerzése végett nyugat felé. A pusztai népek szokása szerint - gondoljunk csak az eltérő nyelvű és kultúrájú jászokra és kunokra - ez az ősmagyar csoport (nevezhetjük akár Megyer és esetleg Nyék törzsének), társult más népcsoportokkal. Mai tudásunk szerint voltak bolgár (csuvasos) török, köztörök és kazár-török (kabar) nyelvű törzsek, melyek a csatlakozás sorrendjében voltak kötelesek hadrendbe állni. (A vezértörzs elő- és utóvédje, valamint oldalvédjei feladatát kellett ellátniuk a csatákban, ami jelentős vérveszteséget okozott különösen az elővédeknek, de sokszor az utó- és oldalvédeknek is.)

Amikor tehát hosszú és véres vándorlás után végre a honfoglalás után viszonylagos biztonságba kerültek, legfőbb feladatuknak tekintették az egymás közti egyenlőség kimondását és a teljes szabadság biztosítását.

Két olyan közjogi eseményről tudunk, melyeken ugyan nem készült jegyzőkönyv de határozatai beépültek az íratlan, a "szokásjogba", melyekhez az érintettek körömszakadtáig ragaszkodtak, s melyek a későbbi kodifikáló: Werbőczy művéből jól körvonalazhatók.

A vérszerződés pótolta a közös származás egységét. A többségében különböző török, kisebbségben ősmagyar nyelvet beszélő honfoglalók (az összes egyidejű forrás töröknek mondja őket) ezzel testvérré váltak, mintha közös őstől származnának. A vérszerződés mondta ki, hogy a vezér, a fejedelem Árpád, és az ő leszármazói. Ez a döntés érvényben maradt a keresztény államban is. Nem volt vitás, hogy az utódlást a pogány Árpádtól, nem valamelyik keresztény királytól kell számításba venni.

A szeri (ma Ópusztaszer) országgyűlés megalapozta a későbbi nemességet, melynek eredete a katonai szolgálat - ez az egyetlen kötelezettség, melyet a nemesség elismert 1848-ig, de teljesíteni már ezt megelőzően sem tudta. Hadi szerzeménynek minősült a birtokosztás, illetőleg -szerzés, mely a harcosokat megillette. A másik fontos döntés a harcosok, a későbbi nemesek, egymás közti egyenlősége.

Ezek a pogánykori határozatok - melyek szívósan túléltek több mint kilenc évszázadot -, ugyanúgy "megkeresztelkedtek", mint az ország lakossága. Hazánk népeinek csodálatraméltó jogalkotó képességét dicséri, hogy a pogánykori jogosítványok és a kereszténység tanai egyesültek a Szent Korona eszmeiségében. Ez Babits költői megfogalmazásában így hangzik: "A szabadság pogány szeretete egyesült a béke és igazság krisztusi hitével!"

A Szent Korona korabeli állami - közjogi - szerepének megteremtése a hazai jogalkotás egyedülálló remekműve:

Mindenki, aki a nemzetet - nyolcadfél századig a nemesség, 1848 óta a volt jobbágyság is - alkotja, a Szent Korona tagja, a Szent Korona védelme alatt áll, jogait a Szent Korona biztosítja.

A Szent Korona tagjai egymással egyenlők. A király is a Szent Korona tagja. Ő képviseli a Szent Korona hatalmát a többi tag felett, de nem korlátlanul. A méltatlan királlyal szembe lehet szegülni, (ennek szellemében született az Aranybulla), a rossz királyt fogságba lehet vetni, sőt trónjától meg lehet fosztani.

Első - és szerintem legnagyobb - királyunk: Szent István nem királyként kért koronát a pápától, hanem a kapott korona által lett király.

A Szent Korona legfőbb hatalmi forrás szerepe nem jelent szükségképpen királyság államformát. Szent István idejében a királyság intézményén keresztül nyilvánult meg a legfőbb államhatalom. Akkor - és még sokáig - a hatalom forrása, szinte megszemélyesítője volt, - később egyre inkább a hatalom jelképévé vált, mely függetlenedhet a királyság intézményétől.

A Szent Korona tagjai közötti egyenlőség kimondása - ha a gyakorlatban nem is valósult meg mindig, mint ma -, a demokrácia korai megnyilvánulása a görög-római előzmények után, s párhuzamát legfeljebb Angliában kereshetjük.

A Szent Korona gyümölcsöző egységbe foglalt különböző népeket, nemzetiségeket, országokat, Magyarországot, Horvátországot, Dalmáciát. Ezzel egyik előhírnöke volt a közép-európai és végső fokon az európai népek és országok békés egyesülésének, összefogásának.

Mindenki tudja, hogy a Szent Korona történetét, eredetét számtalan legenda, (sőt eltérő tudományos megközelítés is) övezi. Ez is mutatja azonban, hogy a Szent Korona rendkívüli tekintélyt képvisel, nagy tisztelet övezi s ez természetesen megmozgatja a képzeletet is.

E sorok írója őszintén kívánja és reméli, hogy a Szent Korona által képviselt eszmék: a szabadság, az egyenlőség, a különböző népek és nemzetek békés és gyümölcsöző együttműködése már a harmadik évezred elején valósággá váljék.

Írta:
Frigyesy Ferenc

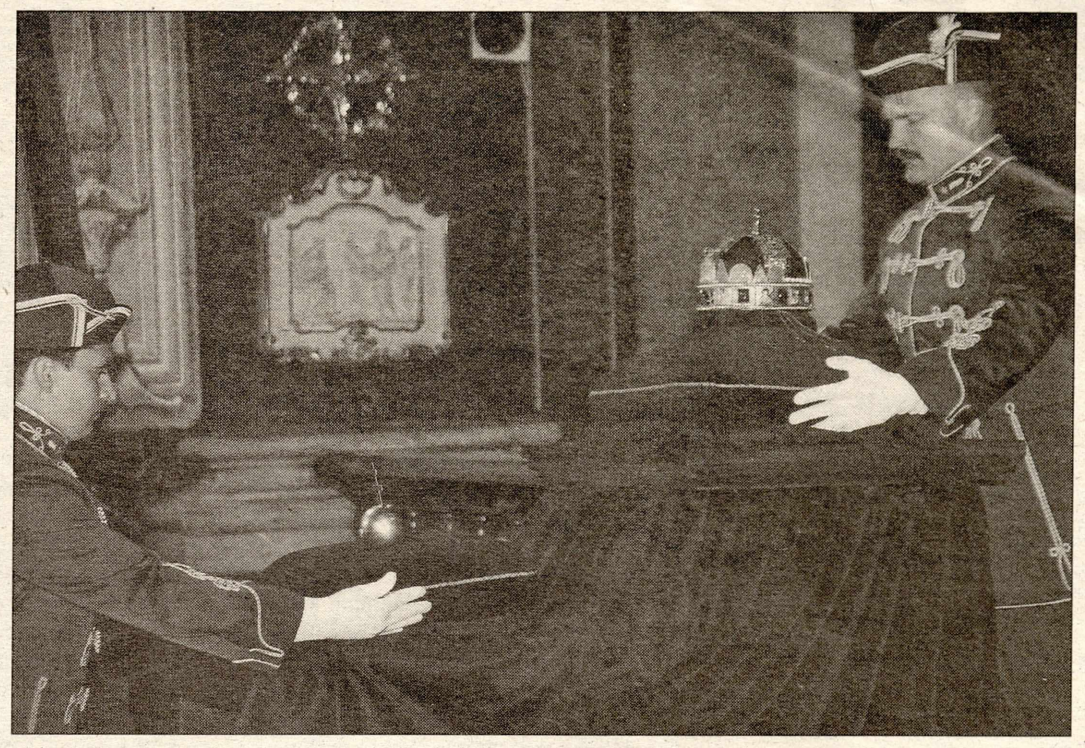

Három napig tekinthették meg az érdeklődők a Nagytemplomban kiállított koronaékszer-másolatokat, melyeket megfelelő külsőségekkel - koronaőrök közreműködésével mutattak be a nagyközönségnek.

A LAKITELEKI NÉPFŐISKOLÁN

Augusztus 19-én 15.00 órától éjfélig a Lakitelki Népfőiskola szabadtéri színpadán ünnepi műsor lesz. A köszöntők után a környék hagyományőrző, öntevékeny, ének-, zene-, tánc és irodalmi csoportjai lépnek fel. Vacsoraszünet (bográcsos ételek) után az Evangéliumi Színház Sík Sándor: István király című drámáját mutatja be Udvaros Béla rendezésében, Bitskey Tiborral, Borbáth Ottíliával, Bánffy Gyöggyel a főbb szerepekben.

Ezután Lezsák Sándor köszöntőjével Kárpát-medencei gyermekszínjátszók szertartásjátéka következik. Az éjféli tűzijáték előtt áldást osztanak többek között: Marosi Izidor ny. rk. püspök és Szabó Gábor esperes.

A rendezvényen való részvétel ingyenes. További információk (pl. szállásfoglalás): 76/549-050

BÚCSÚ, ÚJ MISE A MÁRIAKÁPOLNÁNÁL

Hagyományos ünnep a Mária kápolnánál a Sarlós Boldogasszony napi búcsú. A szentmisét Bocsa József ezüst -, és Földi Tibor első miséjének bemutatása tette még ünnepélyesebbé a sokszáz résztvevő számára.

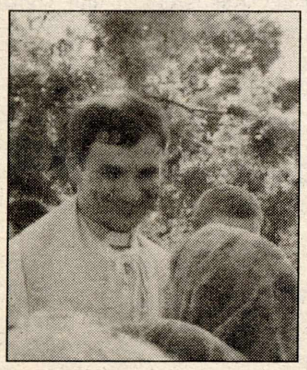

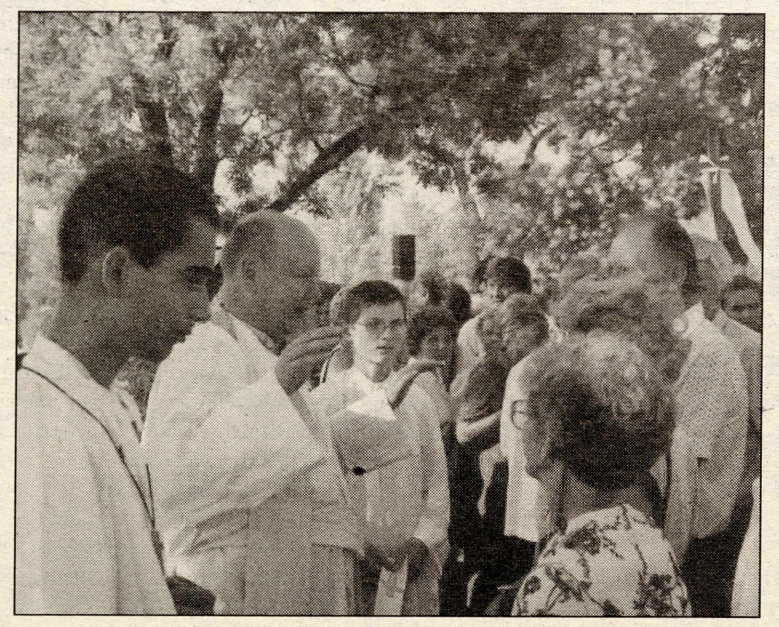

István királyra emlékezve

Az elmúlt ötvenegynéhány esztendőben mindent elkövettek országalapító István királyunk emlékének homályba borításáért, feledésbe menéséért. A korábbi Szent István napi ünnepi megemlékezést megszüntették, helyébe új - a magyar nemzet szellemiségétől idegen - mondvacsinált ünnepet kreáltak. Úgy tűnik, a nép, amely ezer évig őrizte Szent István kultuszát, ismét emlékezik. Emlékezik abban az ősi sirató, könyörgő énekben is, amely egyre gyakrabban és egyre több ember ajkán hangzik fel a templomi gyülekezetekben:

"Ah hol vagy magyarok tündöklő csillaga, / Ki voltál egykoron, országunk istápja? / Hol vagy István király? Téged, magyar kíván, / Gyászos öltözetben, Te előtted sírván…"

Elgondolkodtatók ezek a sorok. Hiszen milyen mérhetetlen messzeségbe került tőlünk Szent István atyai szívű, apostoli alakja, s a korszak küzdelmes zordon világa. Megdöbbentő, hogy ezer esztendős magyar történelmünk históriás nagy királyai: Könyves Kálmán, IV. Béla, Nagy Lajos, Hunyadi Mátyás, akik nagyobb hatalmú fejedelmek voltak Istvánnál, országok egész sorát olvasztották roppant nagy birodalommá, vagy támasztották fel újra, mégsem maradt meg róluk történelmünkben-, s a nép lelkében más, mint néhány szállóige, vagy tréfás történet.

István emléke, zárkózott, kardos, harcos királyként él bennünk. Nem őriztük meg egyetlen gyöngéd vonását sem. Mégis, ez a pogány Vajkból lett István áll ma is szívünkhöz a legközelebb!

Ma is élő érzés, elpusztíthatatlan lelki kapcsolat csak Szent István iránt maradt meg a magyar nemzetben. Pedig hát korában, s főképpen a magyaroknak, de Európa más népeinek sem volt népszerű uralkodó. Kemény volt és szigorú, következetes és céltudatos, a kegyetlenségig. De keménysége mögött ma is érzi a nemzet, azt a fáradhatatlan gondosságot, a magyarok népe fölötti oltalmazó szándékot, s a történelem vérzivataraiban helytállásra nevelő vasakaratot, amelyet Szent István képviselt.

Ezért van az, hogy királyaink és nagy nemzeti hőseink sorából egyet sem idéz, szólongat, hív, újból és újból a magyar nép, csak ezt az elsőt, a vasöklűt, a felejthetetlent, a szentet, a szimbolikus "magyar királyt", a királyok királyát, Szent Istvánt.

Ez az örök és elmúlhatatlan kapcsolat egy néhai halott király és népének kései, ma élő nemzedéke között, nem mérhető szavakkal, az életünkben kialakult fogalmakkal.

Azt mondja az előbb idézett verssorokban róla az ének: "magyarok csillaga." Igen. Annak érezték, és kell, hogy érezzük ma is, a magyarság útmutató csillagának. Ez annyit jelent, hogy a történelmi magyar nemzet nem vár, nem kíván útbaigazítást egyetlen más csillagtól sem, mégha annak színe vörös is. Irányjelzőnk mindig csak ez a tündöklő fény lehet, amely első királyunk ősi szellemiségéből árad.

S ez a fény hajdanán éppen úgy meggyökerezett Nagy-Magyarország idegen ajkú népeinek érzésvilágában is, mint a törzsmagyarok ivadékaiban. Példa erre Trianont követően az apsai románok küzdelme, akik húsz éven át viaskodtak a csehekkel, templomunk szentistvános oltárképe, és a szentistvánnapi ünnep védelmében.

Olyan tények ezek, amelyet nem tagad le sem materialista, sem liberálbolsevik.

Augusztus 20-án minden esztendőben, ösztönösen hívja a nép, a nemzet, évről-évre Szent István szellemét. S az ő fényességes csillaga nem hunyt ki azóta sem, mégha néha homályba is borították, mégha elködösítették is. Ez a csillag megmutatkozik a legzordabb korszakban, a "legfelhősebb" időkben, sötét éjszakákon is. Néha csak egy villanásnyi időre, csak meg kell látnunk!

És ez a szemhunyásnyi ragyogás elég kell, hogy legyen számunkra arra, hogy irányt mutasson nekünk, hogy erőt és lelket sugározzon belénk.

Külföldiektől, a magyar történelmet megismerőktől hallani: a világ csodáinak egyik legnagyobbika, a magyar nemzet ezer esztendős fennmaradása. Igen. Ez valóban világcsoda, mert nincsen még egy nép, amely hasonló történelmi viharok között, keleti hordák és nyugati istenverése között, meg tudott volna maradni ennyi esztendőkig ezen a földgolyón.

Ma is arcunkat az ég felé fordítva keresni kell ezt az ezer éve tündöklő fényes csillagot, hogy idegen hatalmak kezébe ne kerüljön Szent István népe és országa!

Minden nép hordoz magában valamiféle küldetést, ugyanúgy, mint ahogy itt, valamennyien ezen a röpke földi életben is van küldetésünk, úgy a magyar népnek is van valamiféle feladata. S ez a feladatunk, hivatásunk már több mint ezer éves! Kapocs vagyunk Kelet és Nyugat, Európa és Ázsia között. S a sztyeppékről érkezett nép nagy királya István fölismerte azt, hogy Európában, a Kárpát medencében, a magyarok csak úgy tudnak megélni, és megmaradni, ha annak kultúráját átveszik, betagozódnak, s mindenek fölött kereszténnyé válnak. Azt, hogy István ezt felismerte és átlátta, az Ő nagyságát, máig sem csökkenő tiszteletét jelenti.

Ezért nevezzük Szent Istvánt a magyar történelem legnagyobb és legvilágosabban látó, példaértékű politikusának, aki a kereszténység felvételével - profán hasonlat -, de szinte "jegyet váltott" a továbbélésre, az Európába való belépésre.

Tettének és cselekedetének nagyságát és eredetiségét jól jellemzi az, amikor erről a tényről II. Szilveszter pápa értesült, így kiáltott fel: "Én csak apostoli vagyok, de István maga apostol." Ráadásul István azzal a tudattal is rendelkezett önmaga és mások felé, hogy ő az első, a legelső, az alapító. Ilyen értelemben Róma alapítóihoz Romulushoz és Remushoz is hasonlíthatjuk. De hol van már Róma? S a római-birodalom?

Ma, itt, ahol él ez a kis nép, még mindig istváni helyszín, ha a "művelt nyugat" akaratából megnyirbálva is. S ezen a helyszínen, mi most is Európa és Ázsia között vagyunk! S mivel Európa soha, de soha nem akart foglalkozni velünk, így csak továbbra is magunkra számíthatunk.

Ehhez adjon erőt minden magyarnak, az az éltető tudat, hogy Szűz Mária - akinek Szent István Magyarországot oltalmába ajánlotta - velünk van, s a követendő utat is kijelölte Szent István számunkra. S ezen az úton haladva közelebb kerülhetünk újra István királyhoz, s nemzetünk várva-várt felvirágoztatásához!

Hol vagy István király? Hol vagy magyarok tündöklő csillaga?

Segítsd Trianontól is sújtott népedet. Légy velünk, légy bennünk, légy izmainkban - és dolgos két kezünk erejében, bátorságunkban, akaratunkban, vérünk hullásában, virtusunkban, tűrni tudásunkban, erőfeszítéseinkben, s majdan győzelmünkben is.

Írta:
Vitéz Tiszaugi-Szabó Tamás

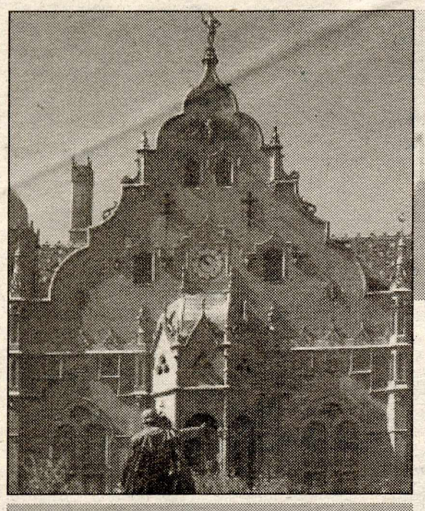

Bérszerződés

Expolgármesterünk, Katona László nemigen hallatja a hangját az önkormányzati üléseken, amelyek a háromhetes terminus okán kezdenek olyanok lenni mint a Tanú című filmbeli őrsgyűlések: ellenvélemény-van-pajtások-nincs-pajtások-köszönöm-pajtások. Néha egy kis SZEK-ír aztán tovább mén a szekér, szavaz a polgári erő mint a nyű, mindegy csak győzzön. Kompenzációs listáról bejutott expolgármesterünk ugyan olykor-olykor kipattan a padszélről, kompenzálni indulatait leszegett fejjel hátracsörtet a padok mögé, a többi néma csönd. Nem így, az önkormányzati képviselők javadalmazásáról döntő önkormányzati ülésen. Mint ismert, a polgármester és helyetteseinek béréről döntöttek, melyeknek függvényében határoztatott meg a "gyalog" képviselő, bizottsági tagok, elnökök fizetése. (Ők tiszteletdíjról beszéltek, de aki az usque 90%-os béremelésükről értesült, aligha fogadhatja őket hálaimába.) Erőtlen kísérletek voltak ugyan az elnapolásra a polgármester úr és a jogi-ügyrendi bizottság részéről, de hát derék városatyáink-anyáink megküzdöttek a pénzükért, amit igen-igen kiérdemelnek egyre érthetetlenebb döntéseikkel. De hát ilyen a képviseleti demokrácia, Kedves Kecskemétiek, őket tetszettek választani.

Szóval a mani meg Katona úr, egymásra találtak. Harcbaszálltak egymásért. Mert kétszeri szólásra emelkedéséből városunk ex-elsőjétől csak azt hallottuk sérelmezni: miféle dolog ez, hogy a nagynyilvánosság is értesül a piszlicsáré 90%-os emelésről. (Aminek egyébként az a szépséghibája, hogy bár a szervezeti és működési szabályzatban benne van a törvényes lehetőség, csak éppen a kasszában nincs rá pénz. Persze nem aggódom, lesz kerethely, ahonnan lefaragják, mert a show (köcske-métiesen: cirkusz) úgy is mén tovább.

Ez a közgyűlés pedig mint egy elszabadult buldózer, dönt, tarol, átszervez, kinyír.

Egyesek máson se fáradoznak, minthogy megfelelő húsos-kondérokat szerezzenek. A bizottsági elnök nem átall magamagának intézményi státuszt kreálni. A látszatokra sem adnak. Mint a tiszteletdíj-szavazás esetében.

Mostmár a kecskeméti polgárok erkölcsi érzékére van bízva, mit lépnek a következőkben... Egy biztos, a Városháza díszterme falára festett jeles magyarok pirulva tekintenek olykor alá. Én meg keresem azt a csupasz helyet a falon, ahová fölfestethetnénk a "pénzszerződés" freskóját, amely időtlen időkig emlékeztethet majd e dicsőséges évekre. **-mentira-**

A VÁROSHÁZÁRÓL JELENTJÜK

Rendkívüli közgyűlés

A kecskeméti képviselőtestület július 19-én rendkívüli közgyűlést tartott, amelyen mindössze három, de annál fontosabb napirendi pontot tárgyaltak meg a városatyák.

A kormány döntése alapján az ár- és belvíz okozta károk helyreállítására biztosított költségvetési forrásból Kecskemét 4,7 millió forintot fordíthat a személyi tulajdonban lévő, lakás céljára szolgáló épületekben keletkezett károk enyhítésére.

A képviselők, hogy az összeget fel lehessen használni, módosították a lakáscélú önkormányzati támogatásokról szóló rendeletet. E szerint tehát támogatásra jogosult az a kecskeméti lakástulajdonos illetve közvetlen hozzátartozója, aki a lakásban életvitelszerűen tartózkodik, belvízkár miatt károsodott, 2000. május 23-ig a kárt regisztráltatta, és azt belvízkár előzetes felmérési adatlappal igazolta. A támogatás igénybe vehető felújításra, illetőleg megsemmisülés esetén használt lakás vásárlásához.

A közgyűlés arról is döntött soron kívüli ülésén, hogy a homokbányai három, önkormányzati tulajdonú ingatlanból kettőt költségalapon meghatározott lakbérű bérlakásként kíván hasznosítani. Ezt a döntést azért kellett ilyen gyorsan meghozni, hogy Kecskemét is mielőbb pályázhasson a kormány által biztosított, az önkormányzati bérlakás-állomány növelését szolgáló, vissza nem térítendő támogatásra. A támogatás mértéke az összköltség 70-80 százaléka. A homokbányai épületekben 119 bérlakást szeretnének kialakítani, a pályázati önrészt maguk az ingatlanok jelentik. Az előkészítő munkálatokra (tervdokumentáció, építési engedély) 9 millió forint áll rendelkezésre a rehabilitációs feladat-előirányzatból. A város mintegy 200 millió forint támogatást szeretne elnyerni. A pályázati anyag előreláthatólag szeptemberre kész.

A közgyűlés döntése szerint a város

119 bérlakást szeretne az önkormányzat a homokbányai ingatlanaiban kialakítani pályázati pénzből.

két pályázatot nyújt be a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériumhoz a vidékfejlesztési célelőirányzat 2000. évi keretére. Az egyik pályázat révén a Kisfáiban lévő Gazdaképző, Szaktanácsadó és Agrárinformációs Központ kialakításához szeretne az önkormányzat elnyerni 10 millió forint támogatást. A szükséges önerő ugyancsak 10 millió forint lenne. A másik pályázatban a nagybani piac infrastruktúrájának fejlesztése a megjelölt cél. Az előterjesztés szerint 30 milliósra taksált beruházással - ennek felére lehet pályázni - a nagybani piac területén majdan kiépülő térségi Agrárcentrum infrastruktúráját alapozná meg a város.

INTÉZMÉNYEK, ÜGYEK DÖNTÉS UTÁN

Az önkormányzat közgyűlése a közelmúltban több intézményvezetői pályázatról is döntött. Pontosabban olyan helyzeteket teremtett, amire a "döntés" kifejezés nem a legpontosabb fogalom. A városban közismertségnek örvendő pályázókat, akik igazából nem nyerték el a képviselőtestület többségi bizalmát, pillanatnyi "közérzetükről" kérdeztük.

Erdei Ferenc Általános Művelődési Központ

Bárdos Ferenc az Erdei Ferenc Általános Művelődési Központ és Művészeti Alapiskola igazgatója volt majd egy évtizedig. Alapítója és elnöke ma is a szakma legjavát tömörítő Kulturális Központok Szövetségének. Gondolta, hogy ilyen döntés születhet?

- Az EFÁMK működéséről évtizedek óta csak dicséretet kaptunk. Az önkormányzattól is. Kollegáimmal meg is tettünk mindent azért, hogy büszke lehessen a város erre az intézményére, amely az egyik legnagyobb, leglátogatottabb "háza" az országnak. Szakmai kifogások tehát nem lehettek. Személyemet soha nem támadták. Senki nem keresett meg, senki nem mondta el, hogy gond van. Talán az lehet a "rovásomon", hogy a SZEK színeiben valamikor önkormányzati képviselőjelöltséget vállaltam. Barátaimmal, akikkel ebben az egyesületben tevékenykedünk, - jómagam még több másikban is - a kultúráért, a közművelődésért tettünk mindent. Más, "bűnömről" nem tudok.

Egytől félünk, félek én is: nehogy olyan dolgok történjenek a most következő egy éves interregnum alatt, melyek az intézmény tevékenységét ronthatják. Attól tartunk, hogy "eszükbe" vesznek különböző "racionalizálásokat".

Köztér: Munkajogilag milyen szabályok és lehetőségei vannak?

Azt tudom, hogy a közigazgatási hivatal állásfoglalását kérték, történt-e eljárási szabálytalanság. Ezt nem az én dolgom eldönteni. Azt viszont tudom, hogy népművelőként, művelődésszervezőként továbbra is tudnék itt dolgozni. Ha erre nincs szükség, ostoba ember fut az olyan szekér után…

Persze most jónéhányan szememre vetik: minek kellett neked városi művészeti iskolát csinálni?! Én viszont azt mondom: másfélszáz gyereknek (ősztől a duplájának) adtunk kitűnő tanulási lehetőséget. Ám így más szabályok érvényesek az igazgatói megbízatásra is.

Az tény, hogy a kulturális bizottság a pályázatról - az eljárás időszakában - véleményt nem mondott. Csak az oktatási. (Tevékenységünknek 5-10 százaléka tartozik az oktatási bizottság "fennhatósága" alá.) "Szakmai" kifogásaik javarészt arra terjedtek ki, hogy kik járnak, kik léphetnek fel a házban…

Kitűnő kollegáim vannak, akik mindig el tudták dönteni, milyen programra van szüksége a különféle érdeklődési körű embereknek. A ház tőlük működött jól, s nem attól, hogy a városé. Az lehet az én hibám is, hogy nincs igazgató helyettes, de amikor én abból a posztból vezetővé avanzsáltam, a feladatokat, felelősségeket és a pénzt felosztottam. Az SZMSZ-ben a jelen helyzetre az áll, hogy a szakalkalmazottak közül kell valakit megbízni, aki megfelel a feltételeknek. De ez már az önkormányzat gondja.

Hogy milyen menedzsere voltam a háznak, azt meg ez minősítse: a napokban kaptam megbízatást (hat évre), közművelődési területen működő Országos Akkreditációs Bizottságba. A felkérést Rockenbauer Zoltán írta alá.

Megkérdeztük a kulturális bizottság elnökét is, miért nem tárgyalták Bárdos Ferenc pályázatát? Hertelendy László szerint ennek csak az volt az oka, hogy a két bizottság közös ülésén a kulturális bizottsági tagok nem voltak kellő számban jelen, így határozatképtelenek voltak. Mivel ő külföldön volt, helyettesének, dr. Váczi Tamásnak kellett volna egy héten belül rendkívüli ülést összehívnia.

Hogy ez miért nem történt meg, azt ő sem tudja, a mai napig sem.

A Hunyadi János Általános Iskola igazgatója mondja:

Lengyel László a Hunyadi János Általános Iskola (egy évre megbízott) igazgatója: Számomra a történtek bizonyságát adták annak, hogy a legnemesebb szándékot és a legszebb terveket is keresztül tudják húzni egyesek, pusztán érzelmi vagy érzelmi-politikai alapon meghozott döntésükkel. A pályázatok elbírálása meg sem közelíti azt a célt és kívánalmat, amellyel létrehozták a pályázati rendszert. Az kétségtelen, hogy a képviselő-testület kezébe tette le a törvény a döntés lehetőségét. Valódi demokrácia akkor lenne a döntésekben, ha a nevelőtestületek, közalkalmazotti közösségek, szülői közösségek igazgatói pályázat mellé letett véleménye elsőbbséget élvezne a politikai alapon választott politikai képviselő-testület politikai érveivel szemben.

Teljes mértékben értetlenül állok az előtt, hogy az ötéves alkalmasságomat megkérdőjelezték, de az egyéves alkalmasságot megkaptam. Nem igazán tudom, hogy mire hatalmazza fel az embert az egyéves megbízás. Engem talán arra, hogy hangosan ordítsak minden esetben, amikor szakszerűtlen beavatkozás történik a munkánkba. Azok helyett is, akik az ötéves megbízás reményében csak csendben értenek egyet velünk

- A történtek elemzése után következik a kérdés, mit lehet tenni az ilyen és hasonló szituációk elkerülésére?

- A szülőkkel kiépített jó kapcsolat intézményt védő módon veheti körbe. Én szinte meghatóan nagy támogatást érzek most magam mögött. Ezzel a támogatással könnyebb is felvenni a küzdelmet a támadások ellen. De létezhet egy olyan intézményvezetői stratégia, amely az intézményvezetők körét védi. Ez az, amit én már nagyon régóta szorgalmazok: alakuljon grémium az intézményvezetői körből. (Természetesen nem azokból, akiknek az intézményvezetés puszta megélhetési kérdés.)

Azokra gondolok, akiknek fontos, hogy korrekt és tényszerű elbírálást kapjon a munkájuk. Nekik mindenféleképpen összse kellene fogni és egyesületet (vagy egy egyesület kecskeméti csoportját) létrehozni, amely már megkerülhetetlen bizonyos értelemben. Legalább minimum-egyeztetési kötelezettséget ró a döntéshozókra, ha ez a kategória még egyáltalán létezik.

Van ugyanis most is igazgatói munkaközösség. Jópofa, de kicsit "szocreál" dolog. Igazából hasznos tanácsokat nem kaphat az ember a munkaközösségtől a problémáira. Évente van négy öt foglalkozás, egy kirándulás. Radikálisabban kell az érdekeinket védeni. Annál is inkább - és ezt mindenféle gőg nélkül mondom - mert intézményvezetőnek lenni külön szakma. Mint bármelyik foglalkozásban, itt is akadnak favágók, mesteremberek, a szakma művészei, nagy tapasztalatúak, kezdők, középen állók. Az intézményvezetők körének vagy egyesületének valahogy úgy kellene működnie, hogy a véleményét nyilváníthassa az igazgatói pályázatok elbírálásában. A világnak minden normális helyén ez így is működik. Mindenkit mindenhová nem engednek be csak azért, mert az ő pártja a győztes. Vannak tömörülések, vannak csoportok, amelyek igenis adnak arra, hogy a körükbe tartozó emberek - mivel nagy felkészülést, tapasztalatot és rátermettséget igényel a feladatuk -, megfelelőek legyenek. Nyilvánvalóan egyfajta ellenkezést is vált majd ki, már a gondolat is. De hát szabadon lehet minden ilyen egyesületbe, tömörülésbe jelentkezni, és azt is el kell viselni, ha elbírálják: alkalmas-e az ember arra tagságra, vagy sem? Mert ebben különbözni kell - mivel szakmai szervezetről van szó - példának okáért a pártoktól. Egy ilyenfajta szakmai grémium, amely letehetné a voksát az igazgatói pályázatokkal kapcsolatban, erélyesebben és hatékonyabban tudná képviselni az érdekeket. (Az igazgatók érdeke sorrendben az utolsó, mert az iskolák és az oktatás érdekei a fontosak, valamint a szülők és a gyerekek, a választópolgárok érdekei, amire oly keveset gondolnak azok a képviselők, akik ott nyomogatnak, vagy nem nyomogatnak gombokat.)

Ezt látom stratégiai megoldásnak vagy lehetőségnek, ezen is fogok majd elkövetkezendő évben munkálkodni. És ha mennem kell, akkor megyek. Ha pedig maradhatok - mert megpróbálom, efelől ne legyen kétsége senkinek sem -, akkor meg azért kell ezt megcsinálni.

Van még egy fontos dolog, ami segít. Nem udvariasságból mondom, hogy az ilyen típusú lapok, mint a Köztér nyilvánossága, a legjobb értelemben vett másik stratégia. Hogy tájékozottak legyenek az emberek arról, hogy mi történik a kecskeméti oktatásügyben. És nemcsak ezen a területen. A nyilvánosság részben megvédi, és magabiztossá teszi az embert, részben pedig egy gyógyír mindenféle túlkapás és szélsőséges megnyilvánulás ellen. Ez is lehet egy kivezető út a jelen helyzetből.

K.Gy.

Lengyel László támogató hátterét a szülők adják. Tavalyi felvételünkön a gyermeknapi rendezvény előkészületén, a hunyadis mamák palacsintát sütnek.

Kecskeméti közéleti lap
Köztér

Munkaerő-piaci körkép

Júniusi számok

Bács-Kiskun megyében 2000. júniusában tovább folytatódott - immár negyedik hónapja - a regisztrált munkanélküliek létszámának csökkenése. A munkaügyi központ Információs és Tájékoztatási Osztályának adatai szerint a zárónapon 21064 fő szerepelt a nyilvántartásban, az egy hónappal korábbinál 4,9 százalékkal kevesebb. A munkanélküliségi ráta 10 százalékról 9,5 százalékra csökkent. A megyében Kunszentmiklós, Bácsalmás és Kiskunmajsa körzetében volt a legmagasabb, Kiskunfélegyházán pedig a legalacsonyabb a munkanélküliség mértéke, de egy hónap alatt mind a tíz körzetben csökkent az állástalanok száma.

Munkanélküli ellátásban 7684 fő részesült, 6,2 százalékkal kevesebb, mint az előző hónapban. A havi átlagos bruttó ellátás összege 21629 forint volt, ezen belül a fizikaiaké 21085 forint, a szellemieké 23919 forint. Jövedelempótló támogatást 7150 fő kapott. A munkanélküliség időtartamát tekintve a nyilvántartottak 27,1 százaléka már több mint egy éve nem talált megfelelő munkalehetőséget a megyében.

A munkáltatók júniusban 2374 új munkalehetőséget jeleztek a megye kirendeltségein. Az igények több mint fele az iparban jelentkezett, 15 százaléka a nem anyagi szolgáltatásban, s majdnem ugyanennyi az anyagi ágakban. Legkisebb arányban a mezőgazdaságban és az építőiparban kerestek munkaerőt. Összességében 4624 betöltésre váró állás szerepelt a nyilvántartásban (9,4 százalékkal több, mint májusban), ennek 60 százaléka maradt a hó végén még betöltetlen.

A Kecskeméti Kirendeltségen június végén 4929 munkanélkülit tartottak nyilván, alig valamivel kevesebbet mint májusban. A munkanélküliségi ráta 7,8 százalék volt. (Tavaly ugyanezen időszakban 8,4 százalék.) Munkanélküli ellátásban 1983 fő részesült. Regisztrált pályakezdő munkanélküli 209 volt a városban a hónap végén, számuk májushoz képest 20 százalékkal emelkedett. A megyeszékhelyen 1506 állásra vártak jelentkezőket június folyamán, de a hónap végén 995 változatlanul betöltetlenként szerepelt a kirendeltség nyilvántartásában.

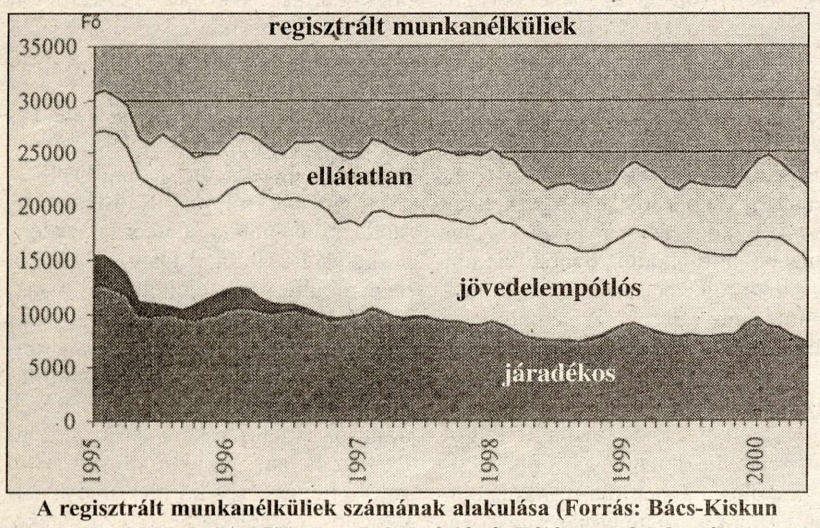

A regisztrált munkanélküliek számának alakulása (Forrás: Bács-Kiskun Megyei Munkaügyi Központ Információs és Tájékoztatási Osztálya)

Haderőreform és munkaügy

A magyarországi haderőreformmal járó létszámcsökkentés Bács-Kiskun megyében előreláthatólag több mint ezer embert érint, a hivatásos állomány egy részét, valamint a polgári alkalmazottakat. Emellett valószínűleg kihatással lesz azokra a vállalkozásokra, beszállítókra is, akiknek tevékenysége valamilyen módon kapcsolódott a bezárásra ítélt laktanyákhoz. Ezért kezdeményezte Hertelendi Ferenc, a megyei munkaügyi központ igazgatója június közepén Kecskeméten azt a találkozót, melyre meghívták a létszámleépítésben érintett katonai bázisok vezetőit és a négy város - Kiskunhalas, Kiskunfélegyháza, Kiskőrös és Kalocsa - polgármestereit. Jelen volt Endre Sándor, a megyei közgyűlés elnöke, és elfogadta a meghívást a megbeszélésre több megyei országgyűlési képviselő is, így Nyitray András, az Országgyűlés Honvédelmi és Nemzetbiztonsági Bizottságának tagja és Ivanics István a Gazdasági Bizottság tagja.

Mint Hertelendi Ferenc lapunknak elmondta, a találkozó alkalom volt a problémák közös megvitatására, a felkészülésre és a feladatok áttekintésére.

A munkaügyi központ kész segítséget nyújtani és koordinálni az úgynevezett munkábahelyezést elősegítő bizottságok (MEB) működését, amelyeket csoportos létszámleépítések esetén lehet létrehozni. Az elképzelések szerint valamennyi érintett laktanyában alakítanának egy-egy MEB-et, s működne egy összefogó, megyei szintű is. A MEB segíthet az állományból kikerülők, illetve a polgári alkalmazottak elhelyezésében, esetleges átképzésükben. (Ilyen bizottság sikerrel működött már Kecskeméten a konzervgyárban, valamint a baromfifeldolgozó ágazatban is.) A foglalkoztatási törvény szerint a csoportos létszámleépítést harminc nappal előtte kell az illetékes munkaügyi központnál bejelenteni. Igy sajnos, meglehetősen rövid idő áll rendelkezésre, ezért érdemes korábban felkészülni. A munkaügyi központnak például időben fel kell mérnie, lehet-e az állományból kikerülőket átképezni, adaptálni szakmájukat a civil életbe, illetve milyen aktív foglalkoztatáspolitikai eszközzel lehetséges elhelyezésüket támogatni.

A kezdeményezést az érintettek örömmel fogadták. A találkozón megállapodtak, hogy folytatják az együttműködést, és megszervezik a MEB-eket, amelyek előreláthatólag az ősz folyamán kezdik meg működésüket.

Regionális központok

Újra átalakulás előtt áll a munkaerő-piaci szervezet. Júliustól a munkaügyi központok irányítása a Szociális és Családügyi Minisztériumtól a Gazdasági Minisztériumhoz került, ahol létrehozták a Foglalkoztatáspolitikai Főcsoportfőnökséget Székely Judit vezetésével. A kormány tervei szerint regionális munkaügyi központokat alakítanak ki, és ezeket nem közvetlenül a minisztériumhoz, hanem a majdani Foglalkoztatáspolitikai Hivatalhoz rendelik. Hertelendi Ferencet arról kérdeztük, mekkora az esélye annak, hogy a regionális központ Kecskeméten legyen?

- Amikor a statisztikai-közigazgatási régiókat kialakították, a foglalkoztatáspolitika Békés megyéhez került - mondta a megyei munkaügyi központ igazgatója - Ez azonban, úgy vélem, még nem teljesen eldöntött kérdés. Folyik a küzdelem a megyék között, s nem csak a mi régiónkban. Valamilyen szinten a megyei központok is megmaradnak, valószínűleg csökkentett létszámmal. Mekkora az esélyünk a regionális központtá válásra, azt egyelőre nehéz megmondani. Természetesen mindent megpróbálunk, lobbizunk ennek érdekében, országgyűlési képviselőinket is bevonva. Január elsejétől lép életbe az új szervezeti rendszer, információink szerint ősszel kezdődik meg a konkrét átalakítás.

Láthatatlan agrárprogram?

A Nemzeti Agrár-Környezetvédelmi Programról és a bevezetéséhez szükséges intézkedésekről tavaly ősszel alkotott rendeletet a kormány. A program nagyívű, de amilyen nagyívű, sajnos, annyira ismeretlen is. A 2000. évi agrár-támogatási rendszerben szinte nyoma sincs, holott a kormányrendelet szerint több mint hatmilliárd forintot kellett - vagy kellett volna - elkülöníteni rá.

Miért is kell nekünk egy ilyen program? Az indoklást idézzük a rendeletből: "A mai mezőgazdálkodás többet jelent, mint egyszerű árutermelést. A vidéki térség ugyanis nem csupán a termelés színtere, hanem biológiai és társadalmi élettér is, ezért a mezőgazdaság arra is hivatott, hogy a vidék sokoldalúságát - azaz nemcsak termelő funkcióját, hanem esztétikai képét és biodiverzitását is - fenntartsa. Ebből fakad, hogy a természetvédelemnek együtt kell működnie az agráriummal, a mezőgazdálkodásnak pedig tekintettel kell lennie a környezetvédelmi, a természetvédelmi szempontokra. Ez azonban csak akkor érhető el, ha a gazdálkodók érdekeltek e szabályrendszer betartásában. Egy olyan gazdasági szabályozó, ösztönző pénzügyi támogatási rendszert kell tehát kidolgozni, amely a környezet- és természetvédelmi szempontok gazdálkodási érvényesítéséből származó jövedelemcsökkenést kompenzálja."

Világos, mint a nap. Az is világos, hogy a hagyományos, pontosabban árutermelő mezőgazdaságból egyre kevesebben tudnak tisztesen megélni. A vidéket azonban nem lehet megszüntetni, városokba telepíteni, meg kell tehát találni azokat a lehetőségeket, amelyek a vidéken élők megélhetését biztosítják, s ezeket támogatni. A program kidolgozását emellett erősen indokolta az uniós csatlakozás. Az Európai Közös Agrárpolitika 1992. évi reformja előirányozta a tagállamokban olyan támogatási rendszerek bevezetését, amelyek elősegítik a környezet-, természet- és tájvédelmi célok integrálását a mezőgazdasági tevékenységbe. Az AGENDA 2000 című EU-dokumentumban az európai mezőgazdaság új, multifunkcionális modelljét vázolták fel, amelyben egyszerre van jelen a versenyképes mezőgazdaság, a környezetkímélés, a tájmegőrző, sokszínű gazdálkodási rendszerek, formák létezése, a vidéki közösségek megőrzése, s nem utolsó sorban egy egyszerűbb, közérthetőbb agrárpolitka.

A Nemzeti Agrár-Környezetvédelmi Programot, amely a különböző környezetkímélő mezőgazdasági termelési módok és a környezet, a természet védelmét szolgáló gazdálkodás elterjedését kívánja elősegíteni, az uniós elveket figyelembe véve dolgozták ki neves hazai szakemberek. Egy agrár-környezetgazdálkodási alapprogramot, öt célprogramot (példaként: extenzív gyephasznosítás, vizes élőhely hasznosítás) valamint képzési és demonstrációs programokat tartalmaz. A programokban való részvétel önkéntes. Az a gazdálkodó, aki csatlakozik valamelyikhez, öt éves szerződést köt, és a feltételek betartása fejében évente rögzített támogatást kap, az áttérés költségei és a jövedelem-kiesés kompenzálásaként. Egyelőre azonban, úgy tűnik, nincs mihez csatlakozni.

Júniusban Kecskeméten a TIT megyei egyesületének szervezésében "Párbeszéd a környezetvédelemről" címmel rendkívül érdekes és tanulságos konferenciát szerveztek. Erre meghívták a program egyik kidolgozóját, dr. Ángyán József tanszékvezető egyetemi tanárt is, aki sajnos, nem sok biztatót tudott mondani.

A tanár úr úgy vélte, az illetékes tárcánál jelenleg két agrárprogram létezik: az egyik a fent említett, a másik pedig az érvényes agrártámogatási rendszer, ami előbbinek homlokegyenest az ellenkezője. De az idő változtatni fog ezen -bizakodott a szakember, a világban végbemenő változásoktól az FVM sem zárkózhat el.

Kétféle agrármodellről beszélhetünk, mondta dr. Ángyán József: az egyik a piaci teljesítményen alapul, a másik a nem piaci, nem "importálható" termelést jelenti, mely egyfelől a környezeti, másfelől a regionális, foglalkoztatási, szociális dimenziót foglalja magában. Milyen irányba akarjuk a hazai mezőgazdaságot vinni, ez a mielőbb eldöntendő kérdés. Lehet egydimenziósan, de akkor visszalépünk a hetvenes-nyolcvanas évekbe, vélekedett a szakember. Ami azt jelenti, hogy az Alföldön kialakítunk öt táblát, teljesen gépesítve, rendkívül hatékonyan műveljük, az emberek pedig elüldögélnek a tábla szélén, és időnként felveszik a szociális segélyt. A másik út, amikor sikerül a különböző érdekeket, elsősorban a környezet tűrőképességét és a termelés hatékonyságát összehangolni. A mezőgazdaság környezeti és szociális teljesítményei ugyanolyan fontosak, mint a termelés. De ha azok, mondta dr. Ángyán József, akkor ezt meg is kell fizetni, nem támogatási, hanem kifizetési rendszer keretében, elismerve, hogy ez is teljesítmény.

A jövő egy teljesen más agrárium képét mutatja, mint amilyennek eddig elfogadtuk. Dr. Ángyán József szerint mielőbb el kellene kezdődnie erről a társadalmi párbeszédnek, mert nagy kérdés, hogyan fogadják majd ezt az emberek? Hogy az EU-ban sem megy az áttérés olyan könnyen és konfliktusmentesen, arra jó példa a burgenlandi gazdálkodó, aki már az új típusú támogatást kapja. Megél így is, de azt mondja, jobban szeretne a piacról több pénzt, mert úgy érzi, kegyelemkenyéren él, és kiszolgáltatott.

Az említett konferenciát egyébként úgy szervezték, hogy a hallgatóság előtt egy-egy terület szakértője és az illetékes minisztérium - vagyis az államigazgatás, a "politika" - képviselője folytatott párbeszédet, aztán válaszoltak kérdésekre is. Sajnos, az agrár-környezetvédelem témájára sem az FVM, sem a Környezetvédelmi Minisztérium nem "harapott", a politika nem képviseltette magát. A programról készített hatszor félórás film valahol az FVM-ben, egy szekrényben lapul. Hozzátartozik a képhez, hogy a nemzeti agrár-környezetvédelmi programról szóló kormányrendeletet a legalaposabb kutatómunkával sem sikerült megtalálni a Magyar Közlönyben. Csak nem valami titkos fegyverként rejtegetik?

Írta: Magyar Ágnes

NÉPI IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM

Állandó kiállítás: A népi iparművészet fél évszázada, napjaink tárgyformáló népművészete. **Kamarakiállítás:** Kalotaszeg. Időszaki kiállítás: Az országos népi mesterségek művészete pályázat anyaga: okt. 28-ig.

·A Díszítőművész Kör tagjainak munkái augusztus 26-ig láthatók.

·**Előkészületben:** Nyárkép - kiállítás a Katona József Gimnázium képzőművészeti táborának alkotásaiból: szeptember 1-én nyílik kiállítás.

Nyitva tartás: naponta 10 - 17 óráig vasárnap, hétfő kivételével

Belépődíj: 100.- Ft. kedvezményes: 50.- Ft. külföldieknek: 200.- Ft.

"Nem sokaság"

Bekeveredtem a belváros egyik önkormányzati bérházába, s dacára egyéni vakmerőségemnek (ahogy a cigány mondja a falnak ment lóra: nem vak, csak bátor), ijedten vágtam át a játszadozó 4-8 éves ház- és környékbeli gyerekek csapatán. Alultáplált, felfúvódott hasú, égő szemű, felajzott sáskahad volt ez (s mielőtt bárki félreértené, fehér bőrszínűek!). A cselekvésorintált tömeg minden jellemzőjével: azon ügyködtek, hogy a hajdan szebb napokat látott polgári ház kapubejárójának mennyezetén lévő fecskefészket labdájukkal leverjék. Az udvar-lépcsőház masszív koszossága nem arra engedett következetni, hogy a gondos szülők a fecske-exkrementum baktériumflórájának esetleges veszélyessége okán távolíttatnák el velük a fészeklakót. Sőt, a gyermekek kinézete arról az aggodalomról sem árulkodott, amit civilizált ember olykor kapizsgál: a gyermekszeretet nem a folyamatos reprodukcióban, hanem abban a kompromisszumban testesül meg, ami a féktelen szaporodási ösztön (amúgy nem rossz!), meg az udódfelnevelési kötelezettség között születik meg.

Való igaz, 24 ezer magyarral hajazzuk a tízmilliót, fogy a nemzet, konganak a vészharangok. Kellenek a gyerekek, nehogymár egészséges másvidékieket kelljen importálni harmadrészére nyírbált hazánkba. Kellenek a gyerekek. De talán mégsem a világba-kilökött, az eltartásukra, nevelésükre önerőből, még segítséggel sem képes emberpárok magzatai, akiknek magzatkorában sem jutott ki az anyatest védelme. Gyógyíthatatlan betegségekkel, nyavalyákkal kezdik újszülöttkorukat, s csak az orvosi csoda tartja őket életben, hogy aztán speciális iskolákban újabb csodákat tegyenek velük elszánt pedagógusok, felkészítve őket a nagykorúság utáni rokkantosításra. Mert munkahely, foglalkoztatás a képzettebbeknek se jut. Marad a szórakozás, van, aki másfélszázezer forintos telefonszámlát is össze képes játszani, míg apu-anyu a betevőt gyűjti össze kukából, rézből, bronzból, alumíniumból...

Nem vitatom az utódnemzésének alapvető emberi jogát, csak félénken kérdezem, a kodifikált gyermeki jogokat, úgymint a szeretetteljes, szellemi-testi- anyagi jólétben nevelkedés jogát, a tehetséget kibontakoztatni képes családban élhetés jogát miként követelhetnék ki maguknak a felnőttek kénye-kedvének kiszolgáltatott gyerekek, itt, Magyarországon, anno Domini 2000? Nincs elválasztható társadalmi, állami és szülői felelősség, e három mindig összetartozik! A mi kultúránkon pedig a sorrend is csak ez lehet!

Kinek jó az, ha csak darabszámra nő a nemzet?

Amúgy a gyermekbántalmazás -, amely azokban az országokban, ahová szavakban (de főleg jólétben) tartozni szeretnénk -, olyan fogalmakat ismer, hogy a gyermeket nem szabad megalázni, kisebbrendűségi érzést támasztani benne, szeretetlenséggel kezelni, egyedül hagyni a lakásban, stb. Fél Magyarország deréknak tartott szülői ülhetnének a sitten, ha ezeket a "fakszníkat" nálunk komolyan vennék.

Mert lehet, hogy nem akarjuk hallani, de ketyeg a biológiai bomba. Növekednek a fogyasztásra "kattant" generációk.

Albérletben élő háromgyermekes asszony (férj munkanélküli, anya gyeden) azt kérdi, nem lehet-e valahol ingyen hozzájutni az antibébi tablettához? Az abortusztörvény vitáján kiélvezkedett a parlament minden pártja. (Úgyszintén a prosti-témában, ami megintcsak egyenes következménye a testként használható emberárú-gyártásnak.) Elverni készek voltak honatyáink a port azokon a nőkön, akikbe annyi tisztesség szorult, hogy a megalázó abortusz-procedúrának is inkább alávetik magukat, semhogy a biztos nyomorba (annak fokozatai pedig igen eltérőek!) szüljék a gyermeket.

Szül az, akiben ennyi aggály nincsen. (A gyermekvállalás vallási és másegyéb megfontolásairól itt nem ejtenék szót).

Mondom, aggódhatunk a jövőért. És egyáltalán nem számszakilag. Ha valakinek még feldereng a Berzsenyi vers: "Nem sokaság, hanem lélek, s szabad nép tesz csodadolgokat..."

Lehet, hogy ez a szabadság nem az a szabadság?

Mire szültük gyermekeinket?

Elnézem mindenórás ismerősömet. Mostanában környezetemben sok szeretettel várt kisbaba érkezett. Aggodalmaim oka pár évtized múlva az ő gondjuk lesz. Nehogy jogosan mondjanak ítéletet felettünk, hogy milyen világot hagytunk rájuk.

Írta: Nagy Mária

MI LETT VELED TV+ ?

Július elsejétől nem látható a kecskeméti kábelhálózaton az egyik helyi műsorszolgáltató, a TVPlusz adása. Helyette újra itt van a francia nyelvű TV5, amit sokan sajnáltak, amikor annak idején kikerült a kínálatból. Az újdonságként belépett Minimax csatornának valószínűleg ugyancsak számosan örülnek a városban, hiszen egész nap színvonalas rajzfilmeket sugároz a gyerekeknek. De sokan hiányolják a TVPluszt, és nem értik, tulajdonképpen miért tűnt el.

Ahogy az lenni szokott, különböző híresztelések és találgatások terjedtek a városban, legalábbis azok között, akiket egyáltalán érdekelnek a helyi média-ügyek. Egyfelől csődközeli helyzetről szóltak a pletykák, másfelől bizonyos politikai beavatkozásról. Utóbbi híresztelés szerint bizonyos "uralkodó politikai erők" tettek róla, hogy a más "politikai erők" érdeklődési - vagy érdekeltségi -körébe került TVPlusz kiszoruljon a ringből. Hiszen közeledenek a választások, és nem kell a konkurencia.

• • •

Őszinte sajnálatunkra az ügyben leginkább érdekelteket bizonyult a legnehezebbnek kérdéseinkkel megtalálni. A TVPlusz egyik tulajdonosa, **Csontos Barna** elérhetetlen volt, a másik tulajdonost, **Puchardt Győzőt** hosszas telefonálgatás után is szinte véletlenül, az utcán sikerült elcsípni. Puchardt úr mindenesetre cáfolta, hogy csőd fenyegetné őket, valamint azt is, hogy bármiféle politikai erő érdekeltségi körébe kerültek volna. A politika, mint mondta, nem érdekli a társaságot, legalábbis ilyen téren nem. A Telemozi Kft eljárását, mármint hogy hivatalos és előzetes értesítés nélkül levette a hálózatról a TVPluszt, elfogadhatatlannak nevezte, és nem nyugodott bele: ha kell, beperelik a Telemozit. Egyébként, tette hozzá, kérdéseinkkel forduljunk Csontos Barnához, ő mindenre pontos választ ad. Erre, sajnos, nem került sor, a megbeszélt időben Csontos úr szabadságra ment. A stúdióban csak a meglehetősen elbizonytalanodott alkalmazottakat találtuk.

• • •

A Telemozi Kft igazgatója, **Ökrös Gergely** szerint ebben az ügyben semmi rendkívüli nincs. A TVPlusz és a Telemozi Kft közötti, három évre kötött megállapodás idén július 1-én lejárt, s mivel a társaság tulajdonosai nem újították meg, a Telemozi időközben szerződést kötött a Minimax csatornával. A TVPlusz tulajdonosai július 3-án faxon küldtek, majd július 7-én személyesen vittek el egy új megállapodás tervezetet a kft-hez, ám ezt korábban, legalább egy hónappal a régi lejárta előtt kellett volna megtenniük. Ennek ugyanis megvan a maga menete, mondta Ökrös úr, a szerződést be kell például nyújtani az ORTT-hez. Az igazgató szerint a szerződés meghosszabbítását, illetve az új kötését nem a Telemozi Kft-nek kell kezdeményeznie. Arra a kérdésre, hogy a TV5 miért fontosabb, mint egy helyi műsorszolgáltató, Ökrös Gergely azt mondta: a francia nyelvű adást nagyon sokan kérték, elsősorban a szállodák vendégei és a francia nyelvet tanuló diákok, akik eddig azt nehezményezték, hogy ez a program az extra csomagban van. Minthogy a Telemozi csatornaszűkében van, a TVPlusz műsora csak valami másnak a helyébe kerülhet fel újra a hálózatra, mint ahogy az három évvel korábban is történt. (Akkor a TV5 volt az "áldozat".) Új megállapodásról a TVPlusszal az igazgató egyelőre nem kívánt nyilatkozni. Nincs itt semmiféle politikai háttér, egyszerűen lejárt egy szerződés, mondta Ökrös Gergely. Aki egyébként, mint az önkormányzati tulajdonú cég egyszemélyi felelősséggel bíró vezetője, nyilatkozata szerint egyedül döntött úgy, ahogyan döntött: Minimax és TV5 a nézettséget és egyéb szempontokat is figyelembe véve.

• • •

Szappanos Benedek, a kecskeméti önkormányzat kommunikációs kapcsolatokért felelős tanácsnoka utólag értesült a döntésről. Mint mondta, a Telemozi ügyvezetőjének jogköre eldönteni, hány adást sugároz a kábeltévé csatornáin, figyelembe véve természetesen a médiatörvény előírásait A tanácsnok a maga részéről sajnálja, hogy a média-palettáról eltűnt egy színfolt, amit egy vállalkozói alapon működő helyi tévétársaság jelenthet. Többször kezdeményezte a két társaság - a TVPlusz és a Kecskeméti Városi Televízió - együttműködését. Az önkormányzat tavaly még négymillió forint támogatást adott a TVPlusznak kulturális események élő közvetítésére, idén azonban, Szappanos Benedek tudomása szerint, nem keresték meg az önkormányzatot ilyen kéréssel. A tanácsnok elmondta, jelen pillanatban a városvezetés közvetítésével tárgyalások folynak, hogy a társaság egyes magazinműsorait a városi tévé sugározza, úgy, mint a TVPlusz produkcióit.

Szabó Sándor, az ugyancsak önkormányzati tulajdonú városi tévé főszerkesztője nem titkolta, hogy különösebben nem bánkódik, ha egy versenytárs eltűnik a piacról. Ő azt a híresztelést cáfolta, amely szerint egy általa a Telemozi vezetőjének írt levél indította el a TVPlusz ügyet. Az igaz, hogy írt egy levelet, csakhogy nem most, hanem még 1997-ben, amikor az akkori önkormányzat bizottságai tárgyalták a javaslatot: felkerüljön-e még egy helyi műsorszolgáltató a kábelhálózatra? Akkor a már működő három - a KTV, a Gong Rádió és a Róna Rádió - ezt erősen kifogásolta, mondván, a médiatörvény vonatkozó paragrafusa csak háromra ír elő szerződéskötési kötelezettséget a műsorelosztónak, a negyedik a többiek esélyeit rontja. Annak a levélnek nem lett foganatja, de az még egy másik önkormányzat volt - mondta a főszerkesztő. Szabó Sándor nem zárkózik el az elől, hogy a TVPlusz egyes produkcióit a KTV továbbítsa a kecskeméti nézőknek. Véleménye szerint a Szappanos Benedek által szorgalmazott együttműködés sem rajta múlt.

• • •

A TVPlusz 1997 végén tűnt fel a képernyőn. Igaz, hogy két évig nem sok vizet zavartak, szinte nem is volt saját műsoruk. Bosszankodott is sok néző: minek még egy képújság?! Igazán ebben az évben kezdtek "izmosodni". Akkor kerültek ki a kínálatból, amikor egyre többen kapcsoltak már a csatornájukra…

Talán tényleg úgy van, ahogy a Telemozi Kft igazgatója mondta: nincs itt semmiféle politika. Csak így alakult. Vagy mégis? Egyes vélekedések szerint mindössze annyit kellett tenni, hogy a TVPlusz által föladott labdát - az elkésett szerződést - gyorsan, az alkalmat kihasználva, leütik.

De ha nem is keresünk minden esemény mögött politikai okokat és szándékokat, akkor is nehéz megérteni: mitől fontosabb egy francia tévétársaság, mint egy helyi műsorszolgáltató? Még ha a TV5 közszolgálatinak minősül is, mint azt a Telemozi vezetője hangsúlyozta. Lehet, persze, hogy éppen a francia közszolgálatiságra van nekünk ma a legnagyobb szükségünk.

A kecskeméti kábeltévé-társaságot hamarosan privatizálják. Onnantól megint mások írják majd a játékszabályokat.

M. Á.

A szaratoviak komolyan gondolják

Szaratovból, Oroszország egyik nagyvárosából járt nemrégiben Kecskeméten többtagú delegáció az Európai Párbeszéd Alapítvány segítségével. A szaratoviak együttműködési keretszerződést is hoztak magukkal, amit itt hagytak a városházán tanulmányozásra. A szerződéstervezet - amit kissé át kell dolgozni, hiszen nálunk sok olyan tevékenységre már nincs felhatalmazása egy helyi önkormányzatnak, mint amilyenre Oroszországban még van - valószínűleg őszszel kerül a közgyűlés elé, s ha elfogadják, úgy Szaratov lehet Kecskemét orosz partnervárosa.

Anatolij Szokolov alpolgármester szerint a két város gyümölcsözően tudna együttműködni. Szaratov iránt nagy a külföldi befektetők érdeklődése, ami nem véletlen. A szovjet korszakban zárt város ma nagyipari centrum. Fejlett gép-, repülőgépiparral, elektronikai és feldolgozóiparral (utóbbiba beleértve az olajfeldolgozást) rendelkezik. Az egymillió lakosú település, egyben megyei központ, nem tartozik a szegény városok közé, fizetőképesnek tekinthető.

Csak, sajnos, egy kicsit messze van, több mint kétezer kilométerre Kecskeméttől, a Volga mellett. Ennek ellenére úgy tűnik, alakulnak kapcsolatok a kórházak, a kecskeméti Rotary-klub és az ottani Rotary-s szervezet között, sőt, a hírek szerint a Kunság-Volán is hajlana együttműködésre. A "Csiperofesztiválra" kilencfős csapat érkezett Szaratovból, a "Belépés a jövőbe" elnevezésű tánccsoportjuk fantasztikus, szinte profi színvonalú modern balettet mutatott be.

Sikerülne-e gazdasági kapcsolatokat is kiépíteni Szaratovval, az elsősorban nem az önkormányzaton múlik, bár a nyári uborkaszezon elmúltával kicsit nagyobb hírverést is lehetne csapni az orosz város körül. A Bács-Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara tájékoztatása szerint Kecskeméten manapság - a rendelkezésükre álló adatok alapján - tíz olyan cég van, amely a volt Szovjetunió területén lévő államok valamelyikében kereskedik. Vagyis jóformán jelen se vagyunk azon a piacon. A tíz évvel ezelőtti pozíciókról már fölösleges álmodozni, de újakat talán érdemes lenne keresni. Állítólag Oroszországban még mindig nem felejtették el a magyar borokat, az almát, a savanyított uborkát és a VOR-öltönyöket. Utóbbit ugyan már aligha tudnánk szállítani, de mindenfajta ruházati termékek iránt ma is nagy a kereslet azon a tájon. Az is igaz, hogy az orosz piacon való fellépés nagy körültekintést, felkészülést és alapos helyi ismereteket igényel.

Úgy hírlik, a Hírös Hétre ellátogat hozzánk Szimferopol delegációja is. Talán ezt a régi, igencsak halódó kapcsolatot is fel lehet éleszteni. Aki járt valaha Jaltában, Bahcsiszerájban, Szocsiban vagy Maszszandrában, annak talán nem is kell magyarázni, hogy miért. Bár azok az üdülőhelyek mostanában már tele vannak német turistákkal.

-má-

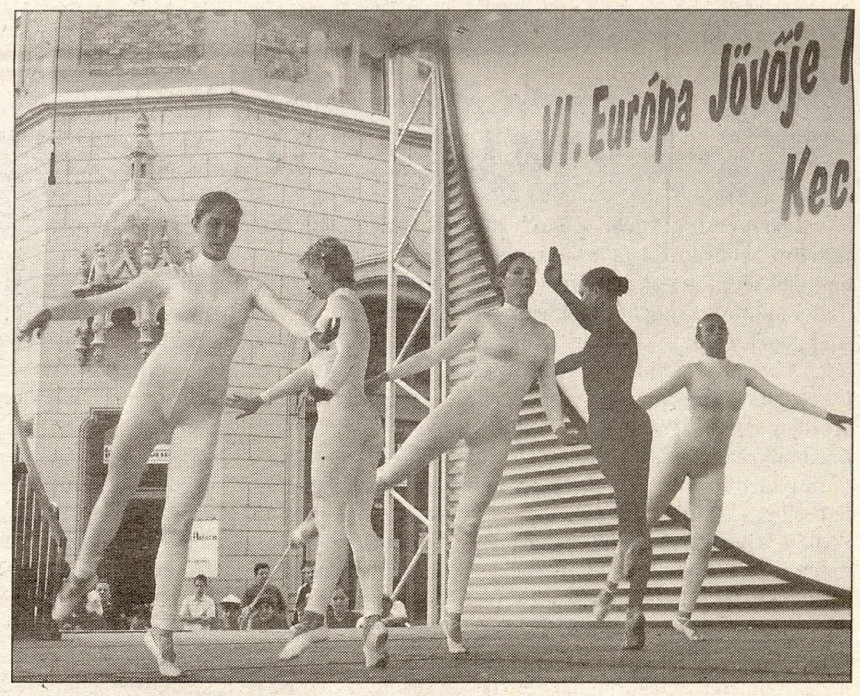

A szaratovi tánccsoport részvétele az EJ Gyermektalálkozón jelzi, hogy a kiépítendő kapcsolat több oldalúnak ígérkezik.

Tanácsadók kerestetnek

A Kecskeméti Nonprofit Szolgáltató Központ (Kecskemét, Kossuth tér 5. T/F 06-76-505 816, E-mail @ kmetcivm 666 matavnet.hu)a szakértői listájának elkészítése céljából pályázatot hirdet. Várják mindazoknak a szakembereknek (szakértői csoportok, társaságok, stb.) jelentkezését, akik a nonprofit szervezet tevékenységében szakértői, tanácsadói szolgáltatások nyújtására ingyenesen és térítéses alapon vállalkoznak, erre a feladatra elhivatottságot éreznek.

A jelentkezéseket az alábbi területeken várjuk: szociológia, szociálpolitika, egészségügy, kultúra, néprajz, műemlékvédelem, oktatás, ifjúság, sport, szabadidő, turisztika, környezetvédelem, településfejlesztés, vallás, egyház, kisebbségvédelem, EU-integráció, munkaügy.

A pályázat feltétele: pályázati adatlap és űrlap kitöltése, szakmai életrajz vagy az eddigi tevékenység leírása. A pályázat értékelését szakértőkből álló független csoport végzi. Beküldési határideje augusztus 30. A szakértői lista augusztus végére elkészül, közzététele szeptember 15.-ikére várható.

A szakértők jelentkezését Bács-Kiskun megye egész területéről várják!

Pályázati űrlap a Központtól kérhető személyesen vagy postai úton. Válaszboríték szükséges!

Millennium Kecskeméten (2.)

A kecskeméti népiskolák tanítótestületének januári ülésén vetődött fel, hogy a népiskoláknak is meg kellene ünnepelni a millenniumot. Márciusra dolgozták ki a programot a miniszteri rendelethez igazodva. Ekkor határozták el azt is, hogy tisztán iskolai ünnepség legyen a következő műsorszámokkal:

1, Istentisztelet minden felekezetnek különkülön templomban 2, Az iskola udvarában a Himnusz eléneklése 3, Alkalmi beszéd (a gyermekek felfogásához mérten) 4, Hazafias szavalat 5, Hazafias ének 6, Három tanuló szavalat 7, Szózat eléneklése

A hazafias szavalatra Bíró Ádám vállalkozott. A beszédet Pásthy Károly igazgató tartotta, aki a következőket mondotta: "Kedves gyermekeim! Öröm és dicsőség ünnepe virradt e napokban a magyar nemzetre. Ezen a napon ugyanis azt ünnepeljük - folytatta beszédét -, hogy őseink ezer éve foglalták el ezt a földet, hazát alapítottak". Úgy vélte, hogy a magyarság minden viszontagsága ellenére számban, erőben és műveltségben gyarapodva élte át ezt az ezer évet. Felvázolta a magyarság történetét a pusztaszeri gyűléssel kezdve egészen Ferenc Józsefig, akit második Mátyásként emlegetett. Beszéde közben az ifjúság megkoszorúzta Magyarország címerét és zászlaját, majd az igazgató esküre hívta föl az ifjúságot: "Tegyetek ez ünnepélyes pillanatban szent fogadást, szent esküvést is, mint ahogyan honfoglaló őseink is tették. Fogadjátok meg, hogy egész életeteken át bármilyen sorsra jussatok is becsületesek, szorgosak és munkásak lesztek, s ekképp Isten akaratának és az ország törvényeinek engedelmeskedve, becsületességetekkel és munkásságtokkal gyarapítjátok az édes haza javát, hatalmát és dicsőségét. Fogadjátok meg, hogy Isten, király és haza lesz nektek is, mint őseinknek az a három szent ige, melyekért készek lesztek mindent, még életet is áldozni. Mert ha az egész ifjúság megteszi és megtartja e szent fogadást, akkor Magyarország a második ezer esztendőben még nagyobb és dicsőségesebb lesz, mint valaha volt!"

A magyar királyi állami főreáliskolában is méltóképpen akartak ünnepelni. Ezért az önképzőkör két pályázatot írt ki "Alkotmányunk ezeréves fejlődése" és "Ezer év" címmel.

A nyertes művet az iskolai ünnepélyen is előadták. Május 9-én itt is istentisztelettel kezdődött az ünnepség, majd a kiadott terv szerint folytatódott:

A gazdag program értékét növeli, hogy jelentős része saját kútfőből származott. Hamusz István beszédét külön is érdemes kiemelni. Mindenekelőtt hálát adott Istennek, hogy engedte a magyaroknak az ezer évet megérni. Fölidézte a 93 éve meghalt német bölcselőt, Herdert, aki azt jósolta, hogy a magyar nyelvszigetet elnyeli az azt körülvevő nagy német és szláv néptenger. Elmondta: "Érezzük hullámveréseit ma is, de töretlenül állunk itt, mi adunk nevet e szép országnak, melyet a Teremtő jókedvében alkotott; magyar és magyar király vezeti azt. Kell is, hogy átérezze ma minden szív, mily dicső dolog magyarnak lenni… A nagy nemzetek velünk ünnepelnek, csak a kis szomszédok nem, jeléül annak, hogy van mit a magyaron irigyelni. Nincs ugyanis Európában az újkori nemzetek között, mely ugyanazon földrajzi hatások keretében, ugyanazon állami szervezet mellett, ősi alkotmány eredetét az uralkodó faj vezérszerepe mellett ezer évre számíthatná ki, csupán a magyar faj tartotta fönn saját magát - nem hódolt meg senkinek, nem is iparkodott magába olvasztani vagy leigázni más népet, csak államformáját őrizte féltékenyen." Szerinte Isten feladatot rótt a magyarokra, mégpedig a nyugati kereszténység védelmezését a rátámadók ellen. A hősies küzdelmet részletesen ismertette. De a magyarok jutalma csak az lett, hogy kigúnyolták és sárral dobálták. Végül ezeket mondta: "Minden nemzetnek van testvére, van még részére a kerek ég alatt olyan föld, amelyen nyelve visszhangzik, csak mi állunk egyedül; önmagunkba és az égbe vetett bizalomra hagyatkozva."

Írta: Füzesi Péter

A Kecskemét Kultúrájáért Alapítvány 1999. évi gazdálkodása

Az Alapítvány eddigi működésével sikerült célkitűzéseit és vállalt segítő feladatait széles városi körben megismertetni és elfogadtatni. Ennek köszönhetően gyarapította a vagyonát, mely a közművelődés alapfeladatainak támogatását és működését segíti. Az Erdei Ferenc Művelődési Központ tevékenységének támogatásán keresztül fejtette ki segítségnyújtását azon területek részére, melyek más forrásból nem jutottak a működéshez szükséges pénzekhez.

-A magánszemélyek és a cégek által történt támogatások összege: 2.089.000 Ft. Tartós támogatás (szerződés alapján) 250.000 Ft. Tárgyévi kiadásokra 785.000 Ft. Ebben az évben a következő területek kaptak támogatást: Kecskemét Táncegyüttes, Nyári Fesztivál, Színitanoda, Kecskemét és környéke tánc- és népzenei kutatási program, fesztivál részvételi támogatás, tánckoreográfia és női viselet mintájának elkészítése 680.500 Ft.

-Záró pénzkészlet (vagyon, előző évi maradvány, kamatbevétel) 3.283.444 Ft

Az Alapítvány a kapott támogatásokról az igazolásokat kiadta, az általa támogatott tevékenységi területek a támogatással elszámoltak. (A kuratórium tagjai juttatásban nem részesültek.)

Kecskemét Kultúrájáért Alapítvány Kuratóriuma

Iskola-névadó Bugacon

Rigó József 1922-1959 között volt néptanító-kántor, majd iskolaigazgató Bugacon. Több generáció őrzi emlékét ma is. Szeptember 2-án 17 órakor rendezik az ünnepséget (emléktábla-avatással), melyen az iskola Rigó József nevét veszi fel. Részt vesz az eseményen Lezsák Sándor országgyűlési képviselő is. Ezúton is hívják, várják a Kecskeméten is sokak által ismert, szeretett volt igazgató tanítványait, tisztelőit.

Kecskeméti közéleti lap
Köztér

JELES SZEMÉLYISÉGEK SZÜLETÉSNAPI KÖSZÖNTÉSE

OROSZ LÁSZLÓ 75 ÉVES

Orosz László Csépán született, szülőföldjének azonban nemcsak az alföldi tiszai tájat tartja, hanem az északabbit is, Bereg vidékét. Ahogy egyik emlékezésében írta: "Félig emlék, félig talán már álom számomra a hajdani Bereg: Beregszász és Munkács, Barkaszó és Izsnyéte. Nem ott születtem, de szülőföldemnek éreztem, érzem a szüleimét." Aztán az emlékezésében, ahogy az apró emléktöredékekből a tájat, az akkori világot összerakta, úgy építette fel a táj múltját, kultúrtörténetét is. Miért fontos mindez? Azért, mert Orosz László Tanár Úr városának, Kecskemétnek és környékének múltját, irodalmi emlékeit is "összerakta", a város és a várost övező táj irodalmának emlékeit ő ismeri a legjobban, erről Katona Józsefről írott tanulmányai, könyvei, szövegkiadásai éppenúgy tanúskodnak, mint a Kecskemét irodalmi örökségéről írt könyve és az ezzel az örökséggel kapcsolatos számos tanulmánya...

Irodalomtörténeti munkássága mindazon által jóval túlnő a kecskeméti irodalmi hagyományon, a felvilágosodás és a reformkor (ezeken belül ismételten Katona József) irodalmának egyik legjelentősebb és legismertebb kutatója, s így, ebben a vonatkozásban az Eötvös Kollégiumban megismert légkör és tudományos elkötelezettség őrzője, s sokak szemében - az enyémben is - a legendás hírű Horváth János törekvéseinek folytatója. Arra, amit Orosz László tudósként megteremtett, büszke lehetne bármely tudományos intézetben dolgozó kutató vagy bármelyik egyetemi tanár, csakhogy a maga tudományos eredményeit Orosz László középiskolai tanárként érte el, ebben a vonatkozásban az én szememben, és nyilván nemcsak az enyémben a tudós tanár alakjának megtestesítője. Nem tudom elfelejteni, bár csak most mondom el először, hogy Kecskemétre kerülésünk időszakában, majdhogynem két évtizede történt ez, Grezsa Ferenc, Németh László életművének kutatója azt mondta: Orosz Lászlóra figyelj Kecskeméten, az ország legjobb irodalomtanára. S neki pontos tapasztalatai voltak erről, lévén hogy Orosz László az ő irodalomtanára is volt kecskeméti diákévei alatt...

Miképpen tudta Orosz László összeegyeztetni a tanítás napi terheit és a kutatás ugyancsak napi munkát igénylő kötelezettségeit? Nem tudom, ennek kapcsán csak annyit tudok mondani, hogy ez csak keveseknek sikerült az elmúlt évtizedekben. Orosz Lászlót bizonyára segítette alapos felkészültsége, elkötelezettsége (ritkán írjuk le ezt a szót, pedig a magyar kultúra ápolása, őrzése mindig elkötelezettség, vállalás dolga is volt), s kiegyensúlyozottsága, máig megőrzött derűje. Ennek következtében Kecskemét is sokat köszönhet Orosz Lászlónak, s nem is csak a Katona Józsefről írott könyveket, tanulmányokat, a Katona-kultusz máig ható ápolását, hanem ennél jóval többet, azt, hogy az irodalmi kultúra ma is biztosabb lábakon áll a városban, mint másutt. Nem tudom, hány diákja, tanítványa volt pályafutása során Orosz Lászlónak, bizonyára nagyon sok, s úgy gondolom, közöttük még ma is sok olvasó felnőtt található. Akkor, amikor Kecskemét városa díszpolgárává választotta Orosz Lászlót, bizonyára ezt is elismerte. Hetvenötödik születésnapján jó egészséget és eredményes munkát kívánva magam is sok szeretettel köszöntöm Orosz Lászlót. Isten éltessen sokáig, Laci bácsi!

Füzi László

Csodálatosan megőrizte mindig minden helyzetben emberi kedvességét, tartását, bölcsességét. Hiába jártak errefelé zord idők, hiába próbálták a kor préseivel összeszorítani, elhallgattatni. Tanár, tudós ember tudott maradni - szerényen, halkan megjelentetve újabb könyveit. Nagyon sajnálom, hogy nem tanithatott engem. De egy hajdani előadásának jegyzeteit csaknem félévszázada őrzöm. Boldog vagyok, hogy ismerhetem, hogy barátjának, kollégájának tarthatom magam. A kecskeméti Katona József Gimnázium tanári szobájában, otthon vagy egyebütt láthatom, hallgathatom, beszélgetek vele. Az évek futására, ne figyeljünk!

Szekér Bandi

MIKULÁS FERENC 60

A több közül két olyan nemzetközi hírű intézménye is van Kecskemétnek, amelynek alapító-vezetői, és maguk az intézmények is jól rokoníthatók, szinte párhuzamos sorsot éltek meg. A most hatvanéves Mikulás Ferencre hogyan gondol kollégája, Probstner János, a Nemzetközi Kerámia Stúdió igazgatója?

A kérdés és a megállapítás így helyes. Valóban, szinte párhuzamosan futottak az intézményeink és személyes sorsunk is. Mindig nagyra becsültem Mikulás Ferencet emberként, szakemberként és vezetőként, vagy ahogy ma mondják, menedzserként is. Ok nélkül túl sűrűn nem találkoztunk, nem voltunk közös társaságba járók, de barátság és folyamatos jó kapcsolat volt, van közöttünk. A legfontosabb dolgokban mindig segítettük egymást, tudtunk egymás dolgairól. Kicsit irigyeltem is, mert ő úgy tudta a szakmai teljesítmény mellett gazdaságilag is szervezni-vezetni a rajzfilmstúdiót, hogy a munkatársi gárda is jobban tudjon részesülni az eredményekből.

Az a jó három évtized, amit közösen küzdöttünk végig, most gyümölcsözik egy újabb intézményben is. Sokszori beszélgetéseink után, vagy tizenöt éve egyszer azzal állított be Mikulás Feri: indítsunk közösen egy művészeti középiskolát, melynek fő hátterét a mi két stúdiónk adná. Pár évre rá Tubak István igazgató ajánlotta hozzá az iskolai hátteret, Hideg Antal alpolgármester pedig a feltételek megteremtésében segített. Ma ez az iskola hat-hét éve jól működik, és ez tényleg közös kezdeményezésünk volt.

Ez a kezdeményezőkészség, önbizalom, aktivitás és követelményszint, amit maga és közössége elé állított, még sokáig éltesse közös örömünkre Mikulás Ferencet.

HORVÁTH MARI

Horváth Mária nemcsak az egyik legismertebb és legsikeresebb kecskeméti rajzfilmes, hanem a kezdetektől közvetlen kollégája is Mikulás Ferencnek.

- Az életem csupa szerencsés "véletlenekből" áll. Ezek közé sorolom azt is, amikor valaha Pécsett, a Képzőművészeti Gimnáziumban megjelent Mikulás Ferenc és a végzősök között, az akkor induló kecskeméti stúdióhoz munkatársakat keresett. Azóta dolgozunk együtt. Jó szemmel, érzékkel válogatott csapattal indított. Együtt éltük meg egy stúdió születését, vergődéseit, örömeit, újjászületését. Nevéhez fűződik a Magyar népmesék sorozat elindítása is. Sok éve meghatározó produkciója ez a stúdiónknak. Most újabb tizenhárom epizódon dolgozunk. Jó visszajelzéseket kaptunk a szülőktől, pedagógusoktól, és most már az ezeken felnőtt generációtól is.

Ez a stúdió egy cég, üzleti vállalkozás is. Amitől talán mégis más, hogy emberi, érzelmi szempontok is érvényesülnek a vezetésben. Páran vagyunk már csak a kezdő csapatból. Sok ember töltött itt hosszabb-rövidebb időt, gondolom többségük ma is jó szívvel emlékezik a stúdióra.

Boldog születésnapot kívánok mindannyiuk nevében!

JANKOVICS MARCELL

Jankovics Marcell, a Pannónia Rajzfilmstúdió vezetője, rendező és (egyáltalán nem mellékesen) most a Nemzeti Kulturális Alapprogram elnöke is.

-Hirtelen nem is tudom, mióta ismerem Mikulás Ferit, de azóta biztosan, amióta mindketten a Pannóniához kerültünk. Az pedig nagyon régen volt. Emlékeim szerint eleinte csak vendégként jártam a kecskeméti stúdióban. Azután amikor az első ötéves évfordulót ünnepelték, akkor már a "buli" után ott is aludtam. Annyira kedvesnek tartom a helyet és azt is nagy teljesítménynek, hogy valaki ilyen környezetet tud teremteni. Az erős munkakapcsolat a Magyar népmesék sorozathoz kötődik, a János vitézt követően.

Engem kértek fel a sorozat vizuális meghatározására és ebben a sorozatban a részvételem máig tartó - igaz, már csak szakértőként.

Ez vagy huszonöt éve volt, de már akkorra igen felkészült, főleg a pécsi és szegedi képzőművészeti gimnáziumban végzett gárdát, fiatalokat gyűjtött össze. Határozott karakterre vall, hogy képzőművészeti ihletettségű filmeket óhajtott csinálni. Ez már az önálló arculatához tartozott az itteni munkának, koncepció volt benne. Kiváló tehetségekkel találkoztam itt, és - noha ők ezt biztos nem mindig érezték így - próbáltam én is ennek kibontakoztatásában segíteni. Példája ennek, hogy a Népmese sorozat egyes filmjei teljesen önálló, külön stílusban jelentek meg. Ha összeszámolnám, közel száz filmben dolgoztunk össze!

Az elmúlt negyedszázad hosszú idő. Nem voltunk persze mindig harmónikus viszonyban, de az évek múltával a mérlegen az erények esnek nagyobb súllyal latba. Egy stúdiónál - amely már elég régóta erre kényszerül - az önmagában egy nagy érték, ha a vezető munkát tud szerezni az embereinek. Ez akkor is így van, ha szerencsére rá tudta venni a város mindenkori vezetését, hogy segítse őket, vagy partnert tudott találni külföldön. Számomra ezek azért is irigylésre méltó erények, mert én ezekben nem vagyok ilyen tehetséges. Mint a Pannónia ügyvezetője, naponta küszködök ilyen gondokkal. Mentségem, hogy figyelmemet másfelé is - pl. a filmkészítés - meg kell osztanom.

Amit még ennél is jelentősebbnek tartok - hiszen országos és nemzetközi érték és az egyes filmek sikerén is túlmutat -, hogy visszatérően megrendezik a Kecskeméti Nemzetközi Animációs Filmfesztivált. A világban az ilyen fesztiválok legtöbbje átalakult piaccá. Én ugyan csak lótifuti részvevője vagyok a kecskeméti fesztiváloknak, de tapasztalatom, hogy meg tudta őrizni azt, hogy odafigyeljenek arra is, hogy ki, miért nyert díjat és nemcsak az a fontos, hogy mennyiért kelt el… Hogy a magyar rajzfilm évtizedek óta privilegizált helyzetben van pl. a közép-kelet-európai térségben, hogy készülhetnek rövidebb filmek is és van fórumuk is, az jórészt Mikulás Ferenc oroszlánérdemének is köszönhető - ha már ennek jegyében született.

Kapcsolatunkra használhatom a baráti jelzőt, mert abba a veszekedés is belefér. És volt abból is bőven elég, különösen abban az időszakban, amikor a stúdióinkkal önállóvá és így részben egymás riválisaivá is váltunk. Rendezőként persze nem. Ha hívtak mentem, ha nem, akkor nem. Viszont volt az életemnek egy nagyon rossz időszaka. A Fehér ló fia filmem utáni években Pesten nem volt munkám és mint a partra vetett hal, úgy éreztem magam. Mikulás Feri ekkor megjelent a lakásomon - szinte száműzetésben éltem, be sem jártam a stúdióba - és felajánlotta, hogy a Mondákat csináljuk együtt. Az ember az emlékeiben a jókat veszi előre, így azt mondom, hervadatlan érdemei vannak a pályám alakulásában.

Öröm tehát ma is a velük való munka, hogy kicsit közöm lehet most is az együtt elkezdett dolgokhoz. Amíg élünk, amíg van stúdió Kecskeméten, addig a népmese sorozat sem fog kimúlni a világból és én is tudok velük és Mikulás Ferenccel együtt dolgozni.

DUGÁR JÁNOS 50.

Szerencsénkre mindig akadnak mellettünk folytonosan égő, feltaláló-cselekvő alkotó emberek, akik színt varázsolnak és eleven életet lehelnek környezetünk mozdulatlan tárgyaiba, abból a kínból semmit sem mutatva, ami a maradandó értékek születését megelőzi. Mi csak a szebbnél szebb tárgyakat látjuk, ami János földet szerető kezében agyagból formálódik és testet ölt. Aminek nyomán tárgy születik, olyan természetes forma, amelyhez sem hozzátenni vagy éppen elvenni belőle, nem lehet. Forma, mely mintha örökké létezett volna, melynek anyaga elenyészhet, az általa hordozott gondolat soha.

Mivel Dugár Jánosból hiányzik a látható érvényesüléshez szükséges kellő önzés és törtető hajlam, Lakitelekközeli tanyáján szótlanul dolgozik, túlságosan sokszor nem is mutatkozik, városunkban sokan nem ismerik. Elkanyarodott arról az útról, mely az egyéni alkotások révén hírnévhez vezethet. Maradt benne az élet szeretete, a természet apró részletei iránti figyelme, a növekvő gyermek alkotókedve iránti korlátlan csodálkozása és bizalma, a munka és a hit tisztelete, mely az embert minden helyzetében életben tartotta.

Dugár János fazekasmester mostanában csakis gyermekjátékokat készít. Nekem vannak az ő keze alól kikerült csíkos díszű mázas fazekaim, fekete fűszertartóim, de ezek már igen régen kerültek gyűjteményembe. Talán azért alakult így és fordult figyelme a gyermekek világa felé, mert ihlető forrása a játékos megismerés, célja a kézműves hagyományok, s annak szellemének őrzése. Úgy alkot, ahogyan Bartók építi be a magyar népzene dallamait, formáit, ritmusképleteit hangszeres és vokális műveibe. Szakterületének a szó sokoldalúan értelmezett tanítója, hiszen nem ismerek olyan fazekast Magyarországon, aki az egyszerű fazekasság tanításában, az agyagból készült gyermekjátékszerek készítésében ne tekintené őt követendő példaként. Az általa formált tárgyak együttese mintagyűjteményként jár kézről kézre a kézműves mesterségeket tanuló fiatalok körében.

Az első gyermekjátékszereket valószínűleg gyermeke számára készítette több évtizeddel ezelőtt. Ezek kerekes táltóslovak, homlokukon csillaggal, formájuk az orosz népművészet és háziipar archaikus tárgyaival állnak rokonságban. A SZÓRAKATÉNUSZ Játékmúzeum és Műhely muzeális gyűjteménye számos játékszert őriz tőle, melyek a néhány edény és kisgyermek kezébe való tárgy mellett elsősorban állatokat formázó sípok gazdag változatai: a nagyobbak lovak, bikák, kosok, az apróbbak libák, tyúkok és galambok. Legszebb talán egy, a közelmúltban készült 12-darabos sorozata, melyet hazai középkori régészeti leletek ihlettek, néhai játékszerek töredékei. E tárgyak égetése, régies hatást keltő felülete különleges eljárással készült. János fantáziája és körültekintő ismeretei alapján egészítette ki e ritkaságokat, kultúrtörténetünk tárgyi emlékeit. A lovakat megjelenítő sípsorozat jelenleg a Néprajzi Múzeum "Élő Népművészet" nagyszabású millenniumi kiállításán foglal el előkelő helyet. Másik hasonló kísérletét a tatai honfoglaláskori emlék, egy emberfej formájú cserépsíp, feltehetőleg egykori gyógyító szertartás kelléke ihlette. *Dugár János legszebb tervei között szerepel a hazai múzeumok régészeti gyűjteményeinek áttekintése, ahol a játékszerek fennmaradt darabjai leggyakrabban azonosítatlanul szerepelnek. Őszintén kívánom, hogy más fontos szándéka mellett ez is sikerüljön, hiszen kultúrtörténetünk és játékkultúránk napjainkban is nélkülözi e tárgyak jelentős részének alapos ismeretét, s ezt a feladatot sem tudja rajta kívül más elvégezni.*

Írta: Kalmár Ágnes

NAGY KRISTÓF

Mi, a kecskemétiek főleg a széchenyivárosi játszótérről ismerjük a szobrász- iparművészt legjobban, a mondáinkból kilépő, szép, fából alakított szarvasáról, amely agancsainak súlyától nehéz kovácsoltvas-ékes fejét lehajtva magasodik ott már 26 éve, nem pusztán a gyermekek örömére. Nem vigyáztunk játszóterünkre, pedig szoborértékű darabjainak megformálásában s azok térbeli elrendezésében műfajában páratlan alkotás volt ez születésekor, még befejezetlenül, a pusztán tervben létező vizes játszórész elkészülte nélkül is.

Városunkban található művei közül állandó helyet ad hangszerszobrainak a Kodály iskola, néhány kisebb plasztikájának a Kecskeméti Képtár, valamint egyes magánygyűjtemények, kisebb s nagyobb játékszereinek a SZÓRAKATÉNUSZ Játékmúzeum és Műhely. A többi szerte az országban.

Szobrait 1996-ban, a honfoglalás évfordulóján láthattuk a XIV. Kecskeméti Népzenei Találkozót kísérő gyűjteményes kiállításán, mely alkalommal Kalmár Sándor mondott köszöntőt. Hosszú, egymást mélyen ismerő barátságuk hatalmaz fel arra, hogy ezen ünnepi alkalommal kérdezetlenül idézzek a néhai megnyitó gondolataiból, mégpedig annak reményében, hogy a ma is kivételes alkotóerejű szobrász- iparművész a jövőben mind több méltó megbízást kapjon:

"Nagyon sokáig, évtizedekig nem tudtam megfejteni Nagy Kristóf titkát, ahogyan döbbenetes erejű, lenyűgöző formát varázsol elő játszi könnyedséggel szinte bármilyen, ám nemes anyagból. Még arra is gondoltam, hogy talán a sámánok kései ivadéka ő, vagy az ördöggel cimborál, mint Faust doktor. Ma már ismerem ezt a titkot: egyszerűen tudja a módját annak, hogyan lehet kibontani mindazt, amit a nemes anyag megőrzött a közös történéseinkből évezredeken át és a távoli, beláthatatlan jövőig érvényesen.

... Ha Nagy Kristóf művészetbeli és szellemi rokonait keressük, akkor elsősorban a közeli felmenőit, az édesapát, az ószövetségi prófétákhoz hasonló küllemű Csákvári Nagy Lajos szobrászt, a nyolc gyermeket felnevelő édesanyát, a magyar népi szőttesek ismerőjét és a népi szövés kiváló művelőjét, Csókos Varga Györgyit említsük. Elődök a közeli és távoli korok névtelen mesterei, a Jézusfaragó emberek, a faragómolnárok; a festő asztalosok, a kézművesek. Mindazok, akik bölcsőt, nyerget, szekeret, hidat, bálványt majd oltárt és fejfát faragtak. Az anyagból a tartalmat kibontani, ehhez az anyagnak kiváló ismerete szükséges, ezzel Nagy Kristóf rendelkezik, gondosan ápolván a kézműves hagyományokat. Ez művészetének alapja és igen fontos vonása. Ilyen szobrokat faragni csak az képes, aki a fáról, kőről olyan dolgokat tud, amelyekről nekünk fogalmunk sincsen és melyeket megtanulni a hagyományokból lehet. ...

... Nagy Kristóf, ha hosszú ideig nem látom, úgy jelenik meg előttem, ahogyan egy fényképen látható egy tíz évvel ezelőtt megjelent könyvben (Mátyás Csaba: Az erdők képes krónikája): a napégette, kiszáradt, repedezett Tiszaparton kivájt csónakot farag egyedül, egyetlen kocsányos tölgyfa rönkből. Ember és természet egymás ellen és mégis egymásért is. Ha rajtam múlna, én megbíznám, hogy faragjon szobrot a mesebeli égigérő fából: eredj, gyürkőzz. Szedd a szerszámaidat, melyek olyan irombák, mint Toldi Miklós fegyverei Ilosvai Selymes Péternél, állíts mementót, manapság is bajban van a messzi város és bajban van annak kultúrája."

EMLÉKTÁBLA PÉCSI ESZTER SZÜLŐHÁZÁN

1898. március 8-án Kecskeméten született Pécsi Eszter (1900-ig Pollák) statikus. A kivételes képességekkel megáldott, nagy ambícióval tanuló kislány iskolai évek összevonásával, kitüntetéssel érettségizett, majd a scharlottenburgi egyetem mérnök-hallgatója. 1919-ben, amikor megszűnt a nők kizárása a magyar egyetemekről hazatért, 1920. március 8-án első mérnöknőként kapott építész oklevelet Budapesten.

Együtt az Amerikából jött Fischer család az emléktábla avatásán

E HELYEN ÁLLOTT AZ A HÁZ, MELYBEN
PÉCSI ESZTER
MAGYARORSZÁG ELSŐ SZERKEZETTERVEZŐ
MÉRNÖKNŐJE
1898-BAN SZÜLETETT.
MÉRNÖKI OKLEVELÉT 1920-BAN SZEREZTE
A KIR. JÓZSEF MŰEGYETEMEN,
1920 ÉS 1957 KÖZÖTT MAGYARORSZÁGON,
1958-TÓL AZ AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN
ÉLT ÉS DOLGOZOTT.
SZÁMOS KIEMELKEDŐ ALKOTÁS FŰZŐDIK NEVÉHEZ.
MEGHALT 1975-BEN

Egy szépívű világkarrier

A Guth és Gergely építész iroda munkatársa, 1930-tól saját irodájában tervezett. Molnár Farkassal, Major Mátéval és férjével, Fischer Józseffel dolgozott együtt a legtöbbet, ő volt a statikusa a magyar CIAM csoport csaknem minden tagjának. Szállodák, középületek, ipari üzemek sorának statikai terveit készítette. Budapest első vasszerkezetű magasházának (ma: Traumatológiai Intézet) és a Hajós Alfréd tervezte Margitszigeti fedett uszoda vasbeton íveinek is ő a statikusa.

Részt vett a forradalomban

A háború után a romokban heverő főváros újjáépítésén, a belváros rekonstrukcióján dolgozott. 1949-től a KGMTI főstatikusa, ahonnan 1957. szeptemberében elbocsátották, mert munkahelyén 1956-ban a forradalmi bizottság elnöke, férje a Nagy Imre kormány minisztere volt. Útlevéllel 1957-ben elhagyta az országot. Bécsben a Krapfenbauer iroda statikusa, 1958-ban kisebb fia után ment Amerikába. A Breuer Marcell, majd a Farkas és Barron irodában dolgozott. Felhőkarcolók, középületek, hidak statikai tervezője, többek között New York akkor legmagasabb vasbetonvázas épületének a Hotel Amerikának és a Columbia Egyetem tanárainak épített két toronyépületnek is. A Hotel Amerika statikai tervével a tengeren túl is a szakma legjelesebbjei közé küzdötte fel magát, kitüntetések, díjak sorát kapta. 1970 nyarán szélütés érte, lebénult fél oldala. 1975. május 3-án a harmadik rohamot már nem élte túl, New Yorkban hunyt el. Élete végéig magyarnak vallotta magát a rendkívüli energiával dolgozó, különleges mérnöki feladatokat megoldó mérnöknő.

A szülőváros önkormányzata és a Bács-Kiskun megyei Mérnöki Kamara a Kecskemétiek találkozója rendezvénysorozat idején emléktáblát avatott az Erkel u. 3 számú - az egykori szülőház helyén épült - ház falán az első magyar mérnöknő, a nemzetközi hírnevet szerzett Pécsi Eszter tiszteletére.

Az emléktábla avatóra az USA-ból családostól hazajött fia, John Fischer építész is. Őt és a már elhunyt másik fiú lányát, a statikus Szabóné Fischer Zsuzsát kértük emlékezésre.

John Fischer: Csodálatos szüleim voltak! Pici gyermekként már elvittek az általuk tervezett, épülő házakhoz... Nem csoda hát, hogy György bátyám és én is építészek lettünk. Az tény, hogy híres emberek gyermeke voltam... ismerhettem a magyar társadalom "krémjét", írókat, szobrászokat, muzsikusokat és természetesen vezető magyar politikusokat is. Szüleink a szakmai sikerek mellett emberségükkel is hírnevet, tiszteletet harcoltak ki maguknak.

Kalandos budapesti évek

Csejtei utcai házuk sokak számára jelentett menedéket; többek között Major Tamást is anyámék bújtatták. Ez mind segített túlélni a politikai- és zsidóüldözéseket 1944-ben a náci terror idején-amit én nagy kalandként éltem meg -, és segített abban is, hogy életem célját, a "mércét" szüleimhez hasonlóan én is magasra tegyem.

Amerikának nem kellett a Bauhaus

18 éves koromban kerültem Amerikába, Brauer Marcell támogatásával kaptam tanuló vízumot, ő segített az építészeti egyetemre való felvételimnél.

Anyám 1958-ban jött utánam, New Yorkban dolgozott. Én New Brunswickban élek, lakóházak, templomok terveit készítettem. Édesanyám élete vége felé apám is kijött, de nem tudott beilleszkedni az amerikai életbe. Lelki okok miatt nem tudott jól megtanulni angolul, így nehezen kommunikált. Elképzelései az építészetről nem változtak az évtizedek alatt, a Bauhaust Amerika társadalma meg nem igényelte. A fél oldalára lebénult anyámnak szentelte éveit, édesanyám halála után visszatért Magyarországra és hazavitte felesége hamvait is. A Farkasréti temetőben nyugszik anyám, oda temettük apámat is.

Családi hagyományt teremtett

Szabóné Fischer Zsuzsa: Építész családban nőttem fel. Építészek voltak nagyszüleim, szüleim is. A rajzasztal alapvető, gyakran használt, nekem mint kicsinek titokzatos tabu bútordarab volt; a rajta lévő vonalzókhoz, körzőkészletekhez nem volt szabad hozzányúlnom. Azt gondoltam, hogy a velük való foglalkozás kifogyhatatlan öröm forrása. A házak tervezése mindig változatos, felelősségteljes munka. A megrendelőkkel való sokszor eredménytelen viták nem vonzottak, inkább a házak csontvázát tervezném, statikus szakmérnök lettem, mint nagyanyám.

Nemcsak első, szép is volt

Nagymamám pici koromban hagyta el Magyarországot... Egy nagyon elegáns, szép hölgy képét őrzöm róla emlékezetemben. 1974-ben meglátogattam New Yorkban, akkor már bénа volt, nagyapám ápolta. Szellemi frissességét betegségében is megőrizte, mesélt életéről munkáiról, irodalom- és művészetszeretetéről. Sokat emlegette a háborús éveket, amikor a Csejtei utcai családi házukban néha 28-30 menekült is lakott egy időben. Őrszolgálatot kellett szervezniük a szomszédok miatt is, ennyi ember feltűnésmentes ellátása komoly szervező munkát jelentett számukra. Nagyapám, aki remekül rajzolt, 1944-ben hamis papírok (keresztlevelek, igazolványok, stb.) sorozatgyártásával is foglalkozott, emberek életét mentve ezzel. Ennek köszönhető, hogy 1956-os minisztersége ellenére sem börtönözték be, bár szociáldemokrata nézeteit soha nem tagadta. Nagyanyám sokat mesélt a háború utáni Budapest újjáépítéséről, hisz ő döntötte el, mely épületek kerültek felújításra, melyek bontásra.

Mindig a Szózatot idézte

Emlékszem, édesapám soha nem bocsátotta meg nagyanyámnak, hogy elhagyta az országot. A Szózatot gyakran idézte, a nagyapámhoz hasonlóan.

Nagyanyám példáján statikus pályát választottam én is. Kaposváron kezdtem, majd a Travers Morgan angol tulajdonú Kft vezetője tervezője voltam, ez a cég kapta 1994-ben a koreai Hanwa megbízását kecskeméti üzemének szerkezettervezésére. Szerkezeti terveim alapján lakóépületek, iskolák, kórházak, gyógyszergyár, Ománban Őfelsége kihallgatási palotája és a Kormányzósági palota épült. 1994 óta saját kft-mben "állítom meg" az építész kollegák álmait. Nagyanyám szülővárosa tehát munkám egyik színtere is lett. A dinamikusan fejlődő város szecessziós műemlék épületei különösen közel állnak szívemhez. Egyetemistaként figyeltünk fel Kerényi József ottani munkásságára, azóta az őt követő fiatal generáció színesíti e szép alföldi város építészeti arculatát

Írta: Kerekes Magda

KECSKEMÉTIEK VILÁGTALÁLKOZÓJA 2000

ÜZENT A MÚLT

2000. A kunbábonyi avar kincsek bemutatása a Cifrapalotában, a kecskemétiek találkozója alkalmából.

568-ban foglalták el új hazájukat, a Kárpát-medencét az ázsiai eredetű lovasnomád avarok és a csatlakozott népcsoportok. Gazdagságukat több mint fél évszázadon keresztül a bizánci birodalomtól a béke fejében kapott adók biztosították.

...kb. 1330 évvel ezelőtt...

Az avarság legrangosabb vezetői közé tartozott, s talán maga a kagán, a fejedelem volt az a férfi, akit a 660-as évek táján temettek el a mai Kunszentmiklós határában. Az avar főurat aranylemezekkel díszített fakoporsóba helyezve, méltóságának jelképeivel, legszebb ékszereivel, fegyvereivel, edényeivel és eszközeivel együtt temették el.

...29 évvel ezelőtt...

Homokbányászásra várakozott néhány munkás 1971. február 20-án Kunszentmiklós Kunbábony nevű határrészén. Egyikük figyelt fel a homokfalból kilátszódó edényoldalra, s az odasereglők lapáttal kezdték ásni az amphora környékét. Hamarosan egy koponyát fordítottak ki, s előkerült két nagyobb agyagedény. Kézzel és lapáttal folytatódott a sír kiirablása még délután és másnap reggel is. A helyi órásmester javaslatára értesítették a kecskeméti Katona József Múzeumot. H Tóth Elvira és Horváth Attila régészeknek sikerült a leletek többségét begyűjteni, s a találók kikérdezése még néhány tárgy nyomára vezetett. 155 db aranytárgy került a múzeumba, melyek összsúlya 2,5 kg.

A sírlelet a világ legszebb avar kori emléke.

Dr. Szécsi Gábor polgármester a képviselő-, a tisztségviselő testület (a vendégfogadó) a találkozó megnyitóján.

Vagy százan ültünk a Városháza dísztermében, amikor Csatári Bálint szellemes, felkészült elnökletével - Szécsi Gábor jelenlétében - közel kétórás, élvezetes disputa kezdődött az innen elszármazottak önvallomásaival a "kecskemétiségről".

Megkíséreljük a lehetetlent: önkényesen kiragadott egy-két gondolatot, pár mondatot idézünk a hozzászólásokból, javaslatokból.

Szalay Károly irodalomtörténész professzor a kötődések és értékek közül az alföldi emberre jellemző iszonyatos munkát, küzdelmet és az erkölcsi tartást emelte ki. Kérte, hogy akik a városért bárhol, bármikor tenni akarnak, tegyék félre politikai ellentéteiket és indítsanak folyamatos párbeszédet.

Polgár Sándor, a debreceni Tóth Árpád Gimnázium nyugalmazott igazgatója így fogalmazott: Debrecen otthon, Kecskemét itthon van. Idézte kecskeméti iskoláit, cserkészségét és azt, hogy egyetemistaként ő hozta ide jó fél évszázada a röplabda sportot.

Irányi Béla orvosprofesszor Svájcból a tájszólás identitást megőrző szerepéről szólt, valamint annak fontosságáról, hogy a még élő kecskeméti 56-osok szóbeli visszaemlékezéseit össze kell gyűjteni.

Pozsgay Imre egyetemi tanár felidézte első, a lajosmizsei vonaton megtett négy és fél órás Kecskemétre érkezését, az itteniek tartózkodása mögött rejtőző tartásának élményével. Kiemelte a város kultúrateremtő erejét és azt, hogy lokális értékei nem váltak provinciálissá, valamint a megragadott és idehozott kulturális kínálattal sem adta fel önmagát. Az ember egyébként sosem globalizálható - csak egy erős közösségben lehet az ember erős egyéniség!

Udvaros Béla színi rendező szerint a pályán töltött negyven évéből a legszebb tizenhatot (53 bemutatóval, 1958. áprilisától, a Tanítónővel kezdve) Kecskemétnek köszönheti.

Udvaros Béla

Külön szép emlékek az általa szervezett irodalmi estek - ez a vasútkerti sétány Tóth László szobra előtt jutott újra eszébe.

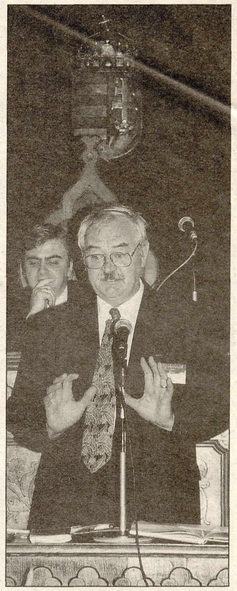

Dr. Csatári Bálint a disputa szellemesen bölcs levezető elnöke

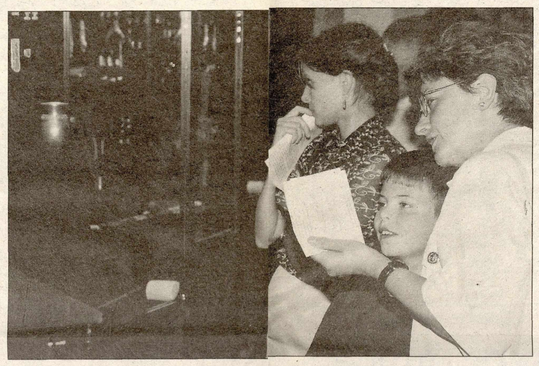

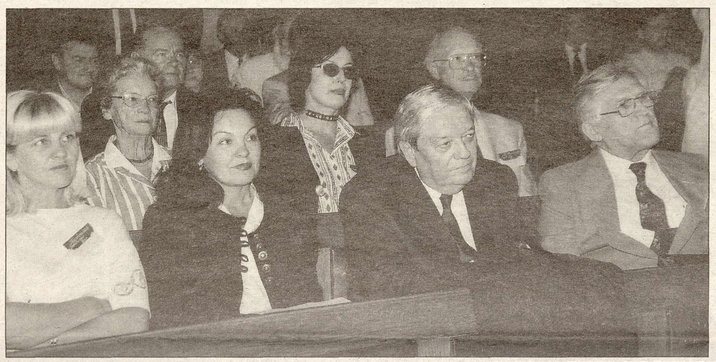

letéről beszélt - ő gyermekként, családjával Háromszékből került ide a háború után.

Dudás Rudolf professzor a magyar nyelv archaikus szépségéről-mélységéről mondott szerelmetes szavakat, és arra biztatott, hogy önbizalmat a nyelvünkből merítsünk, abból a nyelvből, amely megőrizte a történelem vészviharaiban is az egyediségét, eredetiségét.

Heltai Nándor ugyan az ország nyugati feléből érkezett Kecskemétre '56 után, de a város helytörténetének legszorgalmatóbb krónikása most a legkecskemétibb kecskemétiként szólhatott a vendégsereghez.

Gyenes Sándor tanár úr megcsillogtatta humorát, bemutatván a kecskeméti tájszólás különleges szépségét, amit utánozni ugyan lehet, de igazándiból csak az anyatejjel szívhat magába az embörfia.

Szőuli vendégek

(Leokhares Bt. fő)

... ÉS A GYEREKEKÉ

Az Ars Nova kórus műsorát is meghallgatták a találkozóra érkezett kecskemétiek és gyermektalálkozó kórus muzsikát kedvelő résztvevői a főtéri műsor keretében.

SZÍVEN ÜT, HA KECSKEMÉT NEVÉT HALLOM

Amikor azt hallja "Kecskemét" - most már több évtized távlatából is, - milyen emlékek jutnak eszébe a városról? kérdeztük Pozsgay Imrétől

- Szíven üt mindig, ha Kecskemét nevét hallom. Pályám kezdete, gyermekeim szülőföldje, tehát a legmeghittebb családi körben is otthonosan hangzó Kecskemét neve.

Emlitette, hogy lokálpatrióta újságot szeretnének csinálni. Erre én azt mondom, ez a legjobb, legreménytelibb vállalkozás. Az emberek, miután a mediatizált világban kidobták őket a nagy térbe, szeretnének tájékozódni a saját környezetükben is. Ezt azért mondom, mert a debreceni egyetemen a hallgatóimnak is el szoktam mondani, nekem a sorsom úgy hozta: bejárhattam a világot. De ha nem lesz ilyen szerencséjük, akkor is gondoljanak arra: Magyarországon, ha csupán másfél kilométeres sugarú körben nézelődnek, kincseket, csodákat találnak. Nem kell azokért messzire menni. Kecskemét ezeket a csodákat úgy kínálja, hogy nehéz a vonzásából kikerülni. Ezt a vonzerőt egy olyan város gyakorolja rám, amely az irodalomban, a művészetekben, a kulturális életben a legjobb minősítéseket viva ki.

Erről a városról Petőfinek is csak a legszebb szava volt, nem beszélve Katona Józsefről, Kodályról, Németh Lászlóról, Móricz Zsigmondról. Miközben a szívemhöz egyébként szintén közel álló Debrecen, amely most kenyéradó gazdám, jól megkapta a leckéztetést Petőfitől, Adytól is, Csokonaitól is. Kecskemét mindig megbecsülte önmagát, ahogy küzdelmel és küzdőképességgel vívta ki magának a helyét az ország köztudatában, és ma már nyugodtan mondhatjuk, a világban is.

- Milyen személyes kapcsolatokat, barátságokat ápol, miért fontosak ezek?

- Fontosak, mert én a barátságnál teljesebb kapcsolatot nem ismerek. Csak a szerelem hasonítható talán ehhez. A barátjában az ember a másik teljes személyiségét akarja birtokolni. Ezért a barátság a szereteten túl lehet kritikus viszony, lehet nyílt emberi kapcsolat. Néhány olyan ember és család él ma is Kecskeméten, akihez a harminc-negyven évvel ezelőtti ismeretség alapján köt a barátság. Néha magamra is rácsodálkozom, hogy ez az érzés nem szűnt azóta se.

- Beszélgettünk arról is, hogy ebben a túlpolitizált világban mennyire fontos, hogy egy jó civil világ felnőjön mostanában.

- Kellene az a civil világ, mert azt látni, hogy a pártpolitikai küzdelmek az államhatalom birtoklásáért folynak. És ott, ahol az államhatalom még ma is beleszólhat az emberek mindennapi életébe - iszonyatos ez a hatalmi kísértés -, csak az önszerveződésre képes, politikai kultúrájában magas fokon álló társadalom tud kilábalni. Csak egy ilyen társadalom tudja az államot a maga igájába hajtani, mielőbb még az állam igába vonná a társadalmat magát. A civil szerveződések a legjobb biztosítékai az ilyen törekvések kivédésének. Sajnos, a mai létminimumon küzdő társadalomban az ilyen civil szerveződések létalapját támadják meg.

Mégis azt mondom: ebben van az ország jövője.

K.Gy.

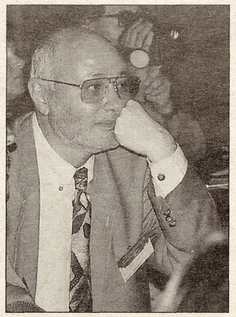

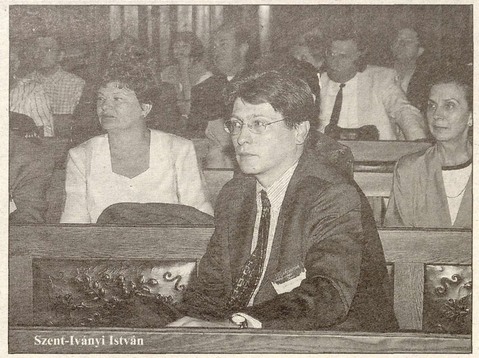

Szent-Iványi István

Zöldi László (balra) publicista, szerkesztő heti, Pestről-Szegedre vonatozásakor olvasás és dolgozatjavítás közben, a Kecskemét utáni tíz percnyi merengését, mindig itteni diákélményeinek szenteli. Szólt a várost népszerűsítő internetes web lap és a sport városképet teremtő erejének fontosságáról.

Szent-Iványi István országgyűlési képviselő a város nagyvonalú befogadó lelkületéről beszélt - ő gyermekként, családjával Háromszékből került ide a háború után.

Dudás Rudolf professzor a magyar nyelv archaikus szépségéről-mélységéről mondott szerelmetes szavakat, és arra biztatott, hogy önbizalmat a nyelvünkből merítsünk, abból a nyelvből, amely megőrizte a történelem vészviharaiban is az egyediségét, eredetiségét.

Heltai Nándor ugyan az ország nyugati feléből érkezett Kecskemétre '56 után, de a város helytörténetének legszorgalmatóbb krónikása most a legkecskemétibb kecskemétiként szólhatott a vendégsereghez.

Gyenes Sándor tanár úr megcsillogtatta humorát, bemutatván a kecskeméti tájszólás különleges szépségét, amit utánozni ugyan lehet, de igazándiból csak az anyatejjel szívhat magába az embörfia.

HIÁNYZIK A TANÍTÁS

Ruppert József a Vatikánban, a piaristák rendfőnökségén második emberként, affféle miniszterként szolgál, kitekintéssel nemcsak Rómára, hanem az egész világra. Arról kérdeztük, hogy távol Kecskeméttől, mikor, milyen apropóból, milyen időközönként és hogyan jut eszébe Kecskemét?

Naponta eszembe jut, hiszen életemből huszonkét évet töltöttem Kecskeméten, mint a Piarista Gimnázium tanára, később igazgatója. Huszonkét évet nem lehet elfelejteni. Hozzájárul még talán az is, hogy mindig szerettem a munkámat, a pedagógust, a tanárit, és most az új munkakörömben, Rómában erre nincs lehetőség. Más jellegű munkát végzek. Érdekes, sokszínű a feladatom, hiszen Belorussziától Ausztriáig, Erdélyig járom a piarista rendházakat, de valahol a szívem mélyén nagyon erős nosztalgiával mindig ott él a vágy a tanítás iránt.

Nagyon sok barátom és ismerősöm van itt Kecskeméten ma is, akikkel annak idején barátkoztam. Hála Istennek, azt éreztem az elmúlt negyven, és most már ötven esztendőben is, amikor a Piarista Gimnáziumot állami részről nem éppen a segítőkész szeretet vette körül, hogy az emberi kapcsolatokkal azért mindent meg lehetett csinálni.

Én úgy érzem, ez nagy élményem volt Kecskeméten, hogy azokkal az emberekkel, akik a másik oldalon álltak, akár tanácsnál, akár az egyházügyi hivatalnál, anélkül, hogy az ember az elveit földatta volna, emberi kapcsolatokat lehetett létesíteni, és emberi kapcsolatokkal sok-sok problémát meg lehetett oldani. És ugyanígy, ezt érzem még a más vallásúakkal kapcsolatban is. Azt megint csak nagyon kedves, szép emlékként őrzöm a szívemben, hogy amikor igazgató lettem, megpróbáltam közeledni az evangélikus és református testvérekhez, és partnereket találtam az akkori lelkipásztorokban. Nagyon sok, szép közös dolgot tudtunk csinálni, szeretetben és ellenségeskedés nélkül.

Nemzetközi sikerek

Ismét gyarapították trófeáikat a Kodály Iskola Durányik László vezette énekkarai. Az Aurin Leánykar (fent) Debrecenben, a XIX. Bartók Béla Nemzetközi Kórusversenyen kategóriájában az első helyezést szerezte meg, emellett elnyerték a Magyarországi Kórusversenyek és Fesztiválok Szövetségének 100.000.-Ft-os különdíját. A Bartók Rádió közönsége egyenes adásban hallhatta szereplésüket, a közönség és a műsorközlő lelkesedését a nagydíjért folytatott versenyben.

A Miraculum Gyermekkórus 50 kórus között a második legmagasabb pontszámmal nyert arany diplomát a Linz-ben első ízben megrendezett Nemzetközi Kórusolimpián. A debreceni gyerekekkel együtt hallgathatták a győztesek tiszteletére felcsendülő magyar Himnuszt, s életre szóló élményekkel tértek haza a 60 ország 18000 énekesét felvonultató, gigantikus rendezvényről.

A rövid nyári pihenő után újra kezdődnek a próbák, hiszen mindkét együttes készül az őszi-téli szezon koncertjeire, vendégszerepléseire.

KÖNYV, LOKÁLPATRIÓTÁKNAK

Mindig érdekesnek látszik az a könyv, amelyet nem valamelyik kiadóvállalat, hanem maga a szerző jelentet meg. Az olvasónak az az érzése, hogy a "hivatalos" világ elzárkózik az ilyen könyv mondanivalójától.

Nos, megjelent egy ilyen könyv, amelyet Kecskemét és környékének lokálpatriótái, az itteni általános -, közép-, és főiskolák, a mintegy 150 esztendőre visszatekintő érdeklődők, a múltunk fogékony ifjúság nem nélkülözhet.

Miről is van szó a hangzatos "KECSKEMÉTI SZEMÉLYEK, KECSKEMÉTI TÖRTÉNETEK ÉS EGYÉB KRÓNIKÁK" című, vitéz Tiszaugi - Szabó Tamás most megjelent könyvében? Tulajdonképpen ez a szerző cikkgyűjteménye, amelyet kiegészített a legújabb kutatásai eredményeinek közlésével. Meglepően pontos tényközléssel szó van itt a nevezetes kecskemétiek fejezetben régi kecskeméti családokról, a híres futballistáról, akit a vonat elé löktek, mert ledöntött egy Rákosi-szobrot. Ír a szerző az öreg templom vak kántoráról, Szabolcska Mihályról, a költőről, aki külföldi útja során vetette papírra:

"Tudja a jó / Mindenható / mi van azon / sírnivaló / hogy a gulya / ott delelget / valahol a / csárda mellett / csárda mellett;", aztán Váczy Jánosról, akinek Rudolf trónörökös két levelet írt, vagy Szigethy Lehelről, aki látta a saját sírját, Ferenczy Idáról, Erzsébet királyné bizalmasáról.

A szerző tiszaugi lakos, könyvének egy fejezete elemzi Tiszaug és Kecskemét kapcsolatát.

Tovább forgatva a 240 oldalas, 22 oldalon korabeli fényképekkel ellátott könyvét, az egykori piarista diák megemlékezik a Kegyesrendieknek 1714-ben történt idetelepítéséről, mintegy 150 év távlatából felidézi azoknak a kecskeméti hősöknek, harcosoknak emlékét, akik részt vettek az 1848/49-es szabadságharcunkban.

Megdöbbenéssel olvashatjuk az "1919. Azok a szép napok" című fejezetben, hogy Kecskemét hogyan ragaszkodott a proletárdiktatúra tömeggyilkosának, Szamuely Tibornak itteni utcanevéhez. Aztán, hogy állítottak itt olyan kommunistának szobrot, neveztek el róla körutat, iskolát, aki gyilkolt és rabolt: Szalvay Mihály 15 évi fegyházbüntetéssel zárult bűnügyéről itt először olvashatunk.

A továbbiakban a szerző felidézi azokat a történelmi dátumokat, melyeket a nemzetvessző, 55 éves kommunista uralom a nép lelkéből kitörölni igyekezett, ideértve a Don melletti csaták résztvevőire, az '56-osokra és a trianoni rablóbékére való emlékezést.

A könyv utolsó fejezete kecskeméti emlékekkel foglalkozik: tudjuk-e még, kik voltak a Mollináry-bakák? A kommunisták hogyan és hova tüntették el a jelenlegi Béke-téren építendő templom építési anyagát? Hát a Szappanszéki gyógyfürdő épületei hová tűntek el, emlékezésül a Villon-i sorokra: "Hová lett a tavalyi sziksó?" Ugyanitt ad hírt arról is, hogy kik voltak azok a kecskemétiek, akiknek részben köszönhető, hogy Sopron és környéke nem vált Burgenland martalékául és megmaradt magyarnak.

Ezt a könyvet minden hagyománytisztelő kecskeméti és városkörnyéki család részére ajánljuk, azzal, hogy a könyv megrendelhető 1.000 forintos áron a szerzőnél vitéz Tiszaugi-Szabó Tamásnál, Tiszaug lakcímen.

Írta:
dr. Kováts Andor

AUGUSZTUS 20-ÁN, KECSKEMÉTEN A MAGYAROK VILÁGKÓRUSA

A rangos nyári rendezvények sorában is különleges eseménynek számít, hogy ismét Kecskeméten szerepel a Magyarok Világkórusa. A múlt és a jelen eseményeiről kérdeztük Kiss Katalin karnagyot, a rendezvényt kezdeményező Pro Ars Nova Alapítvány művészeti vezetőjét.

- Kiket jelent a Magyarok Világkórusa?

- A határainkon innen és túl élő magyarság énekeseit kórusban egyesítő művészeti csoportot, mely a kecskeméti Pro Ars Nova Alapítvány kezdeményezésére - a világon először - a millecentenárium tiszteletére alakult.

- Milyen emlékeket őriz az első rendezvényről?

- Az első, 1996 augusztus 15. és 21. között megrendezett Magyarok Világkórusa című programon 13 országból kb. 270-en vettek részt, a látogatók száma meghaladta a 2000 főt. A programok Kecskeméten, Budapesten, Ópusztaszeren zajlottak. Szponzoraink - Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzatán kívül - elsődlegesen vállalkozások, cégek ill. bankok, de olyan személyiségek támogatását élvezhettük mint Kodály Zoltánné és Sütő András. A budapesti eseményeken részt vett Tőkés László püspök úr, Orbán Viktor - akkor a FIDESZ elnöke -, neves költők, zeneszerzők. Nagykövetek, konzulok köszöntötték levélben programunkat. A nemzetközi média is figyelmet fordított az eseményre: werkfilmet készített a Duna TV, valamennyi helyi és országos napilap, a Kolozsvári TV, a Magyar Rádió, valamint a Sidney-i Magyar Rádió (Ausztrália) tudósított róla.

- Mi a mostani rendezvény jelentősége?

- A 2000 augusztus 16. és 21. között megrendezésre kerülő Magyarok Világkórusa célja továbbra is az, hogy mélyítse közös gyökereinket, a magyarság együvé tartozásának érzését és tudatát, hozzon létre új, maradandó művészi értéket. A rendezvénysorozat méltó módon kíván hozzájárulni a magyar millennium ünnepi eseménysorozatához. Hangversenyekkel, gazdag programmal szeretné emlékezetessé tenni a résztvevők és hallgatók számára egyaránt az ezeréves államiság ünnepét.

- Mennyiben más az idei programsorozat?

- A Magyarok Világkórusa 2000 augusztus 18. és 21. között kibővül egy másik rendezvénnyel, amelynek címe a Magyarok Dalostalálkozója. Fel kívánja eleveníteni az "Országos Magyar Dalárregyesület" által 1870-től Trianonig sikerrel megrendezett Országos Dalosünnepek hagyományát. Kecskeméten utoljára 1909-ben rendezték meg az Országos Dalosünnepet, így Kecskemét - a 'történelmi Magyarország' nagyobb városainak részvételével. - 91 év után ad újra otthont a zenében történő egyesüléshez.

- Hogyan kapcsolódik egymáshoz a két rendezvény?

- A két rendezvény céljaiban azonos, a megvalósítás formájában viszont eltér. A Magyarok Világkórusában résztvevő énekesek (hazai és külföldi magyar kórusok, illetve azok delegált tagjai, valamint egyéni jelentkezők) az én irányításommal egy új koncertprogram megtanulásán és előadásán fáradoznak az együtt töltendő idő alatt. A Dalostalálkozón résztvevő hazai és külföldi magyar kórusok viszont saját repertoárjukat mutatják be különböző hangversenyeken, rendezvényeken. A két közösség augusztus 20-án, a díszhangverseny keretén belül együttesen is énekel.

- Ezek szerint kecskeméti énekesek is csatlakozhatnak a Világkórushoz?

- Természetesen! Szeretettel várjuk azon kecskeméti kórusénekesek jelentkezését, akik részt kívánnak venni a Magyarok Világkórusa intenzív próbaidőszakán (augusztus 16 és 20 között) és részesülni szeretnének abban a kivételes élményben, amit a díszhangversenyen történő együtténeklés jelent majd minden résztvevőnek. Várunk továbbá minden érdeklődőt augusztus 20-án a 10 órakor kezdődő Szent István-napi ünnepségre, ahol együtt énekelhetjük a magyarság zenei szimbólumait, a Himnuszt és a Szózatot.

- Hol jelentkezhetnek az érdeklődők?

- Információ kérhető: a Pro "Ars Nova" Zenei Alapítványnál.
Telefon, fax.: 36-76-494-641,
e-mail: arsnova@mail.matav.hu.
Kiss Katalin, karnagy, művészeti vezető

A Magyarok Világkórusa és Dalostalálkozója
augusztus 18-án 20 órakor
Hangverseny a kecskeméti Evangélikus templomban
Közreműködik:
A Kolozsvári Unitárius Gimnázium Kórusa
A Munkácsi Magyar Iskola Kórusa
A marosvásárhelyi 'Musica Humana' nőikar
A szabadkai 'Pro Musica' kamarakórus
A Debreceni Ifjúsági Kórus
A kolozsvári 'Kós Károly' kamarakórus
A belépés díjtalan.

augusztus 19-én 10 óra 30-kor
Matiné koncert a budapesti Néprajzi Múzeumban
Közreműködnek a Magyarok Világkórusa és Dalostalálkozója résztvevői

augusztus 20-án 10 óra
Közreműködés a kecskeméti Szent István-napi ünnepségen

augusztus 20-án 15.50-kor Kecskemét főterén
A Dalostalálkozó kórusainak hangversenye
Kodály Kórus- Kecskemét, Magyarország
Unitárius Gimnázium Kórusa- Kolozsvár, Románia
"Csermely" kórus- Kassa, Szlovákia
"Musica Humana" nőikar- Marosvásárhely, Románia
"Pro Musica" vegyeskar- Szabadka, Vajdaság
Munkácsi Magyar Iskola kórusa- Munkács, Ukrajna

augusztus 20-án 19 órakor a kecskeméti Katolikus Nagytemplomban

ÜNNEPI HANGVERSENY
műsor
Erkel Ferenc- Kölcsey Ferenc: Himnusz
Dr. Szécsi Gábor polgármester úr köszöntője
Kodály Zoltán: Ének Szent István királyhoz
Farkas Ferenc: Missa Hungarica ősbemutató
Selmeczi György: A Tisza - oratórium
Orbán György: Te Deum ősbemutató
(A mű a Pro Ars Nova Alapítvány felkérésére készült a Magyarok Világkórusa részére.)
Közreműködik:
A Magyarok Világkórusa (karigazgató :Kiss Katalin)
Révész László - orgona
Kertész Marcella - szoprán
Vízin Viktória -mezzoszoprán
Drucker Péter - tenor
Szilágyi János - basszus
Sebő Ferenc - tekerőlant, ének
A Szolnoki Kodály Zoltán Ének-zenei Általános Iskola Gyermekkara (karigazgató: Juhászné Zsákai Katalin)
A Szolnoki Filharmonikus Zenekar
Vezényel: Kiss Katalin, Selmeczi György

Belépőjegy: 500,-Ft- felnőtteknek
300,-Ft-gyermekeknek

A Magyarok Világkórusa és Dalostalálkozója támogatói: Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata, Magyar Millennium Kormánybiztos Hivatala, Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, Bács-Kiskun Megyei Közgyűlés, Magyar Kultúra Alapítvány, Nemzeti Kulturális Alapprogram, Kodály Zoltánné Péczely Sarolta, Autóüveg Kft. **A szervezésben ill. lebonyolításban részt vesz:** Ars Nova Énekegyüttes, Kecskemét, Bányai Júlia Gimnázium, Kecskemét, Kecskemét - Marosvásárhely Baráti Kör, Kodály Kórus, Kecskemét, Kiskunhalasi Önkormányzat. **A Magyarok Világkórusa és Dalostalálkozója rendezői:** Pro" Ars Nova " Zenei Alapítvány, Kecskemét, Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata, Bács-Kiskun Megyei Közművelődési Szolgáltató és Tanácsadó Intézet. **Védnök:** Kodály Zoltánné Péczely Sarolta. **A Magyarok Világkórusa fővédnöke :** dr. Szécsi Gábor, Kecskemét Megyei Jogú Város polgármestere. **A Magyarok Dalostalálkozója fővédnöke:** Endre Sándor, a Bács-Kiskun Megyei Önkormányzat elnöke.

Kecskemét arcai

A tárlat kissé sokat markolni akaró kiírása arra hívott föl, hogy "nemcsak a város múltját és jelenét, híres és egyszerű embereit, szokásait, műemlékeit, jellemző és ismeretlen részleteit kívánják kiállítani, hanem a nem láthatót, a nem megfoghatót, a Kecskeméthez fűződő érzéseket, gondolatokat, művészi képzeteket is".

És íme a sokszínű, gazdag kínálat: technikai, műfaji értelemben a rajztól a nagyméretű festményekig, zománcozott képtől szobrokig. Az alkotók legkézenfekvőbb választása: a már elkészült, korábbi munkáik közül a kiíráshoz illeszkedőt beküldeni, főként, ha itteni fogantatású, lett légyen temetői sírkövek föliratait földolgozó grafika vagy differenciált struktúrák érintkezése nyomán keletkező finom erezetű rajz. A művek következő rétege konkrétságában, motívumaiban itteni: egy-egy jellegzetes városképet, mezővárosképi részletet megörökítő.

Azután fölötlenek a szimbólumok, elsősorban az ágaskodó címerállat - textilen, festményen és bármi máson.

Megjelennek a város művészeti, művelődéstörténeti hagyományvilágát fölidéző releváns elemek: a Szilády nyomda és persze, a város legnagyobb fiának emblematikussá sűrűsödő arcképe. Rajtuk kívül ki jelenhetne meg hitelesen a homok városa nagyjai közül? A homokot megszelídítő örökszorgalmú kéz: a kertészé, a világhírű gyümölcsöt fölnevelőé, a szőlő- és gyümölcsnemesítők soráé? A város nagy építőjié: Kada Eleké, Lechner Ödöné, vagy éppen a Cifrapalota formálójáé, Márkus Gézáé?

Hogyan lehet, miként lehetne víziókba, érzetekbe, művészi képzetekbe sűríteni azt a tényt, hogy a szomszéd épületben hangzott föl először hangversenypódiumon Bartók Béla Allegro barbaro-ja. Vagy hogyan lehet Kodály Kecskemétjét, Kecskemét Kodályát érvényes képpé, vizuális leletté formálni?

A képek, a beküldött s itt most kiállított alkotások között tovább tallózva talán mégis a forrás képi metaforája, a fölbuzgás, a valamivé levés, a konkrétummá alakulás fejezi ki a legáltalánosabban az emberélet, a település-historikum valamint a művészetek itteni történetéről legáltalánosabban a lényeget. Hiszen Katona és Kodály "szülőhelye" ez, itt jurátuskodott Jókai, játszott Shakespeare-t Petőfi. S akkor hol van még a Tanú, a Kisebbségben Németh Lászlója, Kecskeméti Vég Mihály 55. zsoltárától Zám Tiborig, Buda Ferencig gazdag a sor, ha csak az irodalmat pásztázom akkor is. Milyen színe, íze van egy városnak? Talán ha Krúdy után a felvidéki kisvárosokat ó-barnának gondolnám, akkor Kecskemét homokszínű. Homok-haza, a homok metropolisza, esszenciálisan mezőváros, klasszikus halmaz-település, síkon épült haza.

Milyen Kecskemét orbis pictusa, megfestett világa leglényege szerint? A kiállítás anyaga önmagában és összességében ad minderre választ. az alkotóknak, a kiállítóművészeknek gratulálok, a kiállítást örömmel ajánlom érdeklődő figyelmükbe.

Írta:
Sümegi György
művészettörténész

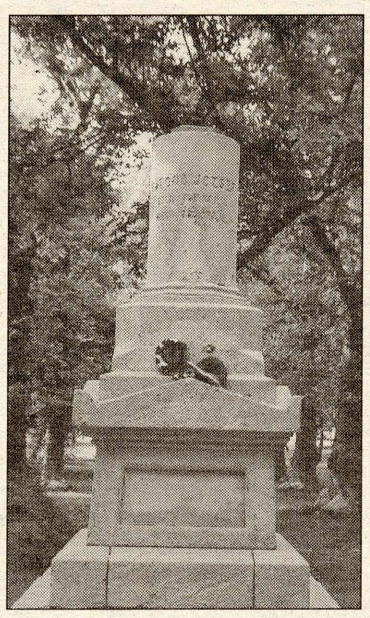

Kecskemét első, köztéren fölállított Katona-szobrát alig helyrehozható, durva sérelem érte: július elsejéről másodikára, vasárnapról hétfőre virradóra ledöntötték, ellopták. Dunaiszky László /1822-1904/ "leleplezési ünnepély" keretében, 1861. május 20-án fölállított szobra 139 év 43 napig szolgált: elénk mutatta a Bánk bán írójának arcát.

Július 4-én reggel 1,7 kg ólom-hulladékot, kicsavarodott lemez-törmeléket, szobor-töredéket tudtam fölszedni belőle. Egy jó összmaroknyi maradt a valószínűleg beolvasztásra ítélt ólom-öntvényből. S az üresen árválkodó posztamens, a plasztika hűlt helye. A vádló üresség! A szobortalan plinthosz a szobrától megfosztott emlék-együttes: torzó. A köztéri fémszobrok pestise ezt is elérte. A szobrot ráadásul nem egyszerre lopták el, a folyamat most csupán betetőződött. Az 1970-es évek derekán már kitépték, kiszakították az alépítmény szarkofágot és a szobortartó hengert összekötő nyolcszögletű középrész elé helyezett koszorús-maszkos öntvénydíszt. Vagyis Katona József szobrát - s ebben kivételes a története - két részletben, két alkalommal csonkították meg.

A Dunaiszky László mintázta szobor előtörténetéhez tartozik Vachet Imre 1853-as fölvetése, miszerint Kecskemét "méltó rá, hogy ő emeljen szobrot emlékének". A szoborra gyűjtést szerveztek, amelybe a két, Horváth Döme-féle (kecskeméti) Bánk bán kiadás (1856, 1860) jövedelme is befolyt. A kiadó jelzi, hogy "a síremlék készítésével a beadott görög stílbeni rajzterv szerint" Dunaiszkyt bízták meg. Eredetileg a drámaíró szentháromság temetőbeli sírjára szánták az emléket - erre egyértelműen utal a szarkofág-alépítmény -, de végül is az Új réten, a vasútkertben állították föl.

Az alul félkörívűre alakított, 103 cm magas ólom-öntvény szobor Katona József Barabás Miklós litográfiái (1856, 1860) által terjesztett arcképét vette mintául.

Az emlékművön a késő klasszicizmus fölfogása és Barabás Miklós portré-idealizálásának átvétele együttesen érvényesült. A koszorúzott költő szobor-arca derűt és ünnepélyes nyugalmat árasztott. Éles ellentétben áll Déryné Katonát hitelesen megidéző leírásával: "igen különös egyéniség volt. Nagy különc szörnyű komoly mindig s igen rövid beszédű. (…) Alakja elég csinos volt sudár termettel, de arca nem volt szép. Haja gesztenyeszín de úgy állott, mint a szeg" Az eltüntetett Katona-szobor pótlására több lehetőséget szükséges tüzetesen végigvizsgálni: ha fönnmaradt valahol a szobor mintája - vagy esetleg másodpéldánya - akkor újraöntéssel pótolható a mű. Ha ilyen nincs akkor a terv és fotók alapján akár újramintázható vagy (lopás ellen biztonságosabb lenne) újra faragható: kőből, márványból. Harmadik lehetőségként felvethető: az eredeti posztamenssel harmonizáló, teljesen új szobor (pályázaton történő kiválasztással) elkészíttetése.

Dunaiszky László valószínűleg nemesfémkereskedés(ek) olvasztótégelyében megsemmisített Katona-szobrának pótlására - ahogy eredetileg is fölállították - gyűjtést kellene hirdetni. Kecskemét városukat, művészeti emlékeiket szerető becsülő polgárai nemrég példaszerűen felújították a Katona József nevét viselő színházuk előtti barokk Szentháromság-oszlopot. Saját maguk példáját - ha keserűen is, de - követniük kellene. Kecskemét legnagyobb fia becses emlékét tisztelve.

Újraönthető?

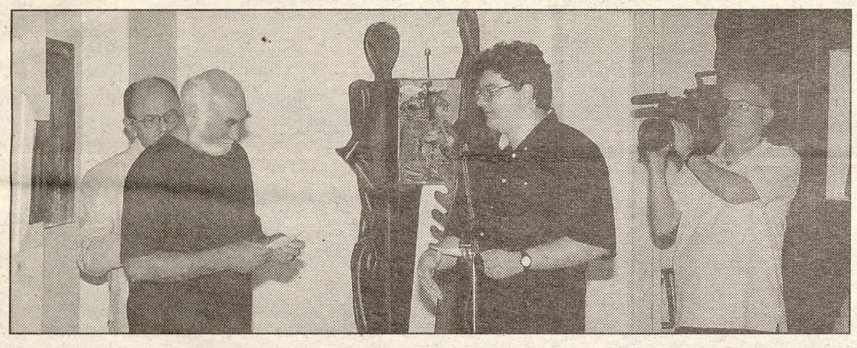

A Kecskemét arcai című kiállítás megnyitóján - a Cifrapalotában - a legjobb művek alkotóit az önkormányzat díjakkal ismerte el. Képünkön Báron László veszi át az elismerést ifj. Gyergyádesz Lászlótól.

Az infrafotós

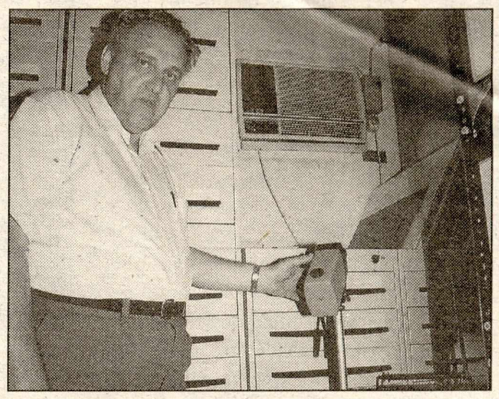

Dr. Kováts László Dezső, a Budapesti Műszaki Egyetem műszaki szakértője, okl. villamosmérnök a kecskeméti Fotográfiai Múzeumban műszaki diagnosztikai méréseket végzett. Mi ebben az érdekes? Talán nem lesz ott tűz? Hát éppen ez az!

-Ez a fajta diagnosztikai vizsgálati módszer azt állapítja meg, hogy az elektromos hálózatban hol, mikor, milyen jellegű meghibásodás várható -mondja a szakember. Thermográfiával, hőképeken időben felismerhető és így megelőzhető a nagyobb baj. Az infrakamera fekete-fehérben vagy színesben, monitoron mutatja a hibahelyet és jellegét. Villamos hálózatokon egy-másfél évre lát a szerkezet (és kezelője) előre. A javítás így tervezhető, ellenőrizhető módon, nem a váratlan szükség és a velejáró kár közepette végezhető, fel lehet készülni rá. Robbanásokat, tüzeket tudtunk így megelőzni. Ipari méretekben a mérés költsége és a megelőzhető kár aránya egy az ötvenhez illetve egy a kétszázhoz arányban szokott lenni.

Itt a múzeumban megállapítottam, hogy a raktár létfontosságú klímaberendezésének főkapcsolója két hónap múlva leégett volna - közli dr. Kováts. Képzeljük ezt el mondjuk egy hétvégén… Most majd egy-kétezer forint, húszperces leállás lesz. Persze ezek az infrakamerák drágák, 10-20 millió forint az áruk. Három tucat ilyen szerkezet működik az országban, az orvosi felhasználástól a csatornázási és elektromos művekig. Ezt a fajta mérést, amit most én itt csinálok csak 3-4 -en tudják jól és rutinszerűen elvégezni. Ez nem sok a potenciális veszélyhelyekhez képest. Gátak, vízvédművek, szivattyútelepek vizsgálatára is készülök most mechanikai és elektromos szempontból is. Egyébként áruházak, szállodák, bankok, gyárak, egészségügyi intézmények a rendszeres megbízóink.

- A TITÁSZ Mátészalkai körzetében a kb. 100 darab mért transzformátor állomásnál az éves karbantartási összegek utána a felére, a meghibásodások a töredékére csökkentek. Egy mérési nap költsége kb. 250 ezer forint. Viszonyításul: egy szálloda vagy kórház pincétől - padlásig történő gépészeti és villamos hálózati mérése egy vagy kétnapos munka.

Megőrizni az ember méltóságát

A fájdalom megeszi a lelket - olvastam valahol, s bárki mondta is, nagyon pontosan fogalmazta meg a szenvedés "kórképét". A betegséggel járó fájdalmat azonban, még a legsúlyosabb esetekben is, lehet enyhíteni, az elviselhetőség mértékéig csökkenteni, esetleg meg is szüntetni. Így vélekednek azok az orvosok, akik az utóbbi években egyre inkább tért hódító fájdalomterápia szakértői és alkalmazói.

Dr. Tóth Ilona aneszteziológus-kardiológus 1987-ben végzett a Szegedi Orvostudományi Egyetemen. Annak idején azért döntött az aneszteziológia mellett, hogy dr. Vass-Eysen Ervin főorvossal dolgozhasson. 1992-ben kezdett a fájdalomterápiával foglalkozni, két éve tette le a kardiológiai szakvizsgát. Mint a Megyei Kórház intenzív osztályának orvosa, különösen gyakran szembesül a fájdalom enyhítésének kérdésével, hiszen ide a legsúlyosabb állapotú betegek kerülnek. A doktornő véglegesen eljegyezte magát ezzel a szakterülettel. Tavaly ősszel nyitotta meg Ballószögön fájdalomterápiás és kardiológiai magánrendelőjét.

- Mit is jelent tulajdonképpen a fájdalomterápia?

- A krónikus fájdalom enyhítését, amely a daganatos, ízületi, izom- vagy egyéb betegségekkel jár együtt. Hangsúlyoznám, hogy ez nem oki terápia, hanem tüneti, azt célozza, hogy a beteg számára elviselhetővé tegyük a fájdalmat. Meg kell előznie egy általános kivizsgálásnak, ezt követi egy olyan kezelés, amit a beteg is elfogad. Ennek hosszúsága az adott betegségtől függ, van, akinek két-három kezelés is elegendő. Gyógyíthatatlan, súlyos betegség esetén a fájdalommentességre, de legalábbis az elviselhetőségre törekszünk, olyan szintre próbáljuk felhozni a beteget, hogy emberi méltóságát meg tudja tartani.

- Milyen módszerei vannak ennek a kezelésnek?

- Elsősorban gyógyszeres, tabletták, kenőcsök formájában. Hatásos módszer a masszázs is. Magam csak kifejezetten orvosi módszereket alkalmazok, természetgyógyászati eljárásokat nem. A neurálterápián belül, amit egyébként a természetgyógyászat tárgykörben oktatnak, az injekciós kezelést alkalmazom, főképp Lidocaint használok. A terápia előtt nagyon fontos a beteg felvilágosítása. Joga van tudni, mit várhat a kezeléstől: okozhatnak-e elváltozást a gyógyszerek, nem alakul-e ki súlyosabb állapot és így tovább. Ha a beteg nem bírja a tablettákat, át lehet térni az injekciós kezelésre. A fájdalom enyhítése a cél, de végső soron feltétlenül az oki terápiára, tehát a szenvedéseket okozó betegség kezelésére, gyógyítására kell törekedni.

- Magyarországon mennyire elfogadott a fájdalomterápia?

- Nálunk néhány éve működik a Magyarországi Fájdalom Társaság, amely irányvonalat szab az e területen dolgozó orvosok munkájának. A társaság által szorgalmazott akut fájdalomcsillapítás lényege, hogy a kórházakban dolgozna egy-egy olyan team, amely minden osztályra eljutva, segítené a betegek fájdalmainak csillapítását. Az aneszteziológus ma is előírhatja, illetve elő is írja a posztoperációs fájdalomkezelést, és ellenőrizheti a továbbiakban a beteget, de ezek a team-ek speciálisan ezzel foglalkoznának.

- A kórházak nehéz pénzügyi helyzetében nem fordulhat elő, hogy adott esetben legelőször a fájdalomcsillapítót spórolják meg?

- A gyógyszert meg kell kapnia a betegnek, inkább arról van szó, hogy nem a legjobbat kapja meg, hiszen általában a legjobb a legdrágább. De vannak alternatív szerek, tehát lehet mással pótolni.

- Milyen betegségekkel fordulhatnak Önhöz?

- Bármilyen panasszal jöhetnek, amely fájdalomcsillapítást igényel. Szükség esetén tovább küldöm a beteget a megfelelő szakorvoshoz, hiszen, mint mondtam, amellett, hogy a fájdalmat enyhítjük, magát a betegséget is kezelni kell.

A fájdalomterápiás és kardiológiai magánrendelőben hétfőn és szerdán 17-19 óra között fogadja betegeit dr. Tóth Ilona. (Ballószög, Arany János u. 13.) Időpontot telefonon, a 06/20/ 96-66-263-as számon lehet kérni.

-m-

Egy ügynök halála

Rábukkantam egy hirdetésre az újságban: kérdezőbiztosokat keresünk. Ennyi és egy telefonszám. Gyanútlanul felhívtam őket. Elmondták nekem szépen, udvariasan a rábeszélés eszközeinek arzenálját felsorakoztatva, hogy a feladatom: embereket és cégeket kérdezni azok igényeiről. Egy kérdőív segítségével tudom ezt megtenni, és ha naponta 7 db efféle papírt kitöltetek, enyém a havi nettó 45 ezer forint. Ez elég jónak tűnik, gondoltam, már csak a szerződést kell aláírni Pesten. Na jó, próbáljuk meg. Mindig is érdekelt a közvélemény-kutatás, az emberek és véleményeik. Passzol a dolog. A telefonos hölgy a beszélgetés végén azért elmondta, hogy 5000 forintot le kell tennem az asztalra. Még mielőtt bármit is szólhattam volna, erre rögvest hozzátette, hogy ezt az összeget az első fizetésemnél visszakapom. Mondta ezt azért, nehogy aggódjak, vagy ilyesmi, éreztetni akarta velem, hogy minden rendben van, ez csak egyfajta formalitás és szokás ilyen esetekben.

Elutaztam hát a nagy fővárosba, hogy aláírjam az én kis szerződésemet. Még fényképet is kértek, utólag már fogalmam sincs miért, lehet, hogy nézegetik álmatlan éjszakáikon, vagy akkor, amikor rosszkedvük van, hogy ja, itt volt ez a marha is, meg emez is, röhögjünk egy kicsit. Nagyon kedvesek voltak, vizszintesen szinte alig állt meg az a kicsi kis tüneményes ajkuk, hogy egyem meg a szívüket. Behálóztak, beetettek. Szó sem volt közvélemény-kutatásról. Miért is, túl sima lett volna a dolog. Cégeknél, vállalkozóknál, üzleteknél, boltoknál házaljak, beszéljem rá őket, hogy töltsenek ki egy kérdőívet, mellyel ők bekerülnek egy katalógusba ingyenesen. Cserébe 5% kedvezményt kell, hogy adjanak klubtagoknak. Azért érdeklődtem, milyen a fogadtatása a dolognak, hogyan dolgoznak a már alkalmazottak. Elém tettek egy kérdőívekkel teli dobozt, majd természetesen mosolyogva hozzátették, ez egy heti adag.

No hát ez elég jó, gondoltam, de … A de után képtelen voltam bármit is mondani, aláírtam, de igazából tele voltam kételyekkel. Vigasztaltam magam: napi hét, az lazán meglesz.

Bárhogy is szépítjük, ügynök lettem. Két napig. Két nap után elegem lett. Az emberek előítélettel telítődtek, nem bíznak az ilyen piszkos munkát végző fiatalokban, ha hasznot nem látnak, elutasítóak, flegmák, lekezelően bánnak az emberrel. Ráadásul Kecskeméten már volt egy hasonló kezdeményezés, valami városvédő egyesület vagy micsoda és abban is csalódtak az emberek. Az egyik ékszerész elárulta, hogy három év alatt egy vásárlója akadt. Megalázottnak éreztem magam, egy kis apró pontnak, akit becsaptak, és aki valami nagyon nagy esztelenséget csinált, mikor 592 forintot költött vonatjegyre.

Az 5000 forintot csak akkor kapom vissza, ha már 20 darab kérdőívet kitöltettem. Csakhogy Kecskeméten nincs húsz naiv és hülye ember.

Az ötezer forintot egyék meg.

Most jégkrémeskocsikísérő vagyok.

Tök jó!

Írta: Dobos Sándor

ERDÉLYBŐL JÖTTEK TAPASZTALATCSERÉJE

A Kecskeméti Főiskola Tanítóképző Kara által rendezett hagyományos Óvodapedagógusok Konferenciáján a főiskola vendégeként vett részt Kecskemét testvérvárosából, Marosvásárhelyről és a Tanítóképző Kar partner intézményéből, Székelyudvarhelyről két-két szakember.

A marosvásárhelyi Kovács Júlia, aki a Maros megyei Tanfelügyelőség szakfelügyelője Kovács Orsolyával, egy vásárhelyi óvoda óvónőjével együtt örömmel jött a testvérvárosi együttműködés révén született meghívásra Kecskemétre.

- Örülünk, hogy a testvérvárosi kapcsolatnak hála itt lehetünk, köszönet érte. A színvonalas előadások nagyon hasznosak voltak, szakmailag sokat adtak számunkra - mondta el Kovács Júlia. - Érezhető volt, hogy komolyan veszik az óvónői mesterséget. Sajnos ez otthon egyáltalán nem tapasztalható. Ezt mutatja az is, hogy csak a múlt évben vált felsőfokúvá az óvodapedagógus-képzés. Sok előadás megerősítette bennem, hogy helyes úton járok, amikor Maros megyében az óvónőket arra próbálom rávenni, hogy a gyermekközpontú pedagógia és az anyanyelvi nevelés legyen munkájuk alapja. Ami viszont feltűnt a konferencián, az az, hogy a résztvevők közötti kommunikáció, kapcsolat mintha ridegebb lenne, mint nálunk otthon. Az emberek távolságtartóak, nem közeledtek egymáshoz. A konferencia azon részében, amikor a résztvevők aktívan tevékenykedtek, azaz a műhelymunkák során volt mód igazán az ötletek cseréjére, egymás megismerésére. Mindent egybevetve nagyon sok új tapasztalatot szereztünk, és megerősödtünk abban, hogy a testvérvárosi kapcsolatok így nyernek valódi értelmet. Reméljük, hogy ennek a kezdeményezésnek lesz folytatása.

Székelyudvarhelyről Kolumbán Katalin és Vajna Katalin voltak a konferencia résztvevői. Mindketten gyakorló óvónők, Vajna Katalin a Kecskeméti Főiskolával közös munkát folytató Benedek Elek Tanítóképző Gyakorló Óvodájának pedagógusa.

- Mindenekelőtt köszönjük, hogy az éppen csak most született főiskolai együttműködésnek köszönhetően itt lehettünk a konferencián - mondja Vajna Katalin. - Érzelmileg sokat gazdagodtunk, s több előadás abban erősített meg bennünket, hogy a munkánk során ösztönösen megszülető megoldások szakmailag elfogadhatóak. Valóban nem kerültünk szorosabb kapcsolatba a magyarországi óvónőkkel, de ebben talán mi is lehettünk volna kezdeményezőbbek. Abban reménykedünk, hogy a meginduló együttműködés során kecskeméti kollégáink tapasztalataiból tanulhatunk, s ők is - megismerve a mi valódi körülményeinket - tanulhatnak valamit tőlünk.

A Kecskeméti Főiskola Tanítóképző Kara megerősítette azokat a reményeket, amelyeket az erdélyi óvónők megfogalmaztak. A főiskola a 2000/2001-es tanévben az Apáczai Közalapítvány "A határon túli magyar felsőoktatásért" programjától nyert pályázati pénzből 120 órás továbbképzést tart a székelyudvarhelyi tanítóképző oktatói számára. A továbbképzés során arra is nyílik lehetőség, hogy az udvarhelyi kollégák a tavaszi szemeszterben 1-2 hetet Kecskeméten töltsenek el. Az együttműködés részeként már szeptemberben 10-14 utolsó éves székelyudvarhelyi pedagógusjelölt fogja kéthetes pedagógiai gyakorlatát a főiskola vendégeként Kecskeméten tölteni.

A továbbképzési program nem zárul le 2001 tavaszán. A két főiskola távlati célja az, hogy az udvarhelyi intézmény mintegy továbbképzési központként segítse a székelyföldi magyar oktatást. Ennek keretében Marosvásárhely pedagógusait is bevonják a közös munkába.

Erdélyi kollégáink a konferencia tapasztalataival és ígéretekkel telten tértek haza. Abban biztosak lehetünk, hogy szérzett tapasztalataikat hasznosítják. A mi dolgunk, hogy az ígéretek és tervek valósággá váljanak.

Írta: Kozmács István

HÍREK MAROSVÁSÁRHELYRŐL ÉLMÉNYEK KECSKEMÉTEN

Marosvásárhelyen a bukaresti rádió helyi stúdiójának három - békében és kollegalitásban együttműködő - szerkesztősége van: a román, a német és a magyar. Ez utóbbi, tizenöt fős, napi tizennégy órában sugárzó regionális szerkesztőségnek jó harminc éven át munkatársa, majd főszerkesztője, most pedig vezető tanácsadója Jászberényi Emese asszony. Az Európa Jövője Gyermektalálkozóra rádiósként kísérte el a bukaresti és marosvásárhelyi csoportokat. Sok minden érdekelte a találkozón kívül is, de bennünket is érdekelt néhány dologban az ő véleménye. Ezt adjuk közre most.

- Milyen az önkormányzati választások utáni helyzet Marosvásárhelyen, az ottani közéletet jól ismerő ember számára?

- Egy hete jöttem el otthonról. A választások utáni első döbbenetet követően meg kellett rázni magunkat és dolgozni kell. Ami fontos és jó: a városi tanácsban a többség magyar nemzetiségű, az elkezdett dolgok folytathatók. Dorin Florea új polgármesternek még nem volt túl sok ideje intézni abból a sok mindenből, amit ígért: az adminisztrációt, az ügyintézés módját, idejét csökkenti, tisztábbá varázsolja a várost, megjavítják az utakat. Persze mindezek Fodor Imrénél is célok voltak, de nagyon sok minden nem a polgármestertől függ, hanem pénztől és az emberek akaratától, összefogásától. Most még igazán nem tudjuk, mi várható. Bízom abban, hogy józan emberek vannak a tanácsban és tudják, mit, hogy kell a városért és nem az "egyéb" érdekekért tenni.

- Ön hosszabb időt most tölt először nálunk. Világot látott emberként mi a benyomása a Csiperóról?

- Meghatő számomra ez a rendezvény és csodálatosak a kecskeméti emberek. Háromszáz önkéntes segítő - tanárok, munkások, mások - dolgozik egy fillér fizetség nélkül, úgy, hogy talán még köszönetet sem várnak. Érdekes volt, hogy megérkezésünk után csak úgy bejött a fesztiváligazgatóság sátrába egy tizenhat éves kislány és azt mondta: beszélek németül, szívesen tolmácsolok ha kell. Mivel hirtelen más munka nem akadt, letörölgetett vagy kétszáz széket a színpad előtt, majd jött a következő feladatért.

Ez az összefogás, benne a szülők önfeláldozása - hiszen legtöbbjük a napi munka mellett lát el két-három vendég-gyereket, altatja, eteti, szállítja őket, és hogy mindezt mindenki mosolyogva végzi, plusz kitűnő színvonalon, - ez nagyszerű. Egyetlen kritikai észrevételem az előkészítéshez az, hogy még nyomatékosabban fel kell hívni a vendég-csoportok figyelmét, hogy műsorként csak zenét, táncot, éneket hozzanak, mert ez mindenkié és mindenki érti. Sajnos egy-két csoport (s ebben nem a gyermekek és az itteni szervezők a hibásak) ezt nem tartotta be, szöveget is előadtak.

A bukaresti Primavera együttes mellett sepsiszentgyörgyi, máramaros-szigeti,

Jászberényi Emese

csíksomlyói, marosvásárhelyi, marosszentgyörgyi, szentkatolnai, nagyváradi gyerekek jöttek Romániából, Erdélyből. A bukarestiek is rendkívül jól érzik magukat, kézzel-lábbal, tört angolsággal és vidámsággal barátsággal értetik meg magukat. Úgy érzik itt magukat - magas színvonalú műsoruknak is köszönhetően -, hogy igazi sztárok, sok fellépésük van. Pedig ott sincs pénz, óriási összegekért, szülői áldozatvállalással varrattak új ruhákat erre az alkalomra. A budapesti, balatoni, nagykőrösi, kirándulások, a Lánchíd utcai iskolai esti diszkó, a tescós születésnapi buli, mind életre szóló emlékük lesz.

Még egy dolog, magánemberként, ami ennek a találkozónak a nagyszerűségéhez tartozik. Az érkezők között volt Kisszelmenc és Nagyszelmenc csoportja. Fogalmam sem volt addig, hogy az egyik Ukrajnában, a másik Szlovákiában van, és hogy a II. világháború a kertek végében vágta el egy határral a szülőt a gyermekétől és még útlevéllel sem mehettek évtizedekig "át", temetésre sem. Tiszta magyar falvak, pontosabban egy falu, amit a nagyhatalmak és vezéreik így választottak el. És ez így van most is. Nagyon nehéz körülmények között élnek, anyagi gondokkal is küszködve.

Kárpátalján a tanárok, hogy legyen mit enni a családnak - hiszen fizetést néha nem is kapnak - iskola után rohannak haza a földet művelni.

Végkövetkeztetésem az, hogy ez a fesztivál megtapasztaltatja talán a felnőtteket arról, hogy legalább három dolgot átvehetnének a gyerekektől: az őszinteséget, a fantáziát és mindenek előtt a toleranciát. Jó volna, ha a felnőttek, akik bárhonnan, bármilyen magas beosztással is idejönnek, ezektől a kicsi gyerekektől ezeket újra megtanulnák.

UTAZTUNK EGYÜTT - SPANYOLORSZÁGBA

Nem mindennapos jutalomban részesültek a Kecskeméti Református Kollégium Gimnáziumának diákjai, akik az elmúlt évben beneveztek a Kolumbusz Oktatási Központ "Utazzunk együtt Spanyolországba" című, 1999/2000. évi tanulmányi versenyére. Az egyes fordulókon Spanyolország földrajzáról, történelméről és művészetéről kellett számot adni - a kezdetektől napjainkig. Az országos döntőn a kecskeméti református diákok első helyezést értek el. Ezzel spanyolországi utazást nyertek, amelynek keretében résztvehettek a Kolumbusz Iskola (utazó gimnázium) nemzetközi szakmai gyakorlatán. Az utazás helyszínein tanterv szerinti órákra, előadásokra, a végén pedig dolgozatírásra is sor került.

A csapat tagjai: Csolti Béla, Puskás Péter és Székely Gábor 10. osztályos tanulók, felkészítő tanáruk: Labancz István.

sz.g.

KECSKEMÉTI FŐISKOLA

Ahol nincs nyári szünet

A három főiskolai kar tanulmányi hivataliban még nem tört ki a nyári szabadság ideje: a július 20-i ponthatár húzás és az utána következő kiértesítés teljes készenlétet követel a felsőoktatási adminisztráció részéről. A Kecskeméti Főiskolán a 2000. évi felvételi eljárás alapján 1519 hallgató kezdheti meg tanulmányait nappali és levelező tagozaton. Ez még nem jelenti azt, hogy valóban ennyi lesz a következő tanév első évfolyamos hallgatói létszáma, hiszen valamennyi szak pótfelvételi eljárást is hirdet a költségtérítéses képzésre, a fellebbezések nyomán is várható módosítás, és bizony az évismétlők száma sem kevés.

Sikeres pályázatok

A SOCRATES/ERASMUS nemzetközi pályázat kedvezményezettjeként az elfogadott mobilitások hét országba 10 oktató és 22 hallgató utaztatását teszik lehetővé. A tényleges utazási lehetőségek felmérése azonban csak a szerződéskötést követően, a költségvetési keret részletes ismeretében kerülhet sor, hiszen nem mindegy, hogy a saját rész vállalása milyen terheket ró az intézményekre, illetve az érdekeltekre.

Egy másik SOCRATES pályázat a Peruggia-i Egyetemmel való együttműködés révén eredményezheti 5-5 hallgató, illetve 3-3 oktató tapasztalatcseréjét, természetesen itt is az anyagi hozzájárulás mértékének függvényében.

A Kertészeti Főiskolai Kar sikeres pályázatainak eredményeképpen a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési tárca több mint 20 millió forinttal támogatja a főiskolai tangazdaság működtetését a hallgatók gyakorlati képzésének fejlesztése érdekében.

Szakmérnöki képzések

A Kecskeméti Főiskola Kertészeti Főiskolai Kara a 2000/2001-es tanévben is indít szakmérnöki képzést felsőfokú agrár-végzettségűek részére.

A KERTÉPITŐ ÉS ZÖLDFELÜLETFENNTARTÓ SZAKMÉRNÖKI SZAK-on az oktatási idő 2 év (4 félév). Itt olyan szakemberek továbbképzése folyik, akik képesek az önkormányzati- és magánszférában ellátni a zöldfelület-gazdálkodási feladatokat. A szakmérnököknek ismerniük kell a kerttervezés általános vonatkozásait és a kertépítészeti tervdokumentációk alapján az építés gyakorlati kivitelezéseit és a zöldfelületek fenntartását.

A KERTÉSZETI TERMÉKMENEDZSER SZAKMÉRNÖKI SZAK-on az oktatási idő 3 félév . A szak képzési célja, hogy az agrár és kertész diplomával rendelkezők feleljenek meg a világpiac diktálta feltételeknek, ismerjék a versenypiac működését, legyenek képesek az egyes gazdasági események elemzésére és tudják azt alkalmazni a marketing és menedzsment területeken.

A NÖVÉNYVÉDELMI ÉS TÁPANYAGGAZDALKODÁSI SZAKMÉRNÖKI SZAK oktatási időtartama 2 év (4 félév). A szak képzési célja az l-es forgalmi kategóriájú növényvédő-szerek felhasználására is jogosítvánnyal rendelkező szakemberek képzése, akik a növényvédelmi munkák mellett képesek ellátni a tápanyag-gazdálkodással kapcsolatos feladatokat is.

A SZŐLŐTERMESZTŐ ÉS BORÁSZ SZAKMÉRNÖKI SZAK-on az oktatási idő 3 félév. A szakon a képzés célja, hogy a hallgatók ismerjék a szőlő és bor ágazat új elméleti és gyakorlati eredményeit, a szőlő biotermesztését és borászat technológiai, technikai és piaci vonatkozásait.

A ZÖLDSÉGHAJTATÓ ÉS GOMBATERMESZTŐ SZAKMÉRNÖKI SZAK (oktatás idő: 3 félév) célja, hogy a hallgatók megismerjék a legfontosabb hajtatott zöldség és gombafajok termesztéstechnológiáját. Valamennyi szakmérnöki szakon kétszer egy hét a félévenkénti konzultációs idő, a képzés szakdolgozat készítéssel és záróvizsgával fejeződik be.

A szakmérnöki-képzés önköltséges, a létszámtól és ráfordítástól függő tandíj 45-50 ezer forint félévenként. Jelentkezési határidő: 2000. augusztus 31.

A szakmérnöki szakokról bővebb tájékoztatást ad a KF Kertészeti Főiskolai Kar Továbbképzési Csoportja, 6000 Kecskemét, Erdei Ferenc tér 1-3. Tel.: 76/517-638, Telefax: 76/517-601.

Dr. Lévai Péter főigazgató

SZOMORÚ SZOBROK

Mintegy négy évtizeddel ezelőtt Kecskemét akkori népművelési felügyelője, Heltai Nándor kezdeményezte, hogy a városban alakítsanak ki egy szoborparkot, ahol a település egykori nevezetes alakjainak állítanának emléket. Az ötletnek szerencsére akadtak támogatói. Helytörténészek, írók, képzőművészek egyaránt örömmel üdvözölték a tervet. Sikerült meggyőzni a város vezetőit az elgondolás helyességéről, s a hely kijelölésekor úgy döntöttek, hogy legyen ez a múlt értékeit felidéző emlékhely a vasútállomás melletti parkban, a múzeum melletti sétányokon.

Az örvendetes felbuzdulás után néhány év alatt elkészült húsz szobor. A hatalmas és öreg fák alatt a keskeny sétányok mellett embermagasságú talapzatokon egyforma nagyságú portrék. Az alkotások művészeti értékét kezdettől fogva bírálták egyes szakemberek. Ám az a vélemény kerekedett felül, hogy a múltat idéző, a város nagyjai iránti érdeklődés ébrentartására ezek is megfeleljenek. Magasabb esztétikai értékű művek készítésére rangosabb művészeket kellett volna megbízni, ám ekkor arra nem lett volna pénz, mint ahogyan ma sem lenne.

A kezdeti lelkesedés után különböző okok miatt a szoborpark bővítése elakadt. Így adódott, hogy Mátyási József költőnek, Mathiász János szőlőnemesítőnek, Gáspár András tábornoknak, Gyenes Mihály mérnöknek, Sántha György költőnek, Lestár Péter polgármesternek és Nemesszeghyné Szentkirályi Márta zenepedagógusnak már nem jutott hely. És másoknak sem, akiket nem szabad elfelejteni.

Lehangoló az is, hogy szélesebb körben a mai napig nem kísérte igazi érdeklődés ezt az emlékhelyet. Ma sem. A másik, ami már bosszantó, és kritikára ingerel, hogy a szoborpark nagyon elhanyagolt. Gondos kéznek, törődő gondoskodásnak nyoma sincs. Hiányzik egy eligazító, nagyobb ismertető - magyarázó tábla, a szobrok talapzatán rossz helyen vannak a parányi ismertető szövegek, földig kell hajolni, ha el akarja olvasni azokat valaki. A város történetírójának, Hornyik Jánosnak csúnya, repedezett talapzat jutott osztályrészül.

Fényes Elek festőművész neve ugyan olvasható a talapzaton, de a portré már hiányzik róla. Kada Elek polgármester, Kacsóh Pongrác zeneszerző szobrán olvashatatlan az eligazító szöveg. A környezet csúnya, taszító, nagyon elhanyagolt összességében.

*

Hallom, olvasom, hogy a város vezetése hamarosan felújítja, szebbé varázsolja a hírös város főterét. Magyarország legszebb terét. Dicséretes elgondolás. Itt jut eszembe, hogy a főtérhez nincs messze a jobb sorsra érdemes szoborpark.

Írta: Varga Mihály

Megújul a vadaspark

Póluscenter. Tesco. Multicégek. Fejlődő város. De mit lát ebből a Vadaskert szomorú szemű rókája? Betont. Rácsot. Rogyadozó ketreceket. Vajon boldogok lennénk-e, ha társunktól elszakítva nyomorban kellene élnünk? Boldogok lennénk-e, ha bűzlő, rohadó ételeket kellene ennünk? Boldogok lennénk-e, ha ketrecbe zárva még azt várnák tőlünk, hogy jókedvűnek mutatkozzunk? Ha a hangos vonat zaja percenként zavarná meg nyugalmunkat?

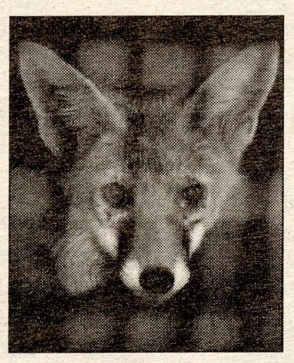

Ezek persze ironikus kérdések. Hiszen mi emberek vagyunk. És az embert "természetesen" nem lehet az állathoz hasonlítani. De ha vesszük egy kicsit a fáradságot, belegondolhatunk: az állatoknak is vannak jogaik! Joga van ahhoz - mint ahogyan az embernek is - hogy éljen. Hogy a fajtájának megfelelő helyen éljen. De ha már arra kárhoztatta az ember, hogy bezárva mutogatják, legalább megfelelő körülményeket nyújtson számára. Az állatnak, aki ellentétben velünk, emberekkel, követelni sem képes jogait. Úgy tűnik, hogy a tarthatatlan állapotok most már cselekvésre ösztönzik a kecskeméti városképért felelősséget érző közszereplőket is.

- A kecskeméti Vadaskert alapítványi formában működött, később pedig közhasznú társasággá vált. Mikor jött létre az alapítvány, és miért volt szükség a változtatásra? - kérdeztük Fekete László, önkormányzati képviselőtől, aki összefogja a Vadaspark megújításának programját.

- A Kecskeméti Vadaskert Környezetvédelmi Alapítvány még Katona László polgármestersége alatt jött létre. Erre azért volt szükség, mert nem tudták eldönteni, milyen formában működjön a Vadaskert. Végül ez a variáció bizonyult a legjobbnak. KHT-vá pedig azért kellett válnunk, mert korábban csak élelmiszeripari cégek tudtak minket támogatni kimaradt élelmiszerekkel. Jelenleg már más cégek is támogathatnak minket, hiszen az adományokat így el tudják számolni egyéb ráfordítás címén. Két éve indítottuk el a folyamatot, a közgyűlésen pedig idén márciusban ment át a kérelem.

- Hogyan épül fel ez a KHT?

- A KELE és a FIDESZ megállapodott, hogy közösen próbálják megoldani a feladatokat. Így a KELE által felkért tagokból áll a kuratórium elnöksége, az ellenőrző bizottság feladatait pedig a FIDESZ látja el. A kuratórium öt olyan szakemberből áll, akik valamilyen módon mindig kapcsolatban voltak a Vadaskerttel, az ellenőrző bizottság pedig 3 tagból áll. Hozzátenném, hogy a KELE hivatalosan is bejelentette, hogy támogatja a Vadaskertet, függetlenül attól, ki vezeti azt.

- Mi következett ezután?

- A jogi és egyéb munkák után elhelyezési tervet készítettünk az egész park felújításához, kibővítéséhez. Leltárba vettük az állatállományt is. Már rég felmerült az a gondolat, hogy a Vadaskertet ki kellene vinni a Csalánosi erdőbe és szafari jelleggel működtetni. Ez az ötlet valóban csodás, csak anyagi lehetőségeink korlátozottak, az áttelepítés és megvalósítás pedig kb. kétszer annyiba kerülne.

- Elkezdődtek már a munkálatok a Műkertvárosban?

- Igen, elvileg és gyakorlatilag egyaránt. Az átalakításhoz és kibővítéshez a tervek készen vannak, a kapu terve jelenleg engedélyeztetés alatt van. Megindult a régi kerítés lebontása, amit nemsokára a betonlap elkészítése követ. Megtörtént a közeli erdő fáinak felmérése, ugyanis sajnos vannak olyan fák, amelyeket ki kell vágnunk rossz állapotuk miatt. Ezzel együtt folyamatosan halad az erdő feltakarítása is. A fatelepítést a nagyobb munkálatok végeztével szeretnénk elkezdeni, amikor már megvannak az utak, karámok.

- Tervezik-e, hogy újabb állatokat telepítenek a Vadaskertbe?

- Természetesen igen. A Budapesti Állatkert volt igazgatójával már beszéltem erről. Egyébként ő a kuratórium tiszteletbeli elnöke is. Vele állapodtam meg arról, hogy megnézi a területet és javaslatot tesz, milyen állatokat tudna itt elképzelni. Mindenképpen szeretnénk oroszlánt és kengurut...

- Milyen támogatásból tudják a felmerülő költségeket fedezni?

-Húszmillió forintunk már megvan a közművesítésre, az építkezésnél pedig nagy cégek vállalták az anyagbeszerzést és kivitelezést kedvező áron. Szeretnénk fotókat készíteni a park lakóiról, melyeket az iskolákban lehetne terjeszteni, népszerűsíteni. Természetesen nagyon számítunk a kecskeméti polgárok pénzbeli segítségére is. Örülnénk, ha legalább egy kis összeggel támogatnák az emberek a munkálatokat, hiszen ez a megújult Vadaskert elsősorban a kecskeméti lakosok örömére szolgálna: kellemes környezetben, még több állatot tudnának megtekinteni. És nem is kellene messzire menni érte. Kérjük tehát, bárki, aki szeretné a Vadaskerti munkálatokat segíteni, támogasson minket, - kérte a beszélgetés végén Fekete László.

Ezekért az állatokért csak mi tehetünk valamit. Összefogással, egy kis pénzzel, adományokkal. És ha ezek a vadak megfelelő körülmények között élhetnek, talán mi is szívesebben megyünk ki a Vadaskertbe. Szemébe nézni a rókának.

Számlaszám: 11732002-20346160.

Írta:

Nagy Nikoletta **Kiss Krisztina**

Ellenvélemény

Helyi médiákból árad a vadas parkért (csupa kisbetűvel) "aggódók" gyűjtési hisztériája. Alaphelyzet: ezek a szerencsétlen állatok természetes élőhelyükből elrabolva kerültek közvetve vagy közvetlenül pénzéhes állatkereskedők útján ide. (És más hazai állatbörtönökbe.) Egyik sem szabad akaratából döntött a ketrec mellet. Ezen hazug intézmények az állatok otthonát soha nem tudják visszaadni. Az állatok börtönőrei és a gyűjtés résztvevői állítják: "ez Kecskemét büszkesége", "aki az állatokat szereti adakozik". "A gyermekek oktatását segíti, állat szeretetre nevel." Hazugság! Torz ember-állat kapcsolatot idealizál. Nekik tetszik, hogy szőrös bohócként fel-alá járkálnak ketreceikben, gubbasztanak egy sarokban, minden természetes ingertől mentesen, depressziósan élik le életüket. Hatalmas mozgásigényük elfojtva. Nem értem, a rabság miért gyönyörködtet?! Mennyivel szebb, oktatóbb, ha szabadon vonulnak a szavannán nagy csapatokban fajtársaikkal, új legelőt keresve. A majmok egyik fáról a másikra ugrándozva hatalmas területeket bejárva. A madarak nagy kolóniákban röpdösve fáról-fára, bejárva az erdőt, ízesebb gyümölcsök után kutatva. A ragadozók kilométereket barangolva új, ízesebb prédára lesve.

Úgy ahogyan azt év milliók óta teszik. Így mutathatják igazán, tisztán természetes mivoltukat. Ez ma már TV-ben nyomon követhető. A beavatkozás nélküli tanulmányozás az igazi állatbarátság. A természetes élőhely megóvása lenne az igazi segítség számukra. Ezek a szerencsétlen lények nem ide valók!!! "Tigrisház, kifutó, beton medence, kerítés, rács kapu, ilyeneket hol látunk a természetben?!

Azért kaptuk az uralmat a földön, hogy bölcsen döntsünk. A gyengébb lényeket, magunk dicsőségére, tiszteljük, óvjuk, hisz nélkülük szegényebb környezetünk. Nem tudom, mit szólna a KELE jeles képviselője, ha a fiát egy bantu törzs elrabolná, Afrikában ketrecbe zárná és mutogatná a bennszülött gyerekek okulására, hogy ilyen a fehér ember! Az állatoknak is van fájdalma, szenvedése, örömszerzése.

Kecskemétiek, ne támogassák az állatbörtön felélesztését!

Csekély reménnyel:

Csányi József

Enni vagy nem enni?

A televízió reklámjában fiatal nő gyümölcsdaraboktól hemzsegő joghurtot eszik. Szemembe néz, és mintha csak nekem küldené mosolyát, üzenetét a képernyőn át, elmondja, hogy ő ettől lesz fitt. Elindulok a hűtő felé. Micsoda véletlen, pont ilyen joghurtot találok! Epres: a kedvencem! Természetesen nem magyar, hanem német. A németül nem tudókra figyelemmel, a doboz oldalán szereplő, apró betűs, magyar nyelvű szöveg arról tájékoztat, hogy természetes aromát tartalmaz. Hozzáteszi, citromsav, kalciumfoszfát is van benne. És persze eper. Mesterséges anyagtól mentes, hirdeti a fél gombostűfejnyi felirat. Káprázik a szemem, mire végigolvasom. A német szöveg is hangyányi, mindegy, mert úgysem értem. Lehet, hogy erre spekulálnak?

Rég lement a reklám, de nem tudok elszakadni a témától. Elgondolkozom, ugyan mit keres citromsav, meg kalciumfoszfát egy joghurtban. Utánajárok - előtte megeszem a joghurtot -, és begyűjtöm az összes létező szakirodalmat. Már ami Magyarországon megjelent. Elképesztő, hogy milyen kevés anyag foglalkozik az élelmiszerek adalékanyagaival! Egy-két füzeten, (helyi és országos) cikken és szórólapon kívül nem jelent meg más. Nálunk biztosan nincs igény rá.

Többé nem veszek epres joghurtot. Másfélét sem fogok venni. Tudják, miért? Mert nem eperből van. Egy Ausztráliában honos fa forgácsát felfőzik, vízzel és alkohollal kezelik, és adalékanyagot tesznek hozzá: Készen van az eper íz. A konzervgyárakban elhasznált, préselt gyümölcshús-vázakat cukorral, vízzel, citromsavval, kalciumfoszfáttal és algából készített sűrítőanyaggal dúsítják: Ezt nevezzük epernek.

Faforgácsból még mi mindent nem készítenek! Csokoládé és vanília aromát; növényi olajból pedig alma-, ricinusolajból őszibarack-, gombából kókuszaromát készítenek. Készítenek? Gyártanak. Természetesnek ugyan természetes aroma, növényekből vonják ki, mégsem abból, amire gondolunk.

Ennél rosszabb dolgok is történnek a fejünk fölött. Míg a természetazonos aromákat kémiai úton állítják elő és ugyanazon összetételű vegyületet kapunk, a mesterséges aromákat szintetikus módszerekkel állítják elő és valami "más" anyagot raknak elénk. Azóta vált világossá számomra, amióta úgymond - paranoiássá válva - végigolvasom a fogyasztóvédelmi törvény által a termékek külső csomagolására - 1998. január 1-je óta - kötelezően előírt összetételjelző címkéket. Megjegyzendő, hogy az aromák feltüntetése ugyan kötelező, de a pontos elnevezésük nem!

Mindezt az élelmiszeripar robbanásszerű fejlődése tette lehetővé. Különféle eljárásokkal - fizikai és kémiai - ma már több mint 700 engedélyezett adalékanyagot használnak föl, amelyek funkciójuk szerint különbözőek lehetnek:

1. Színezékek, amelyektől a termék külső megjelenése tetszetősebbé válik. Főként üdítő- és szeszesitalok, fagylaltok, margarin, sajt és haltermékek készítéséhez használják föl őket. Némelyikük allergiát, csalánkiütést, asztmát, májkárosodást okozhat.

2. Tartósítószerek (benzoátok-nitritek-nitrátok stb.) amelyek a romlás késleltetésével növelik a termék eltarthatósági idejét. Pékáruk, szárított gyümölcsök és zöldségek, haltermékek, szószok, üdítőitalok stb. tartósításához használják őket. A több ezer kilométeren átszállított banánt befújják "valamivel", ami a héján keresztül beleszívódik a gyümölcshúsba. Mit gondolunk, mitől olyan szép az a banán? Attól, hogy útközben beérik?

Némelyik tartósítószer csalánkiütést, asztmát, májtúlterheltséget, fejlődési rendellenességet, rosszullétet, fejfájást, hasmenést, anyagcsere-, idegrendszeri, pajzsmirigy működési zavarokat okozhat, kisgyermekeknél meggátolhatja a vörösvértestek oxigénfelvételét, egyik-másik - más anyagokkal együtthatva - elősegítheti a rák kialakulását.

3. Antioxidánsok: szintén az eltarthatóságot segítik elő. Margarinokban, zacskós levesekben, majonézben, rágógumiban, pékáruban, fagylaltban, olajokban stb. használják. Néhányat betiltottak, mert gyengítik az immunrendszert. Némelyikük allergiát, rosszabb esetben fejlődési rendellenességet, máj-, pajzsmirigy-elváltozásokat okozhat.

4. Sűrítőanyagok: a termékek kívánt állagát, sűrűségét segítik elő. Többnyire hús- és sajtkészítményekbe, lekvárokba, fagylaltokba, csecsemőételekbe, pékárukba, tésztatermékekben instant italokba teszik. Némelyikük allergiát, bélgyulladást, fekélyt okozhat.

5. Emulgeálószerek: javítják a termék állagát, szabályozzák a szemcsésséget, krémszerűséget, elősegítik a vízben való oldódását. Felhasználási területük széles: pékáruk, húskészítmények, édességek, öntetek stb. Rendkívül veszélyesek, mert megváltoztatják a sejtmembrán áteresztőképességét, ezáltal - a táplálékkal együtt - a szervezetre káros bomlási termékek, adalékanyagok, allergiát okozó táplálékot is bejuttatják oda. Ma még alig tudunk különféle mérgezéseket okozó hatásukról, annyit azonban igen, hogy némelyikük allergiát, bélmegbetegedéseket okozhat.

6. Savanyúságot szabályozó anyagok: sokfunkciós adalékanyagok, mert savanyítanak, zselésítenek, tartósítanak, emulgeálnak, szilárdítanak, valamint kelesztő és antioxidáló tulajdonságokkal is bírnak (citrátok, (-di- és -poli)foszfátok, lúgok, savak). Pékárukban, húskészítményekben, burgonyatermékekben, koffeintartalmú üdítőitalokban stb. használatosak. Némelyikük csontritkulást okozhat, megváltoztathatja a vérképet, a mellékvesekérget, a mellékpajzsmirigyet, terhes kismamáknál étvágytalanságot, hányást, súlycsökkenést, kóros légzésfokozódást okozhat, kisgyermekeknél hiperaktivitást válthat ki.

7. Ízfokozók és aromák (-glutamátok): már szinte minden termékben benne vannak. Élettani hatásaik körében egyesek halántéktájú nyomást, fej-, nyak- és hátfájást okozhatnak, növelik az étvágyat, szapora szívdobogást, gyengeséget, allergiát, látászavarokat idézhetnek elő.

8. Csomósodást és lesülést gátló anyagok: szintén a termékek fizikai tulajdonságait (szórhatóságát, összetapadását) javítják. Némelyiket műanyagokkal vegyítik, és élelmiszerek viaszos bevonásához használják. Egyelőre róluk is keveset tudunk.

9. Édesítőszerek és cukorhelyettesítők: diabetikus és "light" termékek. Étvágybefolyásoló hatásuk miatt nemhogy elősegítik a súlycsökkenést, hanem éppen hogy súlygyarapodást idéznek elő. Némelyik hólyagdaganatot, arra érzékenyeknél allergiát, fejfájást, kábultságot, rosszullétet, emlékezetkiesést, látászavarokat, hiperaktivitást okozhat. Egyik-másik - az állatkísérletek során - hólyagdaganatot okozott. A diabetikus termékek ára átlagosan kétszerese a "normál" élelmiszereknek.

Az Európai Unió a '60-as évektől kezdődően minden adalékanyagnak adott egy nagy E betűvel kezdődő jelzést, amely - funkciója szerint - 100-as, 200-as, 300-as és 400-as. A további fejlődésnek (?) köszönhetően már az E 1521 (polietilénglikol) is ismert, amely - szerencsénkre - ártalmatlan adalékanyag. Az E 952 már nem annyira: a ciklamátok (E 952) károsíthatják a herét és a spermiumokat. És hogy hol, mely termékben találkozhatunk velük? Például a "leveles", 20-as C-vitamin drazsében!

Az Európa Tanács 2176 aromát vizsgáltatott, amelyek közül mindössze 391-et minősítettek ártalmatlannak, 180-at egyenesen veszélyesnek, míg a többi 1605 valahol a kettő között található, ám pontosan még nem lehet megmondani, milyen káros élettani hatással rendelkeznek. Vannak olyan országok, ahol már sokat betiltottak, illetve felhasználási körüket és mértékűket korlátozzák, míg más országokban újra engedélyezték. Nyilvánvaló, hogy minden embernél különbözik az egyéni érzékenység; az adalékanyagok egymásra hatása sem ismert. A zavart fokozza, hogy egy német egyetemi gyermekrák-kutató klinika eltérően értékeli az adalékanyagokat (Például az E 330 esetében - citromsav -, szöges ellentétben áll az a megállapítás, hogy szájpenészt, gyulladást okozó, rákkeltő anyag, azzal a másik véleménnyel, mely szerint ártalmatlan adalékanyag). Azonkívül az élelmiszerek sajnálatos módon környezeti eredetű szennyeződéseket, különféle szermaradványokat, sugárkezelt, génmanipulált anyagokat tartalmazhatnak, az élőállatokat hormonnal kezelhették. Az élelmiszeripar cinizmusára jellemző módon, nem helyettesítik más, ártalmatlan adalékanyagokkal az ártalmasakat.

Közép-Kelet-Európába - hazánkba és városunkba - csakúgy özönlenek a külföldi termékek. Az utóbbi tíz évben Magyarországon meghatszorozódott a választék: jó 45.000 féle terméket ehetünk. Van tehát miből választani, azonban jobb lenne szelektálni. Például nem kellene megenni a brit kergemarhahúst, a dioxinos német csirkét, a vegyszeres belga kólát, a génkezelt amerikai szóját. De honnan tudom, hogy honnan jött az a termék? A marhalábszárra nem lesz ráírva - vagy talán nem importálunk Angliából, amíg kergék a marhák? Ez nyilván így van, csak amíg a botrány ki nem pattant, ugyan mennyi kerge hamburger fogyott nálunk? Sajnos nincsenek hivatalos adatok, mert nem teszik közzé őket. A kór lappangási ideje 10 év! Hazánkban egy (sic!) műszer talán már van a dioxin bemérésére. Sajnos a kimért, gyűjtőcsomagolt termékeken nem látom az - apró betűs - összetételt. Érdeklődjek a gyártónál, amelyik mindent tagad.

Végezetül - az élvezet kedvéért - leírom a 61 grammos zacskós rákleves összetételét: Tészta, konyhasó, rákaroma, kukoricakeményítő, ízfokozó (E 621), fűszerek, cukor, növényi zsiradék, szárított rákhús por (2 %), élesztőkivonatpor, póréhagyma pehely, szójaszószpor, paprikaolaj, étkezési sav (E 330) és csomósodást gátló anyag (E 551). Nézzük, mi az, ami benne van! Ízfokozó (E 621): Nátrium-glutamát. A már említett nyak-, hát- és fejfájást, halántéktájú nyomást, gyengeséget, szapora szívdobogást válthatja ki az arra érzékeny embereknél. Az étkezési savat (E 330) és a csomósodást gátló anyagot (E 551: szilícium-dioxid) tekintsük ártalmatlan adalékanyagnak. Nem is rossz arány, tekintve, hogy 3 adalékanyagból kettő veszélytelen, míg csupán 1 veszélyes. Azonban nem ismerjük a rákaroma pontos összetételét, mert a törvény értelmében nem kötelező csupán lehetőség - annak feltüntetése. Tehát nyitott kérdés marad, vajon rákot okoz-e a rák. De folytatva a kritikai észrevételek sorát, mivel az új élelmiszer törvény rendelkezése szerint élelmiszerek összetételét csökkenő sorrendben kell föltüntetni, a felsorolásból kitűnik, hogy a zacskós rákleves mindössze 2 százaléka - az előkelő 9-ik hellyel büszkélkedő, 1,22 grammnyi - szárított rákhús por, míg a 3-ik helyet szerezte meg a rákaroma, de még 5-ik helyével az ízfokozó is beelőzte szegény rákot, amely ezúttal is hátrafelé megy. A rákleves 98 %-a nem rák. Ennyi.

Inkább jóféle házi húslevest ennék, telerakva dioxinmentes csirkével, nem kerge marhával és pestiséből kigyógyult, hazai sertésből. Van még ilyen? Persze mielőtt végképp elveszíteném a fejem, próbálom meggyőzni magam, hogy… ugyan mivel? Hogy az állatkísérletek eredményei tévesek? Vagy azzal, hogy ha rákos leszek, nem a tömérdek elfogyasztott chips-nek és kólának, hanem Csernobil máig ható következményeinek vagy másnak tudható be? Az anyukák megnyugtatására szolgáljon, a bébiételek egyelőre nem tartalmaznak ismert egészségkárosító anyagot. Persze mindannyian legyünk kritikusak, ne vegyük be a reklámok szövegeit és mindenfélét a szánkba, hanem szelektáljunk, mert jogunk van hozzá.

(forrás: Ökológiai Stúdió Alapítvány - Az élelmiszerek adalékanyagai (1997 - 2. kiadás); eledel-E? (1999)

Írta:dr. Benczúr Csaba

Jegyzet a jegyzethez

Ujlaky testvérünk cikkének első passzusát a legnagyobb kedvességgel megtoldom egy-két gondolattal. Ő egy televíziós közvélemény kutatásról ír, amelyen a megkérdezett nézők negyede azt válaszolta, hogy örökbe fogadna cigánygyereket. Ő ezt soknak tartja. Én nem... Ezzel nem azt akarom mondani, hogy elhiszem, hogy társadalom minden negyedik tagja cigánygyerekre vágyik... Nem... Az a baj testvérem - szopom a szíved, ezt neked írom -, hogy voltál olyan aranyos, hogy írtad le azt az abszolút számot, ahányan igent vagy nemet mondtak. Így az is lehet, hogy négy telefonáló volt, egy igennel, három nemmel válaszolt. Szerintem azért nem írtad le ezt az adatot, mert szégyellted, hogy milyen kevesen telefonáltak. A negyedet így is úgy is kitehette a hathétszázetezer cigány reprezentációja, úgy gondolom, a háromnegyed a "romakekec" véreiből tevődött össze.

Szerintem az örökbefogadók keresik a cigánygyerekeket, ezt reprezentálhatja az is, hogy a szűk cigány baráti körömben három asszony is nevel cigánygyereket, érzelmes legendákat lehetne ezekről a történetekről írni...

Külföldiek is keresik a cigánygyerekeket, erről dr. Czeizel Endre beszélt egy előadáson. Dr. Kovács Gyula a GYIVI igazgatója is megerősítette ezt az állítást, fényképeket mutatott kanadai, USA-béli, svédországi környezetben élő cigánygyerekekről, egy olyan is volt köztük, aki eredetileg dongalábú volt, tizenkétszer kellet műtení, hogy tudjon járni. ... Megkérdezem: hol lehetnek az emberi szeretetnek a határai ???

Ide kívánkozik még: úgy, ahogy én csak felvállaltam hat cigánygyereket, ötöt csak úgy... kéthárom-négy évre. Egyet fél éves kora óta (most 11 éves). Ő a Baba. Így hívjuk. A cigánytörténelemben volt már sok Baba nevezetű személy. Őbenne azt tanulmányozhatom, hogyan esik csapdául az asszimilációnak, és azt: hogyan integrálódik.

Visszatérve a "közvélemény kutatáshoz" - bár sejtem ki tette -, enyhén szólva diszkriminatívnak tartom. Mert várható volt az eredmény. Érdemes lenne egyszer egy ilyen alkalommal azt megkérdezni - tudom, hogy abszurdnak tűnik -, hogy ki akar mától kezdve cigány lenni? Szerintem senki nem jelentkezne. Ha pedig a cigányokat kérdeznék meg, hogy ki akar közülük magyar lenni: sorban állnának.

Na, ez az: ez mutatja, hogy valahol beteg a cigányok identitástudata.

Írta:
Agócs Gy. Imre

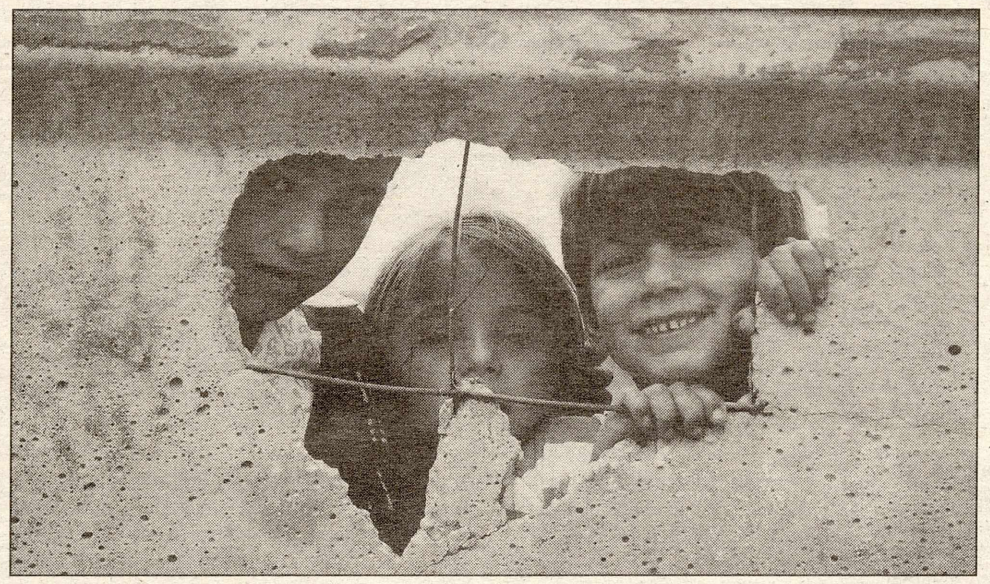

Magyar - cigány kézfogó

Elsőként alakult meg az országban Cigánypártoló Magyarok Köre Kecskeméten, a helyi Cigány Kulturális és Módszertani Központ hozta létre. Mintegy nyolcvan résztvevővel indul a Kör, elsősorban kecskeméti polgárok léptek be, de vannak köztük budapestiek is. Tiszteletbeli elnöknek dr. Szécsi Gábor polgármestert kérték fel, de ő külföldi útja miatt nem lehetett jelen. A körben olyan szakemberek vannak, akik tevékenységükkel valamiképp kapcsolódnak a Cigány Kulturális és Módszertani Központ munkájához. A Cigánypártolók Körének ügyvezetője Karádi Mihályné, vele beszélgettünk.

-Hogyan született a Kör megalapításának ötlete?

-Származás szerint magyar vagyok, de férjem cigány volt. Ezért rokonaim egy része cigányember. Az első cigány kisebbségi önkormányzat képviselője voltam, most a Cigány Kulturális és Módszertani Központ tagja. Tehát sokat mozgolódom cigányok között, engem is annak tartanak. Régi kellemes tapasztalatunk cigány politikus társaimmal, hogy a magyarok minket valami megfoghatatlan szeretettel vesznek körül. Egyszer csak azt vettük észre, hogy egyesületünk körül kialakult egy olyan magyarokból álló szakmai gárda, akik rendkívül sokat segítenek nekünk ellenszolgáltatás nélkül. Ebből jött az ötlet, hogy egyesítsük ezeket az embereket egy olyan laza szervezeti formába, ami sem egymással, sem az egyesülettel szemben nem jár semmiféle kötelezettséggel. Ezért találtuk ki a Kör elnevezést.

- Mi a célja a körnek?

- Több célja van. Elsősorban üzenet a magyaroknak, akik vállalják azt a nemes gesztust, hogy kiállnak a közvélemény elé, cigányság iránti szimpátiájukat kifejezve, ez óriási erkölcsi fegyvertény a többi magyar részére. A cigányoknak pedig micsoda nemes és bátorító tett az ő elismerésük érdekében. Ez az etikai jelentősége a Kör megalakulásának. Van egy kicsit prózaibb, gyakorlatiasabb része is a dolognak. Mivel a Cigány Kulturális és Módszertani Központ már átölel a cigányok felemelésének segítségével kapcsolatos minden problémakört, az ezekkel foglalkozó terveket elküldjük a Cigánypártolók Körének egyes szakosított csoportjainak tagjaihoz, ők véleményt adnak, ötleteket sugallnak, esetleg kapcsolati tőkéjükből felajánlják a megfelelő szakembereket. Ezek óriási dolgok. Kecskeméten kevés a cigány értelmiségi, mi szinte csak a magyarok segítségére számíthatunk. Ha valamilyen formában összefogjuk őket, ez ösztönzően hat majd segítőkészségükre.

Csillagnéző

KOS. Itt az ideje, hogy megmutassa, mit tud. Augusztusban az. önkifejezés, az életöröm, a játék és szórakozás áll a középpontban, s a munkahelyén is számíthat egy kis kalandra. Rövidebb utazásai szerencsések lehetnek, iratait azonban ne felejtse magával hordani, mert meggyűlik a baja a hatóságokkal.

BIKA. Előfordulhat, hogy mostanában nehezen tudja megfogalmazni céljait, s ha mégis sikerül, a megvalósítás során érhetik kellemetlen meglepetések. Legyen ebben a hónapban fontosabb a család, mint a karrier, s ha otthon rendet rakott, csak utána összpontosítson karrierjére.

IKREK. Az állandó jövés-menés eredendően fontos Önnek, s most bőven része is lehet benne. Egyelőre azonban csak kisebb utazásokat tervezzen, mert ha hosszabb útra indul, sok bosszúsággal kell számolnia. Foglalkozzék komolyabban saját énjével, próbáljon változtatni önkifejezési módján.

RÁK. A leghasznosabb ebben a hónapban, ha energiáit a pénzügyekben kamatoztatja, de ebben most csak önmagára számíthat. A tőzsdézést, szerencsejátékot hagyja másra, ez a terület most nehezen áttekinthető az Ön számára. Ha nehézségei akadnak, bátran vonuljon vissza kuckójába egy kis meditációra.

OROSZLÁN. Ez a hónap igen alkalmas arra, hogy áttekintse, átértékelje mind a partnerviszonyát, mind a baráti kapcsolatait. Ne hozzon azonban végérvényes döntéseket, még akkor sem, ha erre nagy kísértést érez. Gondolatai a pénzkereset körül forognak, és ebben egy kis szerencsére is számíthat.

SZŰZ. Gyakran találhat csukott ajtókra mostanában, ha ügyeit akarja intézni. Akadályok jelentkeznek a hivatásában, nehezebben ért szót munkatársaival. Óvakodjék azonban az epés megjegyzésektől, akár önmagát kritizálja, akár másokat. A hónap végére, ha nem is szűnnek meg, de enyhülnek a kellemetlenségek.

MÉRLEG. Leginkább attól kell tartania, hogy barátai unszolására több kockázatot vállal a kelleténél. Nem feltétlenül anyagiakról van szó: az is lehet, hogy érzelmi ügyekben hazárdírozik. Mindenféle utazását alaposan tervezze meg, mert a nagyvonalúságot most "bünteti" a Szaturnusz.

SKORPIÓ. Otthonában kellene rendet raknia, mert az elhanyagolt problémák rossz hatással vannak munkájára, karrierjére. Nem könnyű azonban a feladat, mert még azt sem látja tisztán, melyik végéről kezdjen a munkának. Talán ahol éppen éri, s majd csak kiderül valami.

NYILAS. Utazós hangulatban lesz ebben a hónapban, bár ehhez egy Nyilasnak általában mindig van kedve. Emellett azonban ne hanyagolja el párkapcsolatát, s tartsa szemmel üzlettársát is. A Szaturnusz most huzamosan ezen a területen várja a rendteremtést.

BAK. Ahhoz, hogy pénzügyeit képes legyen áttekinteni s rendbe tenni, előbb a munkatársaival kell szót értenie. Erre nemcsak hogy szükség van most, de még szerencsés megoldások is kínálkozhatnak. Mellesleg az sem ártana, ha életvitelét, egészségi állapotát komolyan szemügyre venné.

VÍZÖNTŐ. Ha az elmúlt időszakban meggyűlt a baja ügyfeleivel, vagy úgy véli, hogy csalódott barátai megbízhatóságában, most tisztázhatja a félreértéseket. Nem árt azonban, ha előbb önmagába tekint, mert előfordulhat, hogy csak saját hibáit próbálja rájuk erőltetni ("más szemében a szálkát...").

HALAK. A család, a hivatás és a munkahely kap most hangsúlyt az életében, és végre talán az is kiderülhet, mi (vagy ki) volt eddig a legfőbb akadálya előmenetelének. Párkapcsolatának alakulását most a Vénusz befolyásolja kedvezően. **L. A.**

Egy magyar múzeum Izraelben

Most, hogy a nyár elején emlékeztünk a holocaust áldozataira, és ebben az évben Izraelben lehettem, jutottak eszembe és erősödtek meg bennem a következő gondolatok a Soahról, és arról a múzeumról, amely Izraelben, Cfáton található. Ám miután kifejezetten a magyarországi zsidósággal foglalkozik, közel lehet hozzánk. Ezért is szeretném bemutatni .

A holocaustról ugyanis nem lehet eleget beszélni.

Nem lehet elégszer feleleveníteni azokat a szörnyűségeket, a pusztításokat, amelyeket végzett az emberekben, a lelkekben. Tönkretett, szétszakított erős családi kötelékeket. Megpecsételt, szétrombolt számtalan gyermek és felnőtt életét. Anyáktól szakított el örökre gyermekeket, gyermekektől vett el szülőket.

1944-ben Auschwitzban, egy édesanya a következő sorokat írta, "Istenem két és fél évet élt csupán, két tavaszt és két virágos nyarat, a deportálás szörnyű éve volt, s Auschwitz felé vitte őt is a vonat"

Eszembe jut annak a budapesti zsidó kislánynak az emlékkönyve, amelyet az 1936/37-es években írt zsidó barátnőjének, amelynek lapjait olvasgatva egy háború előtti boldog kislány életének eseményei rajzolódnak ki. A következőt írja, "ha távol lennék is Tőled, a barátság megmarad, szeretettel barátnőd: Magda" Magda, néhány év múlva az auschwitzi gázkamrák egyikében lelte halálát. Vajon a másik kislány hol végezte? A barátnőtől, aki annyira fontos és meghatározó volt, csupán ez az emlékkönyv maradt meg.

Elpusztította a zsidóság intézményeit, a temetőket a zsinagógák nagy részét, amelyek erős kötelékkel tartottak össze szilárd és biztos alapon álló közösségeket. A magyarországi zsinagógákból számtalan esetben egy lámpás, egy Tóratekercs, egy gyertyatartó, vagy a Tórából kivágott egyetlen cipőtalpbetét maradt.

A magyarországi zsidóság nagy része intézményeivel együtt elpusztult. Családok ezrei soha nem térhettek vissza, nagy részük a haláltáborok sötét és kegyetlen szenvedései között lelte halálát. Az elpusztultakra és az elpusztított közösségekre sokszor mára semmi sem emlékeztet.

Számtalan településen emlékművet állítottak a holocaust áldozatainak tiszteletére.

Nevek, amelyek emlékeztetnek azokra, akik már nem élhetnek. Eszembe jut egy tárgy, amelyet emlékeztetőül tartott meg valaki magánál. Egy ócska és szakadt télikabát, amelynek bal oldalára egy fehér színű Dávid-csillagot festettek. A csillag fölé a jól ismert sárga csillagot varrtak. Viselője megszökött a munkaszolgálatból, a sárga csillagot letépve szerette volna a küzdelmes, hónapokig tartó bujkálását folytatni. A csillag alatt azonban olajjal ráfestett csillag volt. Nem tudott megszabadulni viselője attól a szimbólumtól, amely hovatartozását, de egyben a végzetét is jelentette. A menekülése után magával vitte Palesztinába ezt a kabátot. Magával vitte arra a Földre, amely a holocaust pusztította Európából menekült zsidóságnak, Herzl Tivadar álmának beteljesedésével a világ zsidóságának otthona lett.

Annak a földnek és országnak reménye, amelyért érdemes volt túlélőként is harcolni, Izraelt, amely értelmet adott újra az életnek. Mementóként halála napjáig őrizte ezt a Dávid-csillaggal megjelölt kabátot, nem feledve azt, hogy honnan jött és miért jött, ide, Izraelbe.

A Magyar Nyelvterületről Származó Zsidóság Emlékműzeumnak anyaga felbecsülhetetlen érték.

Megannyi értékes okmány, fotó, igazolvány, anyakönyvi, házassági, halotti anyakönyv, családi iratok, naplók, amelyeket felnőttek és gyermekek százai írtak a holocaust idején, verseskötetek, rövidebb, hosszabb írások, amelyek valahol a halál küszöbén, mintegy utolsó kiáltásként születtek, számtalan a világon egyedülálló, kortörténeti, kultúrtörténeti jelentőséggel bíró dokumentum, amelynek eszmei értéke ma már felbecsülhetetlen.

A múzeum anyagának döntő többségét azok a tárgyak képezik, amelyeknek minden egyes darabja mesél és beszél valamiről, vagy valakiről.

Mesél a korról, a történelemről, egy családról, egy gyermekről vagy egy felnőttről, az életről, a halálról, a vidámságról vagy a keserűségről.

Itt minden egyes tárgynak megvan a maga meséje, és ha sokszor a tárgynak nincs is anyagi értéke, olyan eszmei tartalommal bír, amely felbecsülhetetlen.

A múzeum több mint 40.000 tárgyáról képtelenség volna egyenként beszélni.

A könyvben azt a néhány száz tárgyat kívánom bemutatni, amelyeken keresztül közelebb kerülhetünk egy olyan világhoz, amely nem lehetett a miénk, amelynek szépsége és bánata, boldogsága és boldogtalansága, a kor kegyetlensége benne élhet az utódok számára is.

Mi, akik nem éltük át a szörnyűségeket, megállhatunk egy pillanatra ezek mellett a tárgyak mellett, elgondolkodhatunk és emlékezhetünk azokra, akik ma már nincsenek, akiktől, és akikből csupán ennyi maradt: egy hajfonat, egy emlékkönyv, egy fából faragott játék, vagy egy héber szótár, amelyet a cionizmustól fűtve, valamely haláltáborban szerkesztett, talán élete utolsó napján.

Azonban gondolnunk kell azokra is, akik visszatértek, akik valamilyen csodának köszönhetően megmenekültek.

Mit hoztak ezek az emberek vissza magukkal? Képeket, emlékeket, kitörölhetetlen fájdalmat. Megannyi visszaemlékezés, napló, vers, írás született ebből a keserűségből.

A cfáti múzeum anyagában több ezer verset, hosszabb-rövidebb írást találunk a visszatértek tollából. Számtalan gyermeknaplóban olvashatunk arról a félelemről, amely az 1940-es évektől a gyermekekben volt. Petri Évike naplójának néhány sorában a következőket találtam" halljuk, hogy a németek a Dunába ölik a zsidókat, valószínűleg bennünket is, de a lövés nem fog fájni, mivel mire fájna, addigra már meghalunk, így nem félek tőle"írja ez a 13 éves kislány 1944 tavaszán.

Versek, amelyeket anyák írtak a vissza nem tért gyermekeikhez.

Milyen érzésekkel voltak a visszatértek vagy a gettókból menekültek, család és remény nélkül? 1945 májusában a szabadulás napján Preisz Erzsébet, aki a haláltáborok egyikéből menekült meg a következőket írja versében: "Hát igen, megvirradt, világos lett újra, de milyen áron? Teremtő Istenem, szabad vagyok, de eltűnt mindenki, kik a világot jelentették nekem..., velük elveszett az otthon a fészek, százszorta jobb nektek, ti mártír kedvesek, a ti hazátok az örök haza, de mit tegyünk mi, az életre ítéltek?" Mi maradt ezeknek a fiatal embereknek a lelkében? Ahogyan annak idején elindult gyalog Debrecenből Guttmann Dávid, hogy ott legyen Petach Tikva megalakulásánál, vagy ahogyan elindult Magyarországról az első, a második, majd a harmadik alija is, ezek a haláltáborokat megjártak is, ezzel az érzéssel, a cionizmustól fűtve és hajtva indultak Palesztina felé.

Egyvalamiért volt érdemes élni, egy valami hajtotta őket, az, hogy otthon legyenek, Erecben.

"Megyünk előre, vissza sem tekintve a Dunára, amelyet nagyanyáink, és anyáink vére fest vörösre, megyünk haza, hiszen nekünk nem maradt más csak a jövőnk"

Mi várt ezekre az emberekre 1947 telén? Az illegális mozgalmak, a kemény hideg téllel való küzdelem, gyalog a Brenner hágón keresztül, a Rómában ért hírek Izrael állam megalakulásáról 1948 májusában, amikor a zsidók életükben egyszer a Titus diadalívénél ünnepeltek. A több hetes hajóút utáni megérkezés a Haifai kikötőbe, menekült táborok Izraelben, vagy Cipruson. Megannyi küzdelem és megannyi vágy ahhoz az új hazához, amely majd "otthon" egyszer megadatik nekik.

Ciprusi kézimunkák, amelyeket a sátor anyagából készített egy fiatal lány, új otthonára gondolva a menekülttáborban.

Olyan tárgyak ezek, amelyeknek történetével megérthetünk, átélhetünk egy korszakot. Elgondolkodhatunk, megállhatunk egy kicsit ezeknél a tárgyaknál, amelyek beszélnek és mesélnek addig, amíg bennünk él az emlékezés.

Írta:
Somodi Henrietta

Gyermekotthonok nemzetközi sporttalálkozója

Kecskemét város millenniumi ünnepségsorozatához a Faragó Béla Gyermekotthon egy nemzetközi sporttalálkozó megrendezésével járult hozzá. Meghívásukra a magyarországi gyermekotthonokon kívül Dobsinaról és Beregszászról érkeztek gyerekek. A háromnapos esemény színhelye a Széktói Stadion volt. Itt zajlottak az atlétikai versenyszámok és a labdarúgó mérkőzések is. A sporttalálkozó előzményeiről Ádám Istvánnal, a labdarúgás szervezőjével beszélgettünk, aki először mint nevelő tanár, majd külső segítőként patronálja a Faragó Béla Gyermekotthon sportéletét.

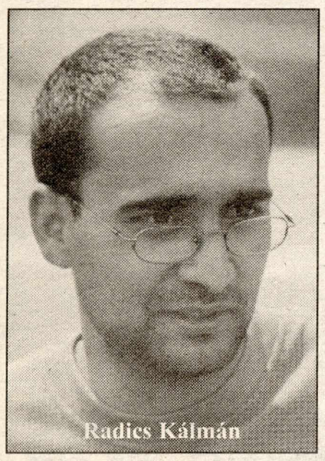

Radics Kálmán

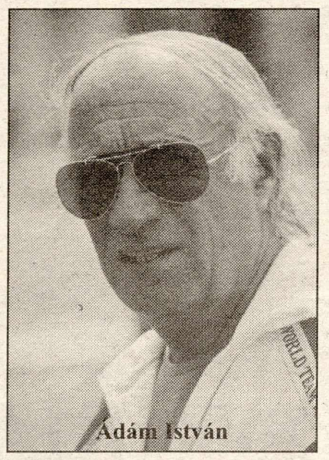

Ádám István

"START" elnevezéssel 1987-ben szerveztek először nevelőotthonokat összefogó sporttalálkozót. Ettől kezdve minden évben sor került erre az országos versenyre, amelyet megyei selejtezők előztek meg, hogy a legjobbak kerülhessenek a döntőbe. Szolnok, Fót, Kecskemét, Csillebérc, majd egymás után két alkalommal a Népstadion adott otthont a rendezvénynek. Az atlétikai versenyszámok mellett a lányok kézilabdáztak, a fiúk fociztak. Két korosztályban folytak a küzdelmek, külön a 14 év alattiak és az idősebbek. Minden sportág tekintetében igen komoly versenyeket vívtak, de különösen a 14 év felettiek a fociban. Ezeknek a találkozóknak a foci volt a csúcspontja. A mi otthonunk mindig nagy lelkesedéssel készült és általában jól is szerepelt. 1991-ben, a Népstadionban nyertünk, a következő évben pedig második helyezést értünk el labdarúgásban. 1993-ban az ország legjobbjaiból összeállított válogatott egy németországi versenyre utazott és ezzel zárult a "START" rendezvény sorozat.

-Mit jelentett a sport a gyerekek számára?

A sporttal lehetett őket lekötni. Azoknak a gyerekeknek a foci volt az életük, szinte minden mást megelőzve. Egész évben erre készültek, még hétvégeken is edzettek. Egész énjükkel erre álltak rá, nem volt idejük mást csinálni. A sportversenyekhez egyéb kulturális programok társultak, már a megyei selejtezőkön is. Ez még vonzóbbá tette számukra a találkozókat. 1987-től 1993-ig egy nagyon remek kis társaság jött össze. Köztük volt Radics Kálmán is, aki azóta az otthon sportfelelőse, a mostani nemzetközi találkozó főszervezője.

-Mi történt a "START" megszűnése után?

A sporttal együtt a kulturális rendezvények is megszűntek, a gyerekek belátható célok nélkül maradtak. Nem nagyon volt mire inspirálni őket. Nem kötötte le az érdeklődésüket semmi. Nem voltak találkozók, az otthonok elszakadtak egymástól. Ebben az időszakban került vissza Radics Kálmán az otthonba és két évvel ezelőtt vetette fel az ötletet: fel kellene újítani az otthonok közti sporttalálkozókat! Az elképzelést tett követte és tavaly sor került az I. Faragó Béla sporttalálkozóra. A megyei csapatokon kívül a külföldi kapcsolatok révén sikerült határainkon túli otthonokat is meghívni. A verseny jól sikerült és a siker tovább ösztönzött bennünket. Kálmán javaslatára a "START" folytatásaként országosra bővítettük a rendezvényt. A követségeken keresztül megpróbáltunk további külföldi kapcsolatokat keresni. Jöttek a visszajelzések, de sajnos az időpont egy kicsit elcsúszott. Ha ezt a versenyt még az iskolai időszakban szervezzük, akkor sokkal nagyobb körben valósulhatott volna meg. Néhány intézet azért mondta le a részvételt, mert a gyerekeket, főleg a kisebbeket elvitték a szülők, elmentek nyaralni, táborozni. Ebből okulva, jövőre pár héttel előrébb kell hozni az időpontot.

-Hogyan értékeli a mostani találkozót?

A vezetők és a gyerekek is nagyon jól álltak hozzá az egész megmozduláshoz. A résztvevők meg voltak elégedve az elhelyezéssel és az étkeztetéssel. Kiegészítő programokat szerveztünk számukra: volt városnézés, mozi-, uszodalátogatás. Színvonalas versenyeket láthattunk atlétikában, főleg a II. korcsoportban és ugyanígy a labdarúgásban is. Atlétikában született néhány kecskeméti érem. Fociban Beregszász és az SOS játszotta a döntőt. A kupát Beregszásznak sikerült elvinni. A díjazás költségeit a Megyei Testnevelés és Sporthivatal vállalta, a Városi Sportigazgatóság pedig helyet adott a rendezvénynek. Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata az elhelyezést biztosította a vendégek számára és más szponzorok is segítették a találkozó zökkenőmentes lebonyolítását.

-Mi lesz a további sorsa a sporttalálkozónak?

A mostaninak jó volt a visszhangja. Akik most részt vettek, tartják a kapcsolatot, de szeretnénk még szélesebb körben meghirdetni a versenyt. Célunk, még nemzetközibbé tenni a találkozót, szeretnénk minél több külföldi gyermekotthont meghívni Kecskemétre. Az eddigieket megtartva igyekszünk a támogatók körét is bővíteni. Az atlétika és a labdarúgás mellé a lány kézilabdát is tervezzük a programba. Azt szeretnénk, ha ez a verseny Kecskemét város hagyományos rendezvényévé válna.

Írta: Zsámboki Anna

Jó híre van a csapatnak...

Nagy László, a KFC vezetőedzője nem először van Kecskeméten. 15 évvel ezelőtt, mint játékos töltött itt egy bajnoki évadot. Abban az időben úgy látta, hogy az emberek jobban szerették a labdarúgást, a KTE-KSC közötti rivalizálás ellenére, melynek személy szerint ő is részese volt. Egy éve mint vezetőedző irányítja a kecskeméti gárdát. Mostani tapasztalata szerint a 110 ezres városban elhanyagolják ezt a sportágat.

Tavalyelőtt kiesett a csapat, majd szerencsés körülmények között bent maradt az NB I-ben, ami ma már NB I/B és ez a csapat most 4. lett a bajnokságban. Ezek után elszomorító, hogy egy-egy mérkőzéstől eltekintve nagyon gyér a nézőszám. 3-400-an jönnek ki a meccsekre, nyerhetünk 5:0 ra vagy akármennyire. Akik kint vannak, azok egy része valóban szurkol a csapatnak. A másik része pedig, amit már sokszor elmondtam, nem éppen megfelelő stílusban kritizálja a csapatot, a játékosokat, még ha jól játszanak is. Ez bosszantó, amikor az ember dolgozni akar, eredményeket szeretne elérni. A csapat körül most rend és fegyelem van minden téren. Úgy érzem, hogy az elvárásoknak megfelelően, sőt azt hiszem azon felül teljesítettünk. Induláskor az volt a célkitűzés, hogy biztosan bent maradjunk az első évben, utána pedig próbáljunk olyan teljesítményt nyújtani, amellyel a legmagasabb osztályba lehet kerülni. Viszont el kell mondani, hogy a sorsdöntő mérkőzésre a pályán nem vágták le a füvet, nem locsoltak, nem hengereltek.

- Miben látja az okot?

Ez egy városi tulajdon, mi csak kérhetjük, hogy a pályák mindig fel legyenek készítve mérkőzésre és edzésre egyaránt. Ez tavaly nem igazán sikerült. Most a nyár közepén kezdik rendbehozni, gyeptéglázni, amikor 3 hét múlva kezdődik a bajnokság és már javában folyik a felkészülés. A kérdés, hogy mennyit fognak a pályából rendbe hozni, mert ráférne egy teljes felújítás. Elég hiányos, száraz a fű, lehet hogy nem megfelelő a tápanyag benne. Egy ilyen létesítményt (4 füves pálya!), amivel Kecskemét rendelkezik, nem szabadna ennyire elhanyagolni, jobb gazdának kellene lenni. Minőségi munkát magas szinten így nem lehet végezni. Egyre több játékos panaszkodik, hogy kemény a füves pálya.

- Most van a csapatépítés időszaka. Milyen változások várhatók?

Amióta befejeződött a bajnokság, sőt már előtte is terveztünk erősítést, mert szeretnénk feljutni az első osztályba. Ehhez nyernünk kell a Keleti csoportban. Nem lehetünk rosszabbak, itt nincs szó 2. vagy annál gyengébb helyezésről. Próbáljuk a csapatot megerősíteni. Úgy néz ki, hogy ez sikerülni is fog, bár még folynak a tárgyalások, egyezkedések, de a papírra vetés még hátra van. Ma meg kell fogni minden pénzt, oda kell figyelni, megéri-e a játékos. Elsősorban az a döntő, hogy mi rendelkezzünk a játékos játékjogával, tehát ne kölcsönözzük. Hiszen az csak azt jelenti, hogy használjuk egy évig, kineveljük esetleg egy másik csapatnak és nem saját magunknak. Nem a legszerencsésebb mindig új embereket beépíteni. Ha lehetőség van a szezon végén a játékost megvásárolni, akkor könnyebben belemegy az ember. Előfordul, hogy 32-en vannak edzésen és még most is van jelentkező. Néhány esetben köztük is lehet találni megfelelő erősítést. Senkit nem küldünk el, egy-két edzésen megnézzük, majd kiderül, hogy marad vagy nem.

- A felkészülési idő közepén tartunk. Hogyan értékeli az eddigi munkát?

Lényegében a csapat gerince együtt maradt. Pár játékosnak lejárt a szerződése, vagy nem hosszabbítottunk velük, így a keret inkább csak most fog kialakulni. A felkészülést nézve, amit elterveztünk, kisebb nagyobb problémák ellenére nagyjából elvégeztük. Ilyenkor azt szoktam mondani, hogy az majd a bajnokság kezdetekor fog kiderülni, hogyan sikerült a felkészülés. Ez általában mindig így van. Az edzőkollegák közül sokan elmondják, hogy "megcsináltuk, amit elterveztünk, jól sikerült minden". Aztán hétről hétre kapják a veréseket, akkor meg nem tudom mit mondanak. A képességeket nézve azért lehet látni, hogy most erősebb csapatunk lesz, mint tavaly volt. Bízom abban, hogy idén nem lesznek balszerencsés mérkőzéseink, kihasználjuk helyzeteinket, odafigyelünk a megfelelő pillanatban. Sajnos, ezeken múlott a tavalyi 3. helyünk.

- Mi az, amire építeni lehet és amin feltétlen javítani kell?

Vannak dolgok, amire lehet építeni. A csapatnak 80 %-a együtt maradt, így már jól kiismerik egymás játékát. Majdnem minden téren javulni kell, akár mentálisan, akár technikailag vagy fizikálisan. Sajnos nagyon sok hiányossággal érkeznek a felnőtt csapatokhoz a mai magyar játékosok. Mindenkinek dolgozni kell, a 30 évesnek még többet kell edzeni, karban kell tartania magát. A fiataloknak pedig még nagyon sokat kell tanulni, bepótolni.

- A képességbeli, tudásbeli különbségeket hogyan próbálják kiegyenlíteni?

A megoldás az egyéni képzés. Egyértelműen be kell hozni a lemaradásokat, de ezt időben lebonyolítani nem egyszerű feladat. Általában heti 9 edzés van, hétfőn és szombaton 1, ha mérkőzés van, akkor természetesen mérkőzés, de közte majdnem mindig 2 edzés. A gyorsaság már minimálisan fejleszthető. Sokkal könnyebben javítható a technika, az állóképesség, hiszen a futómennyiséget 8 km-ről 12-re, vagy feljebb is felvihetjük, csak ez annak a speciális mozgásnak, ami a labdarúgáshoz kell -a ritmusváltás, a sétától a sprintig- nem kedvez. Az ütközéshez is erő kell. Meg lehet nézni egy magyar és külföldi profi játékost, hogy néz ki a felsőteste és a lába. Óriási a különbség. Bizonyos korosztályokban, 8-12 éves korban évenként mindig vannak olyan tulajdonságok, amelyeket a maximumra lehet fejleszteni. Utána már csak javítjuk, vagy szinten tartjuk. De általában ezeket elfelejtik megtanítani a gyerekekkel, mert mindenki egyszerre a 100 %-ra törekszik. Így nem jutnak el a teljes tudásszintig. Mindent ismernek, de használni nem tudják.

- Augusztus 6-án új rendszerben indul a bajnokság...

Az eredeti tervezés szerint az NB I-ben 16 csapat lesz. Két nyolcas csoportban bonyolítják le az előselejtezőt, ahol aztán 2x6 csapat marad bent. A 7-8. helyezett mindkét csoportban kiesik. Ez a négy csapat kerül majd be az NB I/B-be, ahol 4x8 csapat fog játszani és az 1-5 helyezett, azaz 20 csapat marad bent. Ehhez csapják hozzá az NB I-ből kiesett 4 csapatot. Így alakul ki az NB I/B 24-es mezőnye, amely Keleti és Nyugati csoportra oszlik. Az előselejtező október végéig fog befejeződni és akkor derül ki, melyik csapat hol fogja folytatni. A kiesettek lemennek az NB II-be. Változás annyiban lehetséges, hogy már 3 csapat visszalépett a 32-ből. Az már biztos, hogy a helyüket nem töltik fel. Az egyesületeknek teljesíteni kell a nevezési feltételeket is. Ha éppen nem tudja bizonyítani, hogy rendelkezik a költségvetés bizonyos %-ával, akár ki is zárhatják csapatot. A KFC meg fog felelni a feltételeknek.

- Milyen háttér segíti az egyesület munkáját?

A csapat számára egyértelműen adott a biztos, nyugodt anyagi háttér. Jámbor úr felvállalta és úgy tudom az önkormányzat felé is van egy hosszabb távú megállapodás. Egy év eltelével nagyon jó híre lett a csapatnak. Nemcsak a 4. helyezés miatt, hanem mert tényleg egy biztos háttér áll mögöttünk. Egyetlen játékos sem jelentette fel a klubját, mindig időben, pontosan, inkább egy nappal előbb, mint később megkapják, ami jár nekik. Megértették, hogy ha egy befektető hosszútávon biztosítja a feltételeket, akkor nekik is úgy kell teljesíteni. Bízom abban, hogy a város is szeretné, ha Kecskeméten is lenne I. osztályú csapat. Sajnos nem igazán érzem még ezt attól a pár száz nézőtől eltekintve, akik mellettünk állnak. De azért vagyunk sportemberek, hogy a választott sportágunkban a legjobbra törekedjünk. Ahhoz, hogy a játékosok megkeressék a pénzüket, a maximumot kell adniuk. Önmagukért kell a legjobbat teljesíteni, de ez azt is jelenti, hogy a csapatért, a városért is dolgoznak, még ha nem is kecskemétiek. "Idegenlégiósok" mindig lesznek, de bármelyik klubtól vagy klubhoz kerülnek a játékosok, azt mindig elvárom, hogy a volt klubjukról korrekt módon nyilatkozzanak. Valahol mégiscsak létezik egyfajta "klubhűség".

- Milyen az utánpótlás?

Nyugodtan mondhatom, hogy az egyesületen belül rendezett az utánpótlás helyzete. Megfelelő vezetéssel, programmal dolgoznak. Már került fel játékos a felnőtt keretbe. Viszont a jó nevelési koncepcióhoz bizonyos létesítmény javításra lenne szükség. Segédeszközök (pl. palánk, fejelőállvány) kellenének. A pályák minősége jelenleg nem kielégítő ahhoz, hogy itt a gyerekeket becsúszásra, egyérintő játékra oktassuk.

- Több utánpótlás klub működik jelenleg Kecskeméten. Mi a véleménye erről?

Ha a gyerekek képzése megfelelő, akkor talán előre léphetünk, mert ha nem, vége a futballnak. Hiába állítják edző kollégák, hogy az első, majd a második vonalat kell most gyorsan rendbe tenni. Én egy 25-30 éves játékost már nem tudok olyan szintre felvinni, mint ahol most az európai komoly élmezőnyhöz tartozó csapatok vannak. Nem fogjuk őket utolérni csak akkor, ha a gyerekeknek 6 éves kortól, vagy még előbb megtanítjuk a labdarúgást.

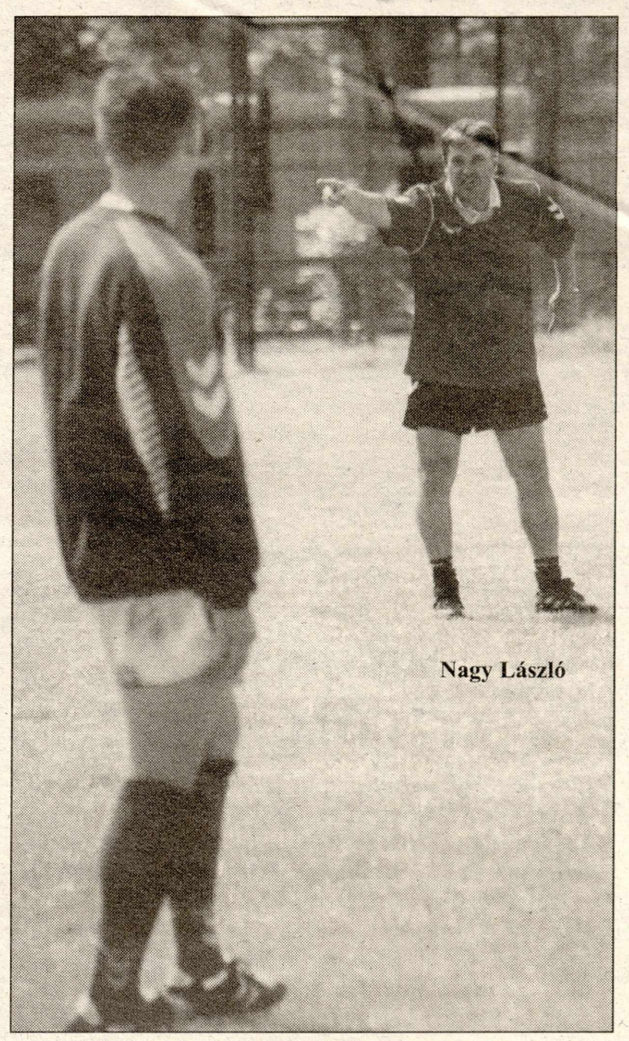

Nagy László

OLIMPIA ELŐTTI KÜZDELMEK

A sportételre figyelők számára - az olimpiai felkészülés hírei között is - kitüntetett helyre kerültek a birkózók elnökválasztási hírei. A sportág belső életét közelről ismerő Szabó Istvánt, a kecskeméti csapat menedzserét, az országos elnökség újraválasztott tagját kérdeztük - "mi az igazság"?!

-Ez a szövetség demokratikusan működik. Amióta Hegedűs Csaba az elnök, azóta vannak igazán rendben a dolgok. Növényi Norbert, Varga János és még páran csak kaptak a sportágtól, de visszavonulások után szinte felénk sem néztek. Állításaik mögé konkrétumokat, így szavazatokat sem tudtak szerezni. 98-ból 94-en szavaztak a régi-új elnökre, négy szavazat érvénytelen volt.

Ami legalább ilyen fontos hír: a mi edzőnk, Kovács Zoltán lett a mi kadetválogatottunk edzője, rögtön az első nemzetközi bemutatkozáson nagyszerű eredményekkel. Az országos szakmai vezetésben az olimpia után várható változás. Elképzelhető, hogy "visszszakapjuk" majd haza Balla József szövetségi kapitányt is, ha esetleg nem folytatná…

A küzdősportokból hárman képviselik Kecskemétet a Sydney-be utazó 164 fős, magyar olimpiai küldöttségben. A birkózóktól Deák-Bárdos Mihály és Majoros István, az ökölvívóktól Balzsay Károly. Birkózó hír még, hogy júliusban junior világbajnok lett a kötöttfogású Szabó István is!

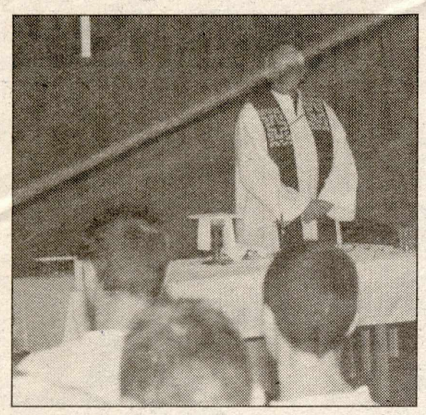

A Szentatya kezdeményezésére - az ellene elkövetett merénylet megbocsátásának szellemében - a világ börtöneiben szentmiséket mutattak be. Kecskeméten a fiatalkorúak börtönében Farkas László plébános, érseki helynök celebrált misét.

Katolikus nagygyűlés

Július 1-2-án a Kisstadionban Krisztus születésének 2000. és államiságunk 1000. évfordulója alkalmából a Római Katolikus Egyház nagygyűlést rendezett, melyen megjelent Göncz Árpád köztársasági elnök is. Kecskemétről félszázan voltunk ott. A rendezvény legfontosabb gondolata a "Szeressétek egymást!" krisztusi üzenete volt.

Külön hangsúlyt kaptak azok a témák, amelyek korunk problémáit jelentik: a kultúra helye és szerepe, benne a televízióval. Említés történt az Egyházról, mint a "kisközösségek egyházáról". A megtértek tanúságtételének kecskeméti érintettjei is voltak. Megfogalmazódott még az iskola szerepe a nevelésben, a szegények és betegek helye az Egyházban és a "Dialógus", amit a többi keresztény egyházzal kívánunk folytatni. Az ifjúságról - akik a keresztény egyházaktól várják gondjaik megoldását - megkülönböztetett hangsúllyal esett szó. A szándék, melyet az egész püspöki kar jelenléte is alátámasztott, jelzi, hogy valami megmozdult a megoldás irányába.

Gódor József

ÜZENET?

"És így szólt hozzájuk: Hát nem megmondtam-e én már a szövetség idejét megelőző időket jóval megelőző idők előtti időkben is apáitok apáinak, hogy (olajbotrány, korrupció, sikkasztás, munkaidő 10 órára emelése, kötelező iskolai óraszám 10 órával való emelése, naponta bekövetkező benzinár-emelkedés, illetve egy korruptságát nyíltan vállaló kormány bármely emberiségellenes tevékenysége idején is) némán tűrjetek? Ne lázadozzatok! Béremelésért pedig még csak véletlenül se jusson eszetekbe sztrájkolni! Mert csak a békességet magukban hordozóké lészen majdan azon mennyeknek országa, melyet én a szövetség idején nektek, fiaitoknak, lányaitoknak, fiaitok fiainak, lányaitok fiainak, lányaitok lányainak, fiaitok lányainak, az ő lányaiknak, és persze az ő lányaik lányainak, fiainak, és fiaik lányainak, illetőleg fiainak, és további egyenes ági leszármazottainak ígértem."

Meg hasonló hülyeségek.

Minden este.

A tévében.

Főműsoridőben.

De most tényleg! Mi van? Isten tényleg azért nyilatkoztatta ki akaratát a Bibliában, hogy a magyar kormány szociálpolitikáját megideologizálja?

Írta:
Braunitzer Gábor

FNSZ felhívás

A Független Női Szövetség Kecskeméti Szervezete felhívással fordul a város cégeihez és a segíteni kész magán emberekhez! Mindannyian tudjuk milyen gondot jelent az iskolakezdés a több gyermekes, a gyermeküket egyedül nevelő, hátrányos helyzetű családok számára. Szövetségünk ezen a helyzeten szeretne segíteni oly módon, hogy a tanszerek (vonalzó, körző ceruza, toll, logikai készlet, füzetborító...stb.) beszerzéséhez nyújtana segítő kezet, így könnyítve meg ezen gyermekek esély egyenlőségét. Szervezetünkhöz közel 500 pályázat érkezett be olyan családoktól akiknek a tankönyvek és füzetek megvásárlása is nagy gondot jelent. Kérünk mindenkit, aki bármilyen tárgyi vagy anyagi eszközzel segíteni tudja munkánkat, azt tegye meg! Segítségüket előre is köszönjük! Érdeklődni személyesen naponta a szervezetünk központjában /6000 Kecskemét, Bánk bán u. 9./, vagy telefonon a 76/418-568, 76/328-313 számon lehet.

FESTÉSZETI NAGYDÍJ

Nyolcadik alakalommal rendezték meg Szegeden az Országos Táblakép festészeti Biennálét, amely a kortárs magyar festészet legrangosabb seregszemléje. Az elmúlt években kecskeméti művészek is rendszeresen megjelentek a tárlaton, közülük most Kalmárné Horóczi Margit, Goór Imre, és Szabó Pál műveit láthatja a közönség. Külön öröm számunkra, hogy a tárlat fődíját kecskeméti művész, Kalmárné Horóczi Margit nyerte, akiről lapunk márciusi számában írtunk bővebben. Mint elmondta nagy öröm, hogy már harmadik alakalommal kapott díjat a biennálén, ezúttal a legrangosabbat, pedig a zsűri összetétele mindig változik. Szabó Pál és Kalmárné műveivel októberben is találkozhat a kecskeméti közönség az Erdei Ferenc Művelődési Központ és Művészeti Alapiskola kiállító termében megrendezésre kerülő CRAETOR SPIRITUS című tárlaton, ahol hat kecskeméti és Kecskemét környéki művész mutatja be szakrális vonatkozású műveit.

B.K.

MI GULYÁST FŐZÜNK!

A Piac Marketing Üzletközpont hagyományteremtő szándékkal rendezi meg Kecskeméten a Szabadidő Központban 2000. augusztus 26.-án az I. Alföldi Gulyásfőző Fesztivált a gulyás minden kategóriájában. A rendezvény a Hírös Hét Fesztivál kísérő rendezvénye lesz. A versenyre egyénileg és csoportonként is lehet nevezni. A versenyzők nevezési díja: 2.000 Ft. A vendégek részére igényelhetők: padok, asztalok, evőeszközök (500 Ft/ fő) A versenyzőket szakavatott zsűri díjazza többféle kategórián belül, az első három helyezett értékes ajándékot kap. Közben cigányzenekar húzza a talpalávalót és a Kecskeméten már jól ismert Fejős Jenő nótázik. Fellép Lagzi Lajcsi és együttese, aki pedig táncolni szeretne, megteheti a Fenyő koncert alatt. A gyerekek is biztos jót mulatnak majd a gombócevő versenyen, szívesen vállalkoznak a testfestésre, gyöngyfűzésre. ***A nevezéseket a Piac Marketing Üzletközpontban lehet folyamatosan, de legkésőbb aug. 10-ig leadni. Cím: Kecskemét, Fecske u. 20. Tel/fax: 76/320-034 Tel: 76/417-646, 76/480-063***

A Nemzetközi Kerámia Stúdió Múzeumának kiállításai:

Augusztus 2 - 27: "Korunk hősei" - tizenhárom művész nemzetközi kiállítása, valamint Jóna Gudvardardóttír (Izland) és Geszler Mária kiállítása. Megnyitó: 2-án 18.00-kor. A hónap műtárgya: Jolanta Kvasyté (Litvánia): Hajó. Nyitva: cs-p-szo-v, 10 - 17 óráig. (Kápolna u. 13., tel: 486-867, e-mail: icshu@matavnet.hu). Augusztus 12: "Kerámia fesztivál" - nyílt nap a Kerámia Stúdióban szakmai bemutatók, előadások, diavetítések egész nap. Mindenkit szeretettel várnak!

HÍD 2000 KIÁLLÍTÁS

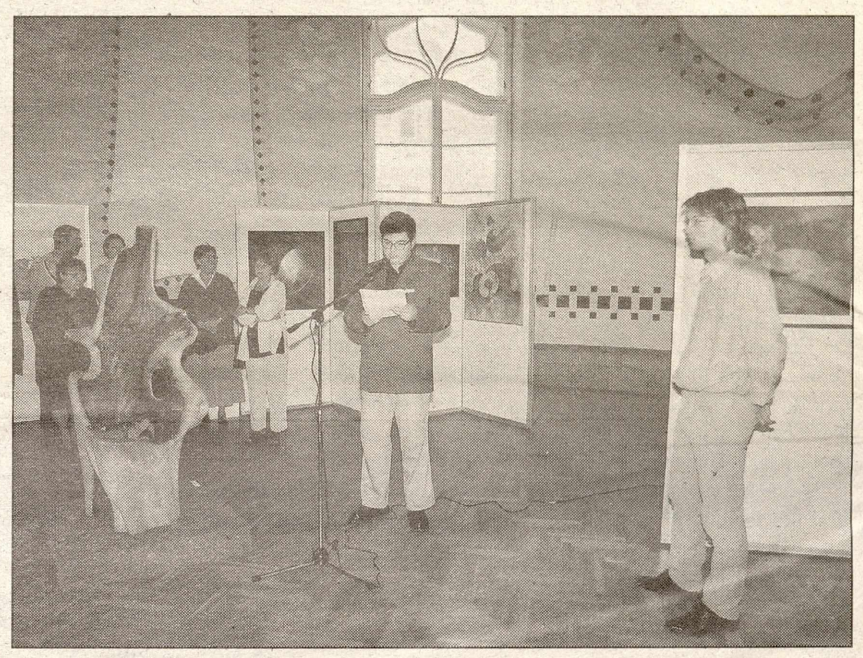

A millennium jegyében szervezett Híd 2000 csoportos képző-és iparművészeti kiállításnak is a Cifrapalota adott otthont. Rendezte és szervezte ifj. Durkó Zsolt festőművész (a kép jobb szélén). Megnyitotta: ifj. Gyergyádesz László.

Ifjúsági rendezvényt szervez a Református Egyház Drogprevenciós Szolgálata - tájékoztatta lapunkat Ferenczi Zoltán lelkész. Augusztus 12-én, Szentkirályon a nyitott, ingyenes rendezvényen koncertet ad három együttes, bemutatkozik egy drogrehabilitációs otthon és egy leállt drogos is. Következő számunkban mindezekről részletesebben tudósítunk.

Pepsi-sziget. Augusztus 2-tól tíz napon át az Óbudai (volt hajógyári) és korábbi Diákszigetként indult Pepsi Sziget rendezvényeken vehet részt sokszázezer fiatal. Mára a rendezvény Európa legnagyobb ilyen jellegű rendezvényévé nőtte ki magát.

Favorit. Régi-új ingyenes hirdetési újsággal találkozhatnak a kecskemétiek a látogatottabb közforgalmú helyeken (könyvtár, mozi, éttermek stb.). A Favorit rejtvényújságból társasági, szórakoztató reklám magazinná lép elő, megtartva a "rejtélyes társ" jelszóban rejlő rejtvényeket is, de sztorikat, tehetségeket, sport, kulturális, szabadidős programokat, játékokat és sok minden mást is közölnek, bemutatnak, színesben, fekete-fehérben.

A Civil Szervezetek Házában (Kápolna u. 24.) nemrég nyitotta meg ajtaját a Cigány Kulturális és Módszertani Központ. Egyik - ingyenes - szolgáltatásuk a Munka-társ program, amelynek keretében romák és nem romák számára is elhelyezkedési, képzési, vállalkozási, szociális és jogi tanácsadást nyújtanak. A programot a Bács-Kiskun megyei Munkaügyi Központ támogatja.

MÉNTELEKI Köztér

Az augusztusi szám tartalmából:

- Mikor lesz vezetékes ivóvíz ?
- A millenniumi nap-éjegyenlőség ünnepének előkészületei (Tassy Lilla tanítónő, fő szervező írása).
- A megújult Ménteleki Ifjúsági Szervezet alapszabálya.
- A Méntelek Jövőjéért Közhasznú Alapítvány közgyűlési határozatai .
- Sikeresen pályázott a vezető óvónő - új játékokat kapnak a gyerekek.
- Vörösmarthi Zoltánné vezető óvónő írása.
- Új rovatot indítunk lapunkban a magyarság ünnepeiről - először aug. 20-ról ír Mihócza Zsolt tanár úr - rovatvezető.
- Református egyház hírei: Ópusztaszeren voltak a református egyháztagok.
- Augusztus 1-től szigorították a szemétszállítás feltételeit Ménteleken is.

AUGUSZTUSI KIO PROGRAM

KECSKEMÉTI IFJÚSÁGI OTTHON - AUGUSZTUSI AJÁNLAT

Augusztus 20-án Nemzetközi Felnőtt és Ifjúsági Egyéni Sakkverseny.

A HÍRÖS HÉT FESZTIVÁL PROGRAMJÁBAN

27-én, vasárnap 10 órától a Főtéren "FALU A VÁROSBAN" - családi játszóprogram.

NYÁRI TANFOLYAMOK

21-től NÉMET- ANGOL nyelvtanfolyamok /30 órás/. Középiskolásoknak és általános iskolásoknak: 14-16-án 9.00-17.00:

FOLTVARRÓ (kezdő 21 órás)- felnőtt 17-én 9.00-12.30, ill. 13.30-17.00

FOLTVARRÓ (haladó, 3,5 órás)/ felnőtt 14-16-án 16.30-18.00 :

MINDEN NAPRA EGY TÁNC…- társastánc tanfolyam /gyermek-ifjúsági kezdőknek/.

21-26-án JÁTÉK A GAZDA(G)-SÁGGAL /14 éves kortól.

TÁBOROK:

14-18-án "EGYSZER VOLT, HOL NEM VOLT..." mese tábor nyolc-tíz éves gyerekeknek. BÚVÁR TÁBOR 10-14 éveseknek. **A tanfolyamok, táborok részvételi feltételeiről információ kapható személyesen vagy a 481-686 telefonszámon!**

Az Ifjúsági Otthon udvara számos hangulatos nyári rendezvény színhelye. (Nyilván nem rajtuk múlik, hogy a közönség több estén is megtöltené…) Képünkön a Rögtön Színház (Budapest) előadását villantjuk fel. Feltesszük a költői kérdést: tizenéve miért nem történhetett igazi kísérlet arra, hogy a Városháza belső udvarán is meg lehessen próbálni valami hasonlót?! Mert ötlet, kezdeményezés évente volt rá azóta… Tényleg csak „mellékhelység" probléma az egész?!

A Katona József Könyvtárban 2000. augusztus 23-án 10 órakor "Európai Integráció" címmel kezdődik konferencia, melynek részeként kerül sor a Bács-Kiskun Megyei Európai Információs Pont megnyitására, a Külügyminisztérium támogatásával.

KÖZTÉR AZ INTERNETEN!
A http://www.kecskemet.info.hu címen találhatják meg. Emilünk: kozter.kecskemet@matavnet.hu
A Köztér megvásárolható a város és környéke újságárusító helyein, ingyen hozzáférhető a közintézményekben, valamint ingyen megrendelhető a szerkesztőség címén, telefonján. Megjelenés a hó első napján. Lapzárta: 20-án.

Köztér
Kecskeméti közéleti lap
Alapította: Kerényi György
Főszerkesztő: Nagy Mária
Főmunkatárs: Magyar Ágnes
Fotó: Bosnyák János
A szerkesztőség címe: 6001 Kecskemét pf.: 483. Ceglédi út 38. Tel./Fax: 76/410-260, 485-720. Telefon: 76/48-23-23 (este).
E-mail: kozter.kecskemet@matavnet.hu
kozter@kecskemet.info.hu
Támogatóink: Autóüveg Kft., Canada Petrol, Elektrocenter (K.E.K. Kft.), és még többen.
Kiadja: Köztér Kulturális Egyesület
6000 Kecskemét Ceglédi út 38.
Felelős kiadó: Kerényi György.
Előkészítés: Hegedűs József, Boros Zoltánné.
ISSN 1418-9712.
Nyomtatta: Magyar Hivatalos Közlönykiadó Lajosmizsei Nyomdája.
Felelős vezető: Burján Norbert igazgató.
Táskaszám: 00-1349